

Mon Kajuh. Notre Kajuh

ZGODOVINA FRANCOŠČINE NA I. GIMNAZIJI V CELJU

RAZISKOVALNA NALOGA
ZGODOVINA

Avtor: Max Jerovčnik, 2. č

Mentorja: Tamara Kolarič, prof.
Urh Ferlež, dipl. slo. in fra.

Mestna občina Celje
Mladi za Celje
Celje, 2021

POVZETEK

Francoščina je eden izmed najbolj razširjenih jezikov na svetu in je močno zaznamovala tudi Slovenijo, še posebej močan vtis pa je pustila v zidovih I. gimnazije v Celju.

V teoretičnem delu naloge sem raziskal zgodovino francoščine v Sloveniji, ki sega vse tja do Ilirskih provinc. Raziskal sem tudi položaj francoščine v slovenskem šolskem prostoru in opisal močan upad zanimanja za francoski jezik. V praktičnem delu naloge sem analiziral število dijakov francoščine na I. gimnaziji v Celju v zadnjih sto letih, raziskal sem vse pomembnejše dogodke na I. gimnaziji v Celju, ki so bili povezani s francoščino. Izvedel sem anketo, s katero sem želel ugotoviti razloge za upad števila dijakov, ki se učijo francoščino, in izvedel šest intervjujev, s katerimi sem želel poiskati predloge za popularizacijo francoskega jezika med mladimi.

Ugotovil sem, da se razlogi za negativen trend števila dijakov, ki se učijo francoski jezik, skrivajo predvsem v njeni odsotnosti v našem jezikovnem okolju, hudi konkurenci drugih tujih jezikov, predvsem nemščine in španščine, in stereotipih, ki o francoščini krožijo med mladimi. Za večjo popularizacijo francoščine bi bilo treba začeti predvajati francoske radiotelevizijske vsebine in prirejati velike dogodke v francoskem jeziku, saj bi le na ta način francoščina dijakom „zlezla pod kožo“.

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem dijakom I. gimnazije v Celju, ki se učijo francoski jezik, za reševanje ankete.

Za pomoč pri iskanju literature se zahvaljujem uslužbencem Osrednje knjižnice Celje, na čelu z gospodom Srečkom Mačkom.

Hvala profesorici Bernardi Jelen, knjižničarki I. gimnazije v Celju, in profesorju Jožetu Petraku Zajcu za vso pomoč pri iskanju virov ter profesorici Nataši Marčič za strokovne nasvete.

Za obsežen intervju se zahvaljujem profesorici Mary Ellen Ramasimanana Virtič, lektorici francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju.

Iskreno se zahvaljujem tudi profesorju Slavku Deržku in profesorici Carmen Deržek, ki sta si vzela veliko časa in z mano opravila odličen intervju.

Za lektoriranje se lepo zahvaljujem profesorici Juani Robida, ki se je vzela veliko časa in odpravila moje napake, ki jih zagotovo ni bilo malo.

Hvala profesorici francoščine na I. gimnaziji Andrejki Lorenčak, ki mi je z nasmehom priskočila na pomoč vedno, ko sem karkoli potreboval, in ravnatelju I. gimnazije v Celju dr. Antonu Šepetavcu, ki je z veseljem sodeloval in pomagal pri nastanku raziskovalne naloge.

Najlepše pa se zahvaljujem svojim mentorjema profesorici Tamari Kolarič in Urhu Ferležu, ki sta mi bila vedno na voljo, mi dajala strokovne in prijateljske nasvete, me podpirala in mi stala ob strani vse od začetka pisanja naloge. Brez vaju naloga ne bi uspela!

Vaš Max

KAZALO VSEBINE

UVOD.....	7
1 NAMEN NALOGE	8
2 POTEK DELA.....	8
3 HIPOTEZE	9
4 TEORETIČNI DEL	10
4.1 Zgodovina francoščine na Slovenskem	10
4.2 Francoščina v slovenskem šolskem sistemu.....	12
4.2.1 Francoščina v osnovnih šolah	12
4.2.2 Francoščina v srednjih šolah	13
4.2.3 Francoščina na fakultetah.....	14
5 PRAKTIČNI DEL	15
5.1 Število dijakov skozi leta.....	15
5.2 Število popravnih izpitov skozi leta	19
5.3 Število maturantov skozi leta	21
5.3.1 Povzetek števila dijakov, popravnih izpitov in maturantov skozi leta	23
5.4 Francoski dogodki od sredine osemdesetih let	24
5.4.1 Francoska gledališka skupina.....	24
5.4.2 Frankofonski dan.....	27
5.4.3 Francoski večer	30
5.4.4 Tekmovanja iz francoščine	33
5.4.5 Nastopi na mednarodnih festivalih in tekmovanjih.....	35
5.4.6 Drugi dogodki, ki so zaznamovali francoščino na I. gimnaziji.....	36
5.4.7 Povzetek dogodkov, povezanih s francoščino, od konca osemdesetih let	37
6 ANKETA	38
6.1 Analiza ankete	40
6.2 Povzetek analize ankete.....	48
7 INTERVJUJI.....	49
7.1 Dr. Anton Šepetavc	49
7.2 Andrejka Lorenčak	52
7.3 Mary Ellen Ramasimanana Virtič	56
7.4 Slavko in Carmen Deržek.....	60
Prof. Slavko Deržek	61
Prof. Carmen Deržek	66
7.5 Urh Ferlež.....	72
8 UGOTOVITVE.....	75
9 ZAKLJUČEK	79

10	LITERATURA IN VIRI.....	81
10.1	Literatura	81
10.2	Viri.....	83

KAZALO SLIK

Slika 1:	Francoščina po svetu	10
Slika 2:	Ilirske province	11
Slika 3:	Citirane kritike francoske predstave Mali princ, 1986	25
Slika 4:	Citirane kritike francoske predstave Mali princ, 1986	25
Slika 5:	Čestitka francoskega atašeja	25
Slika 6:	Frankofonski dan 2018	27
Slika 7:	Frankofonski dan 2014	28
Slika 8:	Frankofonski dan 2018	29
Slika 9:	Frankofonski dan 2016	30
Slika 10:	Vabilo na Francoski večer	30
Slika 11:	Francoski večer 2004	31
Slika 12:	Profesorja Slavko in Carmen Deržek na Francoskem večeru leta 2014.....	31
Slika 13:	Francoski večer 2018	32
Slika 14:	Sladice, ki so jih spekli dijaki, na Francoskem večeru 2018	32
Slika 15:	Francoski večer 2018	32
Slika 16:	Dr. Anton Šepetavc.....	50
Slika 17:	Prof. Andrejka Lorenčak	53
Slika 18:	Prof. Mary Ellen Ramasimanana Vrtič.....	57
Slika 19:	Trije stebri francoščine na I. gimnaziji v Celju ob podelitvi odlikovanja v red vitezov akademskih palm – prof. Andrejka Lorenčak, prof. Mary Ellen Ramasimanana Vrtič in dr. Anton Šepetavc	59
Slika 20:	Monsieur Slavko Deržek	62
Slika 21:	Profesor Slavko Deržek	64
Slika 22:	Madame Carmen Deržek	66
Slika 23:	Profesorja Carmen in Slavko Deržek	70
Slika 24:	Urh Ferlež.....	73

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1:	Število dijakov skozi leta	15
Grafikon 2:	Število popravnih izpitov skozi leta	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Grafikon 3:	Število maturantov skozi leta	21
Grafikon 4:	Zakaj si se odločil/-a za učenje francoščine?.....	40
Grafikon 5:	Se ti zdi francoščina težja od drugih tujih jezikov?	41
Grafikon 6:	Zakaj se ti zdi francoščina težja od drugih tujih jezikov?	41
Grafikon 7:	Si že slišal/-a kakšen stereotip o francoščini?	42
Grafikon 8:	Kateri stereotip o francoščini si že slišal/-a?	43
Grafikon 9:	Kje in kdaj si pred začetkom učenja že slišal/-a francoščino?.....	44
Grafikon 10:	Misliš, da ti bo francoščina v življenju koristila?	45
Grafikon 11:	Kdaj oz. zakaj ti bo francoščina koristila?.....	46
Grafikon 12:	Kaj je najtežja stvar pri učenju francoščine?	47

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število dijakov skozi leta	16
Tabela 2: Število popravnih izpitov skozi leta.....	19
Tabela 3: Število maturantov skozi leta.....	21

UVOD

„Une langue différente est une vision différente de la vie.“ (Federico Fellini)

Drug jezik je drug način življenja. Citat, ki ne ponazori le francoščine, temveč celotno Francijo, vse Francoze, vse frankofone in vse frankofile. Francoščina ni le jezik, je način življenja.

Mnogi ljudje, ki so se učili, ki se učijo ali pa govorijo francosko, z veseljem in ponosom povedo, da so frankofoni. Z zanosom, z nasmehom na obrazu navdušeno govorijo o francoščini, hkrati pa opisujejo francoski način življenja, ki nam je vsem tako blizu, a hkrati tako daleč. Prav zato sem se odločil raziskati zgodovino francoščine, bogatega romanskega jezika, ki ga na I. gimnaziji v Celju srečujemo na vsakem koraku. Mogoče na vsakem drugem koraku.

Že sprehod po hodnikih „Kajuhove“ gimnazije obiskovalcu pove, da imamo na naši šoli bogato zgodovino francoščine. Učilo se jo je mnogo dijakov in dijakinj, ki so z veseljem nastopali tudi v francoskih igrah, recitali francoske pesmi, zaigrali francoske skladbe ali pa pojedli kakšno francosko sladico. Vso to ljubezen do francoščine sta v en sam tematski dan združila profesorja. Profesorja, ki sta francoščino na naši gimnaziji ponesla na nov nivo. In na tem nivoju, zahvaljujoč predanemu francoskemu delu kolektiva, ostaja še danes.

Naloga predstavlja položaj francoščine na I. gimnaziji v Celju, od pouka z naravno govorko in vse do tekmovanja v pripravljanju francoskih sladic. Upam, da vas bo naloga prevzela in vas popeljala skozi dolgo in pisano zgodovino žlahtnega romanskega jezika na I. gimnaziji v Celju.

1 NAMEN NALOGE

Francoščina ima na I. gimnaziji v Celju dolgo tradicijo. Dolgo časa so se dijaki francoščino učili kot prvega tujega jezika, zdaj pa se francoščina poučuje kot drugi ali pa tretji tuji jezik. V povezavi s francoščino je bilo na I. gimnaziji v Celju mnogo dogodkov in prireditev, od vseslovenskega *Frankofonskega dneva* pa do interne prireditve I. gimnazije v Celju, *Francoskega večera*. Dijaki so nastopili na različnih francoskih festivalih in dosegali odlične uspehe na tekmovanjih. Mnogo nekdanjih dijakov, ki so se v gimnazijskih letih učili francoščino, z veseljem pove, da je to eden izmed najlepših jezikov, pa vendar se položaj francoščine na I. gimnaziji v Celju vztrajno slabša.

Namen naloge je ugotoviti razloge, ki so ključni za vedno manj dijakov in oddelkov, ki se učijo francoski jezik, in poiskati konkretne rešitve, ki bi prispevale k popularizaciji francoskega jezika. V nalogi sem želel z obsežnimi intervjuji in anketami ugotoviti, kje tiči razlog za vedno slabši položaj francoščine na I. gimnaziji in posledično tudi v celotnem slovenskem šolskem prostoru in kaj bi lahko storili za njeno popularizacijo med dijaki in učenci.

2 POTEK DELA

Raziskovati sem začel že v začetku poletja 2020, ko sem se odločil, da se bom kot tretjega tujega jezika učil francoščino. Vedel sem, da ima francoščina na I. gimnaziji v Celju bogato zgodovino, zato sem se odločil, da bom podrobneje raziskal, kakšna je. Jeseni istega leta sem intenzivneje začel iskati vire; našel sem jih v Osrednji knjižnici Celje in v knjižnici I. gimnazije v Celju. Nalogo sem nato razdelil na dva dela, teoretičnega in praktičnega. V teoretičnem delu sem podrobneje opisal zgodovino francoščine v Sloveniji in v slovenskem šolskem prostoru (osnovne in srednje šole, gimnazije, fakultete). V praktičnem delu sem najprej raziskal, kako so se v zadnjem stoletju spreminjali število dijakov francoščine, število popravnih izpitov ob koncu vsakega šolskega leta in število maturantov iz francoščine na I. gimnaziji v Celju (število dijakov, ki so na maturi opravljali izpit iz francoščine). V nadaljevanju sem raziskal zgodovino francoskega krožka in francoske gledališke skupine na I. gimnaziji, analiziral pa sem se tudi uspehe na tekmovanjih iz francoskega jezika, udeležbe na mednarodnih festivalih in organizacijo zdaj že tradicionalnih dogodkov. Izvedel sem tudi anketo med dijaki, ki se na I. gimnaziji v Celju učijo francoski jezik, in intervjuval šest frankofilov, ki so pomembno zaznamovali francoski jezik na I. gimnaziji. Na podlagi vsega raziskanega sem v zadnjem poglavju analiziral že na začetku zastavljene hipoteze in napisal ugotovitve ter predloge za popularizacijo francoščine, tako na I. gimnaziji v Celju kot tudi v celotnem slovenskem šolskem prostoru.

3 HIPOTEZE

I. Razlogi za upad zanimanja za francoščino so njena odsotnost v slovenskem jezikovnem okolju, huda konkurenca drugih tujih jezikov in stereotipi, ki o francoščini krožijo med mladimi.

Predpostavljam, da bodo intervjuvanci kot razloge za upad števila učencev, ki se učijo francoščino, navedli predvsem hudo konkurenco drugih tujih jezikov (nemščine, v zadnjih letih pa predvsem španščine), odsotnost francoščine v slovenskem jezikovnem okolju, bližino nemškega jezikovnega okolja, pritisk staršev (predvsem zaradi večje uporabnosti nemščine pri iskanju službe, selitve ...) in stereotipe o težavnosti francoskega jezika.

II. Za večjo popularizacijo francoščine bi bilo treba predvajati več radiotelevizijskih vsebin v francoskem jeziku, prirediti več dogodkov v francoskem jeziku in poiskati še druge načine, ki so bližje predvsem mladi generaciji.

Predvidevam, da je za večjo popularizacijo francoščine treba jezik približati učencem in dijakom na njim znane načine – več francoskih filmov, pesmi, knjig, prireditev. Potrebna pa je tudi večja vloga Francije pri širjenju francoščine v Sloveniji v obliki večje materialne in finančne pomoči, na primer po vzoru nemške ambasade, ki šolam in učiteljem, predvsem z reklamnim materialom, močno pomaga.

III. Večini anketirancev se bo francoščina zdela težja od drugih tujih jezikov.

Menim, da se bo večini anketiranih dijakov francoščina zdela težja od drugih tujih jezikov, predvsem zaradi za materno govorce slovenščine težavne izgovarjave in posebnega zapisa.

IV. Med mladimi kroži veliko negativnih stereotipov o francoščini.

Predvidevam, da bo večina anketirancev potrdila, da se v krogih mlajše generacije širi veliko negativnih stereotipov o francoščini. Večina stereotipov bo povezanih s težavnostjo francoskega jezika, ki dijake v veliki meri odvrača od učenja francoščine.

V. Francoščina ima na I. gimnaziji v Celju svetlo prihodnost.

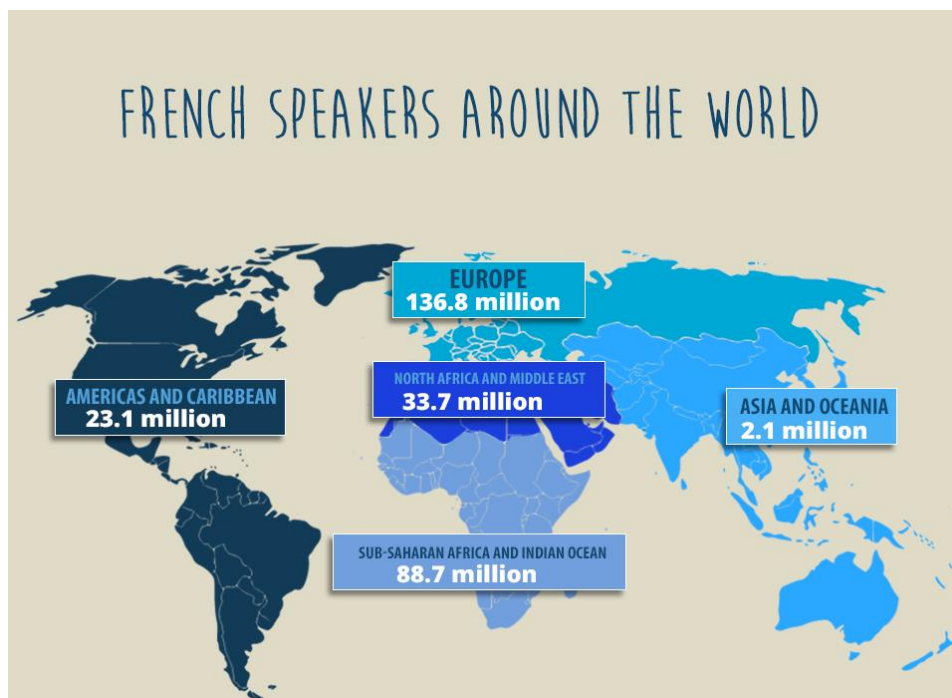
Menim, da ima francoščina na I. gimnaziji v Celju svetlo prihodnost. Francoski jezik ima na šoli že dolgo tradicijo in kljub trenutnemu negativnemu trendu menim, da se bo položaj francoščine sčasoma izboljšal, predvsem zato, ker se profesorji in dijaki, ki se učijo francoščino, zelo trudijo za širjenje francoskega jezika na šoli.

4 TEORETIČNI DEL

4.1 Zgodovina francoščine na Slovenskem

Jezik je v našem življenju prisoten na vsakem koraku, z njim se srečujemo v vsakem trenutku. V osnovi ga definiramo kot temeljno sredstvo sporazumevanja, z njim pa opisujemo stvari, dejanja ali pojme. Vendar pa je jezik veliko več kot samo to. Jezik je del naše kulture, naše zgodovine, temelj narodne identitete, naše sedanosti in naše prihodnosti. Jezik je del nas. Z jezikom izražamo tudi svoje počutje, svoja čustva in sebe. Med seboj nas razlikuje, a hkrati tudi povezuje. Prav zato je pomembna čim širša paleta jezikovnih znanj. Zaradi jezika smo ljudje med sabo povezani v veliko celoto.

Francoščina je eden izmed romanskih jezikov, ki so se iz ljudske latinščine postopoma razvijali zadnji dve tisočletji. Pomembno pot v zgodovini si utira že od zgodnjega srednjega veka, ko je postala eden najpomembnejših jezikov na evropskih tleh. Takrat je namreč nastala Frankovska država, v kateri se je uporabljal predvsem francoski jezik, in je bila dolgo časa najmočnejša in največja državna tvorba na evropskih tleh. Danes francoščino govori približno 280 milijonov ljudi oz. frankofonov.¹ Poleg evropske celine je francoščina v vsakdanji rabi v podsaharski Afriki, na Bližnjem vzhodu, v Severni Ameriki in Aziji. Je peti najpogostejše govorjeni jezik na svetu, ostaja tudi jezik diplomacije in evropske kulture.

Slika 1: Francoščina po svetu (<https://www.gouvernement.fr/en/french-speakers-around-the-world-0>, 29. 9. 2020)

¹ Lingula, 2020.

in poezij srečujejo tudi druge generacije. Prav to pa je pomembno, da francoščina na slovenskih tleh ne bo izumrla in se bo ohranjala še dolgo.

4.2 Francoščina v slovenskem šolskem sistemu

4.2.1 Francoščina v osnovnih šolah

V slovenskih osnovnih šolah se francoščina lahko poučuje kot obvezni in neobvezni izbirni predmet ali pa kot interesna dejavnost, za vsako od teh pa se odloči vsak posamezni učenec oz. učenka. Učitelji te predmete izvajajo že dalj časa, vendar so podatki o številu udeležencev dostopni le od šolskega leta 2006/07 naprej. Število učencev obveznega (OIP) in neobveznega izbirnega predmeta (NIP) od takrat doživlja rahle vzpone in padce, vendar v povprečju stagnira, francoščino se kot OIP in NIP že 13 let vseskozi uči dobrih 2000 učenk in učencev.⁵

Do leta 2014/15 se je francoščina lahko poučevala le kot obvezni izbirni predmet. Število učencev je počasi začelo padati in tako se je leta 2013/14 francoščino učilo dobrih 1600 učencev v osnovnih šolah, in sicer od četrtega razreda naprej. Leta 2014/15 pa so francoščino uvedli tudi kot neobvezni izbirni predmet, tako se je število učencev zopet povečalo. Leta 2016/17 se jo je učilo že 2297 učencev, nato pa je število ponovno rahlo padlo.⁶

Učitelji kot glavni razlog za nizko število učencev francoščine v osnovnih šolah navajajo predvsem težave z oblikovanjem skupin in heterogene oz. mešane skupine učencev. Zaradi majhnega interesa se v šolah oblikujejo mešane skupine učencev, ki se med seboj zelo razlikujejo po nivoju znanja. Učitelji morajo izvajati pouk za vse tri nivoje znanja hkrati, kar pa lahko tako za učence kot učitelje predstavlja veliko težavo. Poleg tega so kot težave navedeni tudi stereotipi o zahtevnosti francoščine, ki je malo prisotna v našem jezikovnem okolju in se je večina učencev ustraši, tako da se po prvem letu učenja ne odločijo več za OIP/NIP francoščina. Pouk izbirnih predmetov poteka pred rednim poukom ali po njem, kar za že vidno utrujene učence povzroča dodatno obveznost oz. stres. Odločilni dejavnik za vpis v OIP/NIP pa je v večini primerov mnenje staršev, ki zaradi bližine nemško govoreče dežele raje podpirajo učenje nemščine kot francoščine.⁷

---

⁵ Lah, 2019.

⁶ Lah, 2019.

⁷ Lah, 2019.

4.2.2 Francoščina v srednjih šolah

V srednjih šolah in gimnazijah si lahko dijaki na začetku štiriletnega programa francoščino izberejo kot drugi tuji jezik, ki pa je vsa štiri leta obvezen. Možnost, za katero se odloči manj dijakov, je tudi učenje francoščine kot neobveznega tretjega tujega jezika, ki se izvaja le v 2. in 3. letniku šolanja. Od sedemdesetih do dvajsetih let prejšnjega stoletja je večina dijakov za drugi tuji jezik izbrala francoščino in ne nemščine ali španščine. Razmerje se je začelo spreminjati v začetku 21. stoletja, ko se je predvsem zaradi velikega števila dobro plačanih delovnih mest v sosednji Avstriji in Nemčiji večina dijakov odločila, da se bo kot drugi tuji jezik začela učiti nemščino, ki je tudi veliko bolj prisotna v vsakdanjem okolju. Na zanimanje za nemščino so zagotovo vplivali tudi bližina nemškega jezikovnega okolja, stoletna vpletenost v germanski kulturni prostor in tesni gospodarski stiki z obema državama, tako Avstrijo kot Nemčijo, v novejšem času. Poleg nemščine pa v zadnjih letih vedno bolj raste priljubljenost španščine, ki ima sloves lahkega in nežnega jezika in jo srečujemo predvsem na komercialnih televizijah, te od konca devetdesetih let dalje vsakodnevno predvajajo španske televizijske serije, t. i. telenovele. In prav to sta glavna razloga, da je francoščina zdrsnila na tretje mesto po številu dijakov, ki se jo učijo v srednjih šolah

Podatki o številu dijakov, ki se učijo francoščino, od šolskega leta 2006/07 naprej kažejo konstanten in zelo velik upad števila dijakov. Leta 2006 se je francoščino učilo 4328 dijakov, nato pa je začelo število upadati. Leta 2011/12 se jo je učilo dobrih 3500 dijakov, nato se je začel strm padec števila dijakov francoščine. Leta 2018/19 se jo je učilo le še 2094 dijakov in dijakinj, kar je za slovenski šolski prostor in skupno število dijakov izredno majhen odstotek in ponazarja trend strmega upadanja dijakov francoščine.⁸

Kot glavni razlog za takšen veliki upad profesorji in dijaki navajajo, da jezik ni dovolj prepoznaven v našem okolju in jim v življenju ne bo koristil kot drugi jeziki, npr. nemščina. Prav tako dijaki francoščine ne slišijo pogosto, tako kot slišijo nemščino v sosednji Avstriji ali pa španščino na televiziji. Med dijaki prevladuje mnenje, da je francoščina zahteven jezik, profesorji pa pravijo, da je težko najti razmerje med všečnostjo in težavnostjo tega tujega jezika. Tudi matura iz francoščine je po mnenju dijakov in profesorjev težja kot matura iz drugih tujih jezikov, zato je viden velik upad maturantov iz francoščine (leta 2006 jih je bilo 176, leta 2018 pa le 108).⁹

---

⁸ Lah, 2019.

⁹ Lah, 2019.

4.2.3 Francoščina na fakultetah

Francoščina se na ljubljanski univerzi poučuje že od njene ustanovitve. Vse do leta 2017 je bilo francoščino mogoče izbrati za enopredmetni študij, imenovan francistika z romanistiko. Zaradi nizkega števila študentov je bil ta program ukinjen, od takrat lahko študenti francoščino izberejo le kot dvopredmetni dodiplomski študij. Enopredmetno nepedagoško francoščino je mogoče izbrati kot magistrski študij. Francoščino je mogoče v Sloveniji študirati samo v Ljubljani.¹⁰

Tudi število študentov francoščine hitro in strmo upada. Leta 2012 jih je bilo 70, šest let pozneje pa se je številka več kot prepolovila, saj je v študijskem letu 2017/18 francoščino študiralo le še 30 študentov.¹¹

Najpomembnejši razlog za tako majhno število študentov francoščine je, da se na študij francoščine vpisujejo študentje z različnim predznanjem. Glavna težava nekaterih študentov, ki ne morejo napredovati v višji letnik, je slabo predznanje, ki ga prinesejo iz srednjih šol oz. gimnazij. Problem francoščine kot enopredmetnega študija je tudi nezaposljivost diplomantov francistike.

---

¹⁰ Filozofska fakulteta.

¹¹ Lah, 2019.

5 PRAKTIČNI DEL

5.1 ŠTEVILO DIJAKOV SKOZI LETA

Grafikon 1: Število dijakov skozi leta¹²

LETO	ŠT. DIJAKOV	LETO	ŠT. DIJAKOV	LETO	ŠT. DIJAKOV
1918	/	1952	/	1986	447
1919	/	1953	/	1987	411
1920	/	1954	/	1988	439
1921	/	1955	106	1989	428
1922	/	1956	118	1990	523
1923	/	1957	156	1991	445
1924	/	1958	379	1992	426
1925	/	1959	420	1993	373
1926	/	1960	417	1995	340
1927	/	1961	403	1996	326
1928	/	1962	331	1997	320
1929	540	1963	227	1998	307
1930	542	1964	588	1999	281
1931	670	1965	554	2000	231
1932	698	1966	577	2001	176

¹² Izvestja gimnazije 1918/1919-1927/1928 str. 24, 1928/1929 str. 22, 1929/1930 str. 22, 1930/1931 str. 15, 1931/1932 str. 28, 1932/1933 str. 17, 1933/1934 str. 15, 1934/1935 str. 23, 1935/1936 str. 17, 1936/1937 str. 14, 1937/1938 str. 22, 1938/1939 str. 12, 1939/1941 str. 24.

¹² Letna poročila 1951-1955 str. 28, 1955/1960 str. 32, 1960-1965 str. 24, 1965-1970 str. 42, 1970 – 1975 str. 17, 1975-1982 str. 32, 1982-1988 str. 46, 1989-1994 str. 44, 1994-1999 str. 54, 1999/2000 str. 47, 2000/2001 str. 56, 2001/2002 str. 44, 2002/2003 str. 49, 2003/2004 str. 51, 2004/2005 str. 40, 2005/2006 str. 48, 2006/2007 str. 57, 2007/2008 str. 47, 2008/2009 str. 56, 2009/2010 str. 39, 2010/2011 str. 42, 2011/2012 str. 58, 2012/2013 str. 63, 2013/2014 str. 55, 2014/2015 str. 44, 2015/2016 str. 67, 2016/2017 str. 57, 2017/2018 str. 52, 2018/2019 str. 48, 2019/2020 str. 53.

1933	739	1967	582	2002	149
1934	816	1968	528	2003	170
1935	756	1969	568	2004	194
1936	815	1970	563	2005	178
1937	940	1971	458	2006	195
1938	963	1972	436	2007	163
1939	978	1973	413	2008	175
1940	780	1974	338	2009	209
1941	/	1975	340	2010	209
1942	/	1976	304	2011	184
1943	/	1977	344	2012	176
1944	/	1978	318	2013	149
1945	/	1979	293	2014	132
1946	/	1980	233	2015	110
1947	/	1981	106	2016	92
1948	/	1982	224	2017	86
1949	/	1983	292	2018	87
1950	/	1984	301	2019	89
1951	/	1985	334	2020	77

Tabela 1: Število dijakov skozi leta

V raziskovalni nalogi sem analiziral število dijakov, ki so se učili francoščino skozi leta. Podatke sem našel v letopisih I. gimnazije v Celju, nekateri so objavljeni na spletu, drugi pa so hranjeni v Osrednji knjižnici Celje. Grafikon prikazuje podatke o številu dijakov od leta 1928 do leta 2020.

Francoščina se je kot prvi tuji jezik na I. gimnaziji v Celju začela poučevati že leta 1918, ko je v naši državi dobila domovinske pravice in je nemščina po koncu prve svetovne vojne izgubila svoj vpliv. Podatkov od leta 1918 do leta 1927 ni, leta 1928 pa se pojavijo prve izdaje letopisov, v katerih so tudi informacije o številu dijakov francoščine.

Leta 1928 se je na I. gimnaziji v Celju francoščina poučevala kot prvi tuji jezik, učilo se jo je 540 dijakov in dijakinj. Število je leto ali dve stagniralo, francoščino se je namreč učilo 542 dijakov, nato pa je strmo narastlo. Leta 1932 se je francoščino kot prvi tuji jezik učilo že kar 698 dijakov in število je naraščalo vse do leta 1934, ko se jo je učilo 816 dijakov, nato pa je število rahlo upadlo. Leto dni pozneje se je francoščino učilo 736 dijakinj in dijakov. Število je nato zopet naraščalo in vrh doseglo leta 1939, ko se je francoščino učilo kar 978 dijakinj in dijakov, kar je največ v zgodovini I. gimnazije v Celju. Tako veliko število dijakov, ki so se učili francoski jezik, lahko pripišemo predvsem dobrim odnosom Francije in Kraljevine Jugoslavije, zato je takratna oblast spodbujala k učenju francoščine. Poleg dobrih odnosov Francije in Kraljevine Jugoslavije pa lahko kot razlog za veliko zanimanje navedemo tudi takratno nepriljubljenost nemščine, ki je bila posledica pritiska nemškega nacionalizma v zadnjih letih obstoja Avstro-Ogrske in je mlade odvrčala od učenja nemščine. Torej so se mladi namesto nemščine raje učili francoščino. Leta 1940 je število strmo padlo, druga svetovna vojna je bila namreč že v polnem razmahu in okupator je v šolah začel uvajati nemščino, francoščina pa je iz slovenskih šol počasi izginjala. Francoščino se je leta 1940 učilo dobrih 200 dijakov manj, torej 780.

Leta 1941 se je druga svetovna vojna začela tudi na slovenskih tleh in v naslednjih desetih letih I. gimnazija ni izdajala letopisov, letnih delovnih načrtov ali kakršnih koli zbornikov, iz katerih bi lahko razbrali število dijakov, ki so se učili francoščino. Sklepamo lahko, da je število strmo padalo, saj je nemški okupator zahteval poučevanje v nemškem jeziku, zato francoščine v srednjih šolah in gimnazijah praktično ni bilo mogoče zaznati, na kar nakazuje tudi izredno nizko število dijakov, ki so se učili francoščino enajst let po koncu vojne, ko je I. gimnazija ponovno začela izdajati letopise, torej leta 1956.

Leta 1956 se je francoščino kot prvi tuji jezik učilo le 106 dijakinj in dijakov, kar je v primerjavi z letom 1940, ko je bil izdan zadnji letopis, sedemkrat manj. Majhno število lahko pripišemo uporabi nemščine, ki je kljub koncu druge svetovne vojne še vedno ostajala prisotna na slovenskih tleh. Število je začelo zopet naraščati, leta 1959 se je francoščino učilo 379 dijakov, leta 1961 pa 417. Po letu 1962 je mogoče zaznati upad števila dijakov, ki so se učili francoščino, leta 1964 je to število znašalo le 227. Strm preskok smo zabeležili leta 1965, ko se je francoščino kot prvi tuji jezik učilo 588 dijakinj in dijakov, kar je 361 dijakov več kot leto prej. Takšna velika rast je po vsej verjetnosti posledica manjše uporabe nemščine na slovenskih tleh, ki je zaradi nemške okupacije (druga svetovna vojna) izgubila svojo pomembnost, in dijaki so se raje odločali za učenje francoščine, ki se je govorila v razviti, demokratični državi, v kakršni so želeli živeti tudi sami. Število je dobrih pet let skoraj stagniralo, nato pa je mogoče opaziti trend upadanja, ki traja vse do leta 1983. Leta 1973 se je francoščino učilo 436 dijakinj in dijakov, 1978. leta 344 dijakov in leta 1982 le še 224. Padec lahko pripišemo predvsem ponovnemu zanimanju za nemški jezik, ki se ga je učilo vse več dijakov in dijakinj. Opazna so nihanja, ki jih ne znam zadovoljivo pojasniti.

Število je nato ponovno začelo naraščati. Leta 1985 se je 334 dijakov učilo francoščino kot drugi tuji jezik, 1988 že 439 dijakinj in dijakov in 1990 zopet več kot 500 dijakov, natančneje 523.

Leta 1992 se je začel upad dijakov, ki so se učili francoščino na I. gimnaziji. Leta 1992 se je francoščino učilo 426 dijakov in dijakinj, leto dni pozneje 373 in leta 1994 dobrih 20 dijakov manj, torej 350 dijakov in dijakinj. Padec števila je po vsej verjetnosti posledica vse večje uveljavljenosti nemško govorečih držav v svetu, predvsem pa zaradi uspešnega gospodarskega povezovanja Slovenije z Avstrijo in Nemčijo, za kar je (bilo) priporočeno znanje nemščine.

Podatki iz leta 1996 potrjujejo upad zanimanja za francoščino. Leta 1996 se je francoščino kot drugi tuji jezik učilo 326 dijakinj in dijakov, leta 2000 pa 231 dijakov. V 21. stoletju pa je zanimanje za francoščino že skoraj zamrlo. Leta 2004 se je francoščino učilo le še 194 dijakinj in dijakov. Ugašanje zanimanja lahko spet pripišemo močni konkurenci nemščine in zdaj še španščine, ki si je svoje mesto v skupini drugih tujih jezikov priborila s telenovelami na komercialnih televizijskih programih, ki vedno bolj navdušujejo dijake in dijakinje ter povečujejo njihovo zanimanje za španski jezik.

V prvih letih 21. stoletja je ravnatelj I. gimnazije v Celju dr. Anton Šepetavc francoščino uvedel kot obvezen drugi tuji jezik za dijake klasičnih oddelkov naše gimnazije. S tem je rahlo zaustavil, bolje rečeno, ublažil hiter upad francoščine, in število dijakov iz leta 2005, ko se je francoščino kot drugi tuji jezik učilo 178 dijakov in dijakinj, se je ohranjalo vse do drugega desetletja tega stoletja, ko je bila I. gimnazija zaradi majhnega zanimanja za vpis v klasične oddelke prisiljena tudi v klasičnih oddelkih dopustiti izbiro drugega tujega jezika, torej francoščina ni bila obvezna v nobenem oddelku oz. programu. Leta 2005 I. gimnazija v Celju prvič ni imela celotnega oddelka dijakov, ki bi se učili francosko.

Število se je nato zopet zvišalo, saj se je leta 2009 francoščino zopet učilo več kot 200 dijakov in dijakinj, kar je pokazalo možnost za ponovno popularizacijo francoščine med mladimi. Vendar se to žal ni zgodilo. Že nekaj let pozneje se je začelo število dijakov, ki se učijo francoski jezik, zopet manjšati, leta 2014 se je francoščino učilo le 132 dijakov. Vzrok za manjše zanimanje dijakov za francoščino je bil po vsej verjetnosti vzpon španskega jezika, ki si je pot v slovensko jezikovno okolje utiral predvsem s španskimi nadaljevankami, ki so postale popularne v zadnjih dvajsetih letih. Od takrat se je številka še manjšala, leta 2016 se je francoščino učilo 92 dijakov in dijakinj, kar je najmanj v zgodovini I. gimnazije v Celju.

Leta 2020 je na I. gimnaziji v vsakem letniku en oddelek dijakov in dijakinj, ki se učijo francoščino, skupaj torej štirje. Poleg drugega tujega jezika sta na šoli še dve skupini dijakov, ki se francoščino učijo kot tretji tuji jezik, ena skupina za drugi in ena za tretji letnik. Kot vsako leto je na šoli tudi maturitetna skupina, v kateri so dijaki četrtil letnikov, ki opravljajo maturo iz francoščine. Letos se na I. gimnaziji v Celju francoščino uči le še 77 dijakov in dijakinj, ki tvorijo sedem skupin oz. oddelkov.

5.2 ŠTEVILO POPRAVNIH IZPITOV SKOZI LETA

Grafikon 2: Število popravnih izpitov skozi leta

LETO	ŠT. POPRAVNIH IZPITOV	LETO	ŠT. POPRAVNIH IZPITOV	LETO	ŠT. POPRAVNIH IZPITOV
1931	53	1952	/	1973	7
1932	59	1953	/	1974	3
1933	58	1954	/	1975	9
1934	66	1955	/	1976	3
1935	49	1956	1	1977	0
1936	35	1957	2	1978	33
1937	52	1958	2	1979	20
1938	57	1959	14	1980	23
1939	58	1960	10	1981	3
1940	48	1961	14	1982	10
1941	/	1962	13	1983	34
1942	/	1963	15	1984	16
1943	/	1964	8	1985	31
1944	/	1965	5	1986	43
1945	/	1966	1	1987	53
1946	/	1967	18	1988	48
1947	/	1968	14	1989	49
1948	/	1969	10	1990	62
1949	/	1970	7	1991	40
1950	/	1971	13	1992	30
1951	/	1972	10	1993	22

Tabela 2: Število popravnih izpitov skozi leta¹³

¹³ Izvestja gimnazije 1918/1919-1927/1928 str. 58, 1928/1929 str. 43, 1929/1930 str. 67, 1930/1931 str. 43, 1931/1932 str. 67, 1932/1933 str. 55, 1933/1934 str. 34, 1934/1935 str. 48, 1935/1936 str. 29, 1936/1937 str. 66, 1937/1938 str. 59, 1938/1939 str. 72, 1939/1941 str. 64.

¹³ Letna poročila 1951-1955 str. 88, 1955/1960 str. 52, 1960-1965 str. 64, 1965-1970 str. 42, 1970 – 1975 str. 77, 1975-1982 str. 45, 1982-1988 str. 78, 1989-1994 str. 43.

V nekaterih letopisih se pojavlja tudi število dijakov in dijakinj, ki so imeli popravne izpite iz francoščine. Podatek sem v nalogo vključil zato, ker predstavlja izhodišče za nadaljnja raziskovanja stereotipov o težavnosti francoščine, saj lahko relativno veliko število popravnih izpitov iz francoščine pripomore k oblikovanju stereotipov o težavnosti francoskega jezika. Podatki o popravnih izpiti iz francoščine so od leta 1931 do leta 1993, z izjemo vojnega in povojnega obdobja, ko se letopisi niso izdajali.

Leta 1931 se je francoščino učilo 670 dijakinj in dijakov, popravni izpit pa jih je opravljalo 53, kar je slabih 8 %. Število popravnih izpitov od leta 1931 do leta 1934 je bilo pravzaprav podobno, odstotek dijakov, ki so imeli popravni izpit iz francoščine, se je gibal okoli 8 %, leta 1936 je padel na dobre 4 %, nato pa se je do leta 1939 zopet dvignil na slabih 7 %.

Sledila sta vojna in povojno obdobje, ko se letopisi, letni delovni načrti ali drugi zborniki niso izdajali oz. niso izhajali, podatke imamo ponovno od leta 1956 naprej.

Leta 1956 se je francoščino učilo 106 dijakinj in dijakov, popravni izpit pa je imel le eden, to je torej manj kot en odstotek. Podoben odstotek je vztrajal do leta 1959, ko se je zopet zvišal. Leta 1959 se je francoščino učilo 379 dijakinj in dijakov, popravni izpit jih je opravljalo 14, kar je 4 %. Podoben odstotek je bil tudi v letih od 1960 do 1964. Leta 1965 se je francoščino učilo 588 dijakov, popravni izpit pa jih je opravljalo samo pet, kar znaša 0,9 %. Še nižji odstotek je bil leto dni pozneje, ko se je francoščino učilo 554 dijakinj in dijakov, popravni izpit pa je opravljal le eden, kar znaša 0,20 %.

Trend se je začel spreminjati leta 1967, ko se je francoščino učilo 577 dijakov, popravni izpit jih je opravljalo 18, kar je 3 %. Podoben odstotek je bil tudi v naslednjem letu, nato pa je leta 1969 padel na slaba 2 %, še nižji pa je bil leto dni zatem, ko se je francoščino učilo 568 dijakinj in dijakov, popravni izpit jih je opravljalo sedem, kar je malo več kot 1 %. Podoben trend se je nadaljeval do leta 1974, ko je popravni izpit opravljalo 0,7 % dijaka.

Leta 1977 se je prvič zgodilo, da popravnih izpitov iz francoščine sploh ni bilo. Leto dni pozneje se je francoščino učilo 344 dijakov, popravni izpit jih je imelo kar 33, kar znaša skoraj 10 %. Podobne številke so se ohranjale naslednji dve leti. Leta 1981 je imel popravni izpit 1 % vseh dijakov, ki so se učili francoščino, kar je v primerjavi z letom 1977 veliko manj. Po letu 1982 so se številke zopet povečale, popravni izpit jih je leta 1983 od 292 dijakov imelo kar 34, to je več kot 11 %. Številke so bile v naslednjih letih malo nižje, znašale so od 9 % do 10 %. Leta 1990 se je francoščino učilo 526 dijakinj in dijakov, popravni izpit pa jih je imelo 62, to je slabih 12 %. Po zadnjih podatkih iz leta 1991 je od 445 dijakov, ki so se učili francosko, popravni izpit imelo 40, kar je 9 %.

Razlogi za število popravnih izpitov, predvsem pa za nihanje relativnega deleža, niso znani. Skleпам, da je veliko odvisno od interesa vsakega posameznika za tuji jezik, od (ne)uspešnosti celotne generacije dijakov, dovezetnosti posameznikov za jezik in nekaj tudi od profesorja, ki tisto leto poučuje.

5.3 ŠTEVILO MATURANTOV SKOZI LETA

Grafikon 3: Število maturantov skozi leta

LETO	ŠT. MAT.	OR	VR	LETO	ŠT. MAT.	OR	VR	LETO	ŠT. MAT.	OR	VR
1996	8	/	/	2005	17	8	9	2013	4	/	/
1997	13	6	7	2006	10	4	6	2014	2	/	/
1998	10	3	7	2007	7	5	2	2015	8	/	/
1999	15	7	8	2008	4	0	4	2016	4	/	/
2000	10	5	5	2009	5	2	3	2017	2	/	/
2001	7	4	3	2010	4	/	/	2018	3	/	/
2002	7	0	7	2011	5	/	/	2019	2	/	/
2003	5	2	2	2012	5	/	/	2020	5	/	/

Tabela 3: Število maturantov skozi leta^{14,15}

Podatki o številu dijakov, ki so si za enega od predmetov na splošni maturi izbrali francoščino, so od leta 1996 in vse do mature leta 2020. Splošna matura iz francoščine se izvaja tako na osnovni kot tudi

¹⁴ OR – osnovna raven, VR – višja raven.

¹⁵ Letna poročila 1994-1999 str. 54, 1999/2000 str. 47, 2000/2001 str. 56, 2001/2002 str. 44, 2002/2003 str. 49, 2003/2004 str. 51, 2004/2005 str. 40, 2005/2006 str. 48, 2006/2007 str. 57, 2007/2008 str. 47, 2008/2009 str. 56, 2009/2010 str. 39, 2010/2011 str. 42, 2011/2012 str. 58, 2012/2013 str. 63, 2013/2014 str. 55, 2014/2015 str. 44, 2015/2016 str. 67, 2016/2017 str. 57, 2017/2018 str. 52, 2018/2019 str. 48, 2019/2020 str. 53.

na višji ravni. Možna je izbira francoščine kot prvega tujega jezika, tj. namesto angleščine, ali pa kot enega izmed dveh izbirnih maturitetnih predmetov.

Prvič se je matura iz francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju izvajala leta 1995, vendar sem zasledil le podatke od leta 1996 naprej, ko se je mature iz francoščine udeležilo osem dijakov in dijakinj, podatkov o tem, koliko jih je izbralo osnovno in koliko višjo raven, ni. Leto dni pozneje se je zanimanje za maturo iz francoščine povečalo, opravljalo jo je 13 dijakov in dijakinj, šest na osnovni in sedem na višji ravni. Leta 1998 je maturo opravljalo deset dijakov, od tega trije na osnovni in sedem na višji ravni. Zanimanje se je leta 1999 spet znatno povečalo, saj se je mature iz francoščine udeležilo 15 dijakov in dijakinj, kar je pet več kot prejšnje leto, od tega sedem na osnovni in osem na višji ravni.

Leta 2000 je začelo število padati, mature se je udeležilo deset dijakov, pet na osnovni in pet na višji ravni. Leto dni pozneje je bilo število dijakov, ki so se odločili za maturo iz francoskega jezika, še manjše, udeležilo se je je namreč le sedem dijakov, štirje na osnovni in trije na višji ravni. Leta 2002 se je na maturo iz francoščine zopet pripravljalo sedem dijakov, tokrat vsi na višji ravni. Leta 2003 je bilo število še manjše, udeležilo se je je namreč pet dijakov, dva na osnovni in trije na višji ravni. Število dijakov, ki so se odločili za maturo iz francoščine, se je nato ponovno povečalo, leta 2005 pa je bilo največje v zgodovini šole – opravljalo jo je namreč 17 dijakov in dijakinj, od tega osem na osnovni in devet na višji ravni. Leto dni pozneje je maturo iz francoskega jezika opravljalo 14 dijakov in dijakinj, od tega osem na osnovni in sedem na višji ravni.

Po letu 2007, ko se je mature iz francoščine udeležilo sedem dijakov in dijakinj, pet na osnovni in dva na višji ravni, se je trend upadanja nadaljeval. Leto dni pozneje so se na maturo pripravljali le štirje dijaki, vsi na višji ravni. Leta 2009 je maturo opravljal en dijak več kot leto prej, torej pet, dva na osnovni in trije na višji ravni.

Po letu 2009 ni več podatkov o številu dijakov, ki so se na maturo pripravljali na osnovni ali na višji ravni. Leta 2010 so se mature iz francoskega jezika udeležili le štirje dijaki, leta 2011 in 2012 pa vsako leto po pet dijakov in dijakinj. Dve leti pozneje, leta 2014, prav tako pa tudi leta 2017 in 2019, sta se na maturo pripravljala le dva dijaka, kar je najmanj v zgodovini I. gimnazije v Celju. Leta 2015 se je število sicer povečalo, na maturo so se pripravljali trije dijaki več kot pred letom dni, pripravljalo se je torej pet dijakov in dijakinj.

Z letom 2016 se je število dijakov, ki so opravljali maturo iz francoščine, zopet zmanjšalo, leta 2016 so bili štirje, leta 2018 pa le trije. Leta 2020 se na maturo pripravlja pet dijakov.

Čeprav ima francoski jezik na I. gimnaziji dolgo tradicijo in je zelo prisoten tudi v vsakdanu dijakov gimnazije, se za maturo iz francoščine v skupnem seštevku (brez leta 2006) ni odločilo veliko dijakov. V 22 letih je maturo iz francoskega jezika opravljalo le 156 dijakov in dijakinj, kar je v povprečju sedem dijakov vsako leto.

Število dijakov, ki so se udeležili mature iz francoščine na I. gimnaziji v Celju od leta 2007 do leta 2019, lahko primerjamo s številom dijakov, ki so se udeležili mature iz francoščine v celotni Sloveniji.¹⁶ Na I. gimnaziji se je med letoma 2007 in 2019 mature iz francoščine udeležilo 64 dijakinj in dijakov, v celotni Sloveniji pa 1885. Dijaki I. gimnazije v Celju tako predstavljajo slabe 3 % (2,9 %) vseh dijakov in dijakinj, ki so se udeležili mature iz francoščine med letoma 2007 in 2019 v celotni Sloveniji.

5.3.1 Povzetek števila dijakov, popravnih izpitov in maturantov skozi leta

Število dijakov, ki se učijo francoščino (kot drugi in tretji tuji jezik), število maturantov in popravnih izpitov iz francoščine na I. gimnaziji v Celju so se spreminjali iz leta v leto. Od štiridesetih let 20. stoletja, ko je bilo dijakov in popravnih izpitov iz francoščine največ, pa vse do danes, ko število dijakov vztrajno pada.

Največ dijakov, ki so se učili francoski jezik, je bilo na I. gimnaziji v prvi polovici 20. stoletja. Leta 1939 se je francoščino učilo največ dijakov v zgodovini šole, skoraj 1000 dijakov in dijakinj. Po drugi svetovni vojni je število dijakov strmo padlo, nato pa dokaj hitro naraščalo in doseglo drugi vrh leta 1967. Število je nato nihalo, tretji vrh doseglo v devetdesetih letih, nato pa strmo padalo. Število dijakov francoščine na I. gimnaziji v Celju je vsako leto manjše, kar ponazarja neugoden položaj francoščine v slovenskem šolskem prostoru.

Število popravnih izpitov iz francoskega jezika je odvisno od števila dijakov, ki se francoščino učijo. Največ popravnih izpitov je tako bilo leta 1939, nato je število nihalo, dokler ni bilo leta 1977 na I. gimnaziji v Celju niti enega popravnega izpita iz francoskega jezika. Drugi vrh je število popravnih izpitov doseglo v devetdesetih letih, nato pa število vse do danes iz leta v leto niha. Število popravnih izpitov je v nalogi dodano predvsem kot zanimivost, ki pa omogoča primerjavo z drugimi predmeti.

Matura iz francoščine se na I. gimnaziji v Celju izvaja že vse od uvedbe splošne mature v Sloveniji, število maturantov pa skozi leta precej niha. Največ maturantov iz francoskega jezika je I. gimnazija imela leta 2005, nato pa je število padalo sorazmerno s številom dijakov, ki se učijo francoski jezik. V zadnjih letih število maturantov iz francoščine stagnira, maturo opravljajo povprečno dva do štirje dijaki letno.

Število dijakov, ki se učijo francoščino, kot tudi maturantov, ki jezik izberejo kot izbirni predmet na zrelostnem izpitu, je v zadnjih dveh desetletjih strmo padlo. I. gimnazija v Celju tako ni izjema v slovenskem šolskem prostoru, saj se v celotni Sloveniji položaj francoščine v šolah iz leta v leto slabša.

---

¹⁶ Lah, 2019.

5.4 FRANCOSKI DOGODKI OD SREDINE OSEMDESETIH LET

5.4.1 Francoska gledališka skupina

Francoski gledališki krožek na I. gimnaziji deluje že od leta 1976, prva obsežnejša poročila o njegovem delovanju pa so bila objavljena v letnem poročilu v šolskem letu 1985/86. Vse predstave sta v tandemu režirala in usmerjala profesor Slavko Deržek in profesorica Carmen Deržek.

Marsikateri član francoskega krožka, ki je redno nastopal na gledaliških predstavah v francoščini, je pozneje postal tudi poklicni igralec. Tanja Ribič, Tina Gorenjak, Manica Janežič Ambrožič, Nuška Drašček, Miha Alujevič in Franjo Bobinac so nekatera od znanih imen, ki so z veseljem nastopala na odrskih deskah in tako izpopolnila znanje francoskega jezika ter pridobila lepe spomine in ljubezen do francoščine.

Leta 1985 so člani francoskega krožka, dijaki I. gimnazije, pod mentorstvom profesorja Slavka Deržka pripravili dve celovečerni predstavi. V odlični francoščini so najprej zaigrali svetovno znanega *Malega princa* Antoina de Saint-Exupéryja, v izvorniku *Le Petit Prince*, in *Večer šansonov*, v izvorniku *En Chantant (Soirée des chansons françaises)*.¹⁷

Pri pripravi predstave *Mali princ* je sodelovalo 17 dijakov in dijakinj takratnega 4. c-razreda, ki je bil, kot je bilo takrat običajno za oddelek c, francoski razred. *Večer šansonov* je skupaj izvedlo 22 dijakov in dijakinj, nekateri so peli, drugi igrali, spet tretji, ki jih ne smemo pozabiti, pa so skrbeli za brezhibno tehnično izvedbo, kot je v letnem poročilu zapisal profesor Deržek.

Predstavi so izvedli v devetih mestih v nekdanji Jugoslaviji. Prva uprizoritev v SLG Celje je bila 3. marca 1986, druga pa 21. marca. V aprilu so se predstavili tudi v okrogli dvorani Igralske akademije v Zagrebu, 29. maja pa s sodelovanjem Društva Jugoslavija-Francija v srbskem Beogradu. Zadnja izvedba večera francoskih šansonov je bila v poletnih mesecih, natančneje 23. junija 1986 na poletnem festivalu v Koprju.¹⁸

Za odlično izvedeno predstavo so prejeli zelo veliko pohval, ki jih je profesor Deržek navedel v letnem poročilu.¹⁹

---

¹⁷ Letno poročilo 1985/86, str. 24.

¹⁸ Letno poročilo 1985/86, str. 24.

¹⁹ Letno poročilo 1985/86, str. 24.

— »Čeprav mnogi predstave seveda niso razumeli, je doživela pohvalne besede tako na račun skrbne in dodelane dikcije kot izredno sproščenega in natančnega nastopa sodelujočih...« (7D, Maribor, 13. 3. 1986.)

— »Celjani so pripravili pravi gledališki dogodek, ki je izžareval talent in šarm ter resnično navdušil publiko v Okrogli dvorani Cankarjevega doma... S stilizirano, a mehko igro so ustvarili praviljično vzdušje... Že kar elegantno so delovali v drugem delu večera s 14 šansoni in jih pospremili z imenitnimi plesnimi točkami in drobnimi domislicami... (Dnevnik, Ljubljana, 8. 4. 1986.)

— Srdačno vam čestitamo na velikom uspehu koji su vaši učenci postigli u Zagrebu. Njihovo odlično poznavanje francuskog jezika, primjerno ponašanje mogu služiti na čast vašoj školi...« (dr. Ivana Batušić, predsednica Društva Jugoslavija—Francija, Zagreb, 22. 4. 1986.)

— »Se posebej bi rad čestital nastopajočim in njihovim mentorjem, saj so dokazali, da se da z zavzetostjo in resnim delom ob rednem šolskem delu doseči veliko več, kot predvideva običajni šolski program...« (Peter Winkler, direktor Zavoda SRS za šolstvo, Ljubljana, 14. 4. 1986.)

Slika 4: Citirane kritike francoske predstave Mali princ, 1986 (Letno poročilo 1985/86, str. 26)

— »močne umetniške osebnosti, zlasti Dašo Škapin, ki je zgodbo dramtizirala in igrala vlogo Malega princa, zatem pa se v drugem delu šansonov izkazala še kot odlična violinistka in pevka«;

— »kot vsestranski pianist in odličen šansonjer se je predstavil Boštjan Zahrastnik«;

— »dokajšen delež je prevzela Mirjam Pirnat v vlogi pripovedovalca.« »Tudi tu je bil najopaznejši delež z vokalno spremljavo Daše Škapinove in Mirjam Pirnatove...«

— »Boštjan Brantuša, ki igra kitaro in poje pod slamnikom kot mali Chevalier«;

— »v glasovnem in izvedbenem pogledu je največ dosegla Andreja Zakonjšek«;

— »usodnostna kača Thea Friškovec...«

(Pogačnik, Delo; Arko, Radio Ljubljana).

ZKO Slovenije je odlikovala francoski krožek z ZLATO LINHARTOVO ZNAČKO za »posebno kultivirano obliko žanrskega nastopa«.

Slika 3: Citirane kritike francoske predstave Mali princ, 1986 (Letno poročilo 1985/86, str. 26)

LE CONSEILLER CULTUREL
près l'Ambassade de France

Belgrade, le 30 mai 1986

N° 253/YPB/CP

Chers jeunes amis de Celje

J'ai été très ému en assistant, hier soir, à la soirée poétique que vous avez donnée à Belgrade.

C'est avec joie que j'ai constaté la qualité de votre diction ainsi que l'exactitude de votre jeu scénique. J'ai vu aussi combien vous étiez heureux à faire équipe ensemble, dans la bonne humeur, et la conscience du travail accompli et bien fait.

Je vous adresse toutes mes félicitations les plus chaleureuses, souhaitant qu'un jour, dans le cadre d'un échange avec un lycée français, vous puissiez présenter un tel spectacle en France.

Je vous dis, en cette occasion, toute mon amitié.

Très cordialement vôtre,
Yves P. Boulongne
Pr Yves P. BOULONGNE

Slika 5: Čestitka francoskega atašaja (Letno poročilo 1985/86, str. 27)

Po nekajletnem premoru je francoska gledališka skupina zopet zaživela leta 1991, ko je sodelovala na mednarodnem gledališkem festivalu v Franciji.

V šolskem letu 1990/91 je na I. gimnaziji v Celju po letih premora znova zaživela francoska gledališka skupina. Dijaki francoskega krožka so pripravili francosko gledališko predstavo v dveh delih: *La Leçon* izpod rok slavnega francoskega dramatika Eugène Ionesca in glasbeno-plesni del *Un homme, une femme et les autres*.²⁰

V gledališki predstavi, ki jo je režiral dramski igravec Borut Alujevič, so nastopali tudi takratni dijaki gimnazije, ki so danes znani v slovenskem prostoru filma in televizije, na primer Tina Gorenjak (danes igralka), Manica Janežič (danes Janežič Ambrožič, odgovorna urednica informativnega programa RTV Slovenija) in Miha Alujevič (poznani tudi pod imenom Michael A. Green, režiser, producent in pevec, ki danes deluje in ustvarja v New Yorku).

Predstava je bila v celoti uprizorjena v Slovenskem ljudskem gledališču Celje 16. aprila 1991 in 26. maja 1991. Gledališka skupina je nastopala tudi v Zagrebu v Kazalištu Gavella. Predstavo, ki jo je omogočilo društvo Jugoslavija-Francija, so izvedli 3. maja 1991. Izvedenih je bilo veliko ponovitev v Sloveniji, med pomembnejšimi pa je bil tudi nastop na mednarodnem gledališkem festivalu v francoskem mestu La Roche sur Yon 9. maja 1991.²¹

Predstava je zaradi odlične izvedbe dobila mnogo ustnih in pisnih pohval. Francoski gledališki kritik je v časopisu *Ouest-France* objavil slike predstave iz mesta La Roche sur Yon in pripisal: „La leçon de Ionesco des Slovènes se révélait spirituelle, riche d'une minute, attentive aux moindres détails.“ (Celjska *Učna ura* je bila duhovita in bogata, narejena z največjo možno natančnostjo.) Pohvalo jim je izrekel tudi dr. Vladimir Pogačnik, predstojnik romanistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki je menil, da je „bila francoščina nastopajočih pravi balzam za ušesa, celotna predstava pa ne le paša za oči in ušesa, tudi v srce je kanilo veliko pristnega za stare in mlade“. Pohvale so jim izrekli v takrat največjih slovenskih časnikih, *Večeru* in *Delu*, celjski župan Anton Rojec pa je za člane skupine in mentorja priredil slovesen sprejem na celjski občini in jim izrekel zahvalo za odlično delo ter častno zastopanje Celja, tako doma kot v tujini.²²

Od 17. do 19. marca 1995 je v madžarskem Pécsu potekalo mednarodno srečanje gimnazijskih gledaliških skupin *Festival de Théâtre Lycéen Francophone*. Poleg osmih skupin iz drugih evropskih držav se je festivala udeležila tudi Slovenija, ki jo je zastopala I. gimnazija v Celju. S pomočjo upravnika SLG Celje Boruta Alujeviča je skupina dijakov in dijakinj pripravila 20-minutno

²⁰ Letno poročilo 1990/91, str. 34.

²¹ Letno poročilo 1990/91, str. 35.

²² Letno poročilo 1990/91, str. 35.

predstavo, ki je obsegala tri prizore iz Ionescovega dela *Exercices de conversation et de diction Françaises pour étudiants américains*, komedije, ki sestoji iz treh skečev.²³

Predstava je na Madžarskem doživela izredno dober odziv, zato je gledališka skupina 22 dijakov in dijakinj ob spremstvu profesorice Carmen Deržek in profesorja Slavka Deržka odpotovala še v Francijo, na *Festival International Francophone de Théâtre jeunes*. Na festivalu se je predstavilo enajst držav, gledališki klub I. gimnazije pa je predstavo malo razširil, podaljšali so jo na pet prizorov: *Jean-Marie Marie-Jean, L'appel, Salutations, Avoir ou ne pas avoir quelque chose* in *Divers*. V prizore so vključili tudi francoske šansone, ki so predstavo naredili še privlačnejšo. Potovanje v Francijo se je končalo z obilico pohval in izjemnim uspehom, zato sta profesorja nagradila dijake z ekskurzijo v Pariz.²⁴

5.4.2 Frankofonski dan

Leta 1999 je bil v Celju prvič tudi *Dan frankofonskega gledališča* ali, kot ga zdaj imenujemo, *Frankofonski dan*. To je vseslovensko srečanje gimnazijcev in študentov francoščine, ki pripravljajo predstave ali pevske nastope v francoskem jeziku. Prireditvev, po zaslugi katere Celje za en dan postane prestolnica

francoske kulture in jezika v Sloveniji, ima

že zelo dolgo tradicijo,

zakoreninjena je tudi

na I. gimnaziji v Celju,

ki vsako leto

pomembno prispeva k

organizaciji in izvedbi

tega dogodka. Na

Frankofonskem dnevu

dijaki in dijakinje

slovenskih gimnazij že

21 let na odrskih

deskah predstavijo svojo

Slika 6: Frankofonski dan 2018 (<https://www.prvaqim.si/galerija/frankofonski-dan-2018#&qid=1&pid=69>, 18. 2. 2021)

gledališko ali glasbeno točko v francoskem jeziku. Namen zdaj že tradicionalne prireditve je ozaveščanje mladih o pomembnosti francoščine na slovenskih tleh in je eden izmed načinov za njeno popularizacijo med mladimi.²⁵

²³ Letno poročilo 1990/91, str. 35.

²⁴ Letno poročilo 1990/91, str. 36.

²⁵ Letno poročilo 1999/2000, str. 56.

Frankofonski dan v osnovi organizira Zavod za šolstvo Republike Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, vsako leto pa pomembno vlogo pri organizaciji tega zahtevnega dogodka igra tudi I. gimnazija v Celju.

Prvi *Dan frankofonskega gledališča* v Sloveniji je bil 14. aprila 1999, organizirala pa sta ga Elizabeth Faure, vodja pedagoške službe francoske ambasade, in profesor Slavko Deržek, višji svetovalec za francoščino pri ZRSŠ. Že prvo leto se je v Celju zbralo okoli 400 dijakov frankofonov, ki so bili

Slika 7: Frankofonski dan 2014 (<https://www.prvagim.si/galerija/16-frankofonski-dan>, 18. 2. 2021)

navdušeni nad izvedbo dogodka in so si ga želeli ponoviti naslednje leto. Dijakom je dogodek prirasel k srcu, zato je že dolga leta tradicionalni dogodek, na katerega nestrpno čakajo prav vsi dijaki in dijakinje, ki se učijo francosko, ter njihovi mentorji in mentorice, profesorji francoskega jezika.

Leto dni pozneje je dogodek postal še obširnejši, na njem so poleg dijakov sodelovali tudi pomembnejši francoski gostje, kot sta bila francoski veleposlanik Olivier de la Baume in ataše za francosko-slovensko sodelovanje Laurent Capus. Že drugo leto zapored je na *Frankofonskem dnevu* nastopala dijakinja I. gimnazije Nuška Drašček, ki je občinstvo navdušila s pesmijo *J'attendais*, ki jo v originalu poje Céline Dion. Vse nastopajoče je nagradila tudi francoska televizijska hiša TV5.²⁶

---

²⁶ Letno poročilo 2000/01, str. 36.

Od leta 2012 *Frankofonski dan* ne temelji več le na predstavitvi gledaliških in pevskih nastopov slovenskih gimnazij, temveč tudi na njihovem povezovanju. Različne slovenske gimnazije se med seboj povezujejo in ustvarjajo odlične gledališke nastope. Leta 2013 so pripravili predstavo z naslovom *En attendant Godot* Samuela Becketta, leta 2014 predstavo z naslovom *Madame Ka*, *L'Européenne* izpod rok Davida Lescota je bil na sporedu leta 2015 in leto dni pozneje še predstava *Migrants* Sonie Ristic. Organizacijsko plat je prevzela mag. Simona Cajhen z ZRSŠ, ki je dolga leta

Slika 8: Frankofonski dan 2018 (<https://www.prvagim.si/galerija/frankofonski-dan-2018#&qid=1&pid=73>, 18. 2. 2021)

sodelovala tudi s I. gimnazijo v Celju in profesorico Andrejko Lorenčak.

Na *Frankofonskem dnevu* je sodelovalo veliko dijakov in dijakinj I. gimnazije v Celju, vsak dijak prireditvi doda osebno noto in skupaj tako ustvarijo nepozabno prireditev. Najboljši nastopajoči vsako leto dobijo tudi

bogate nagrade francoske ambasade in francoske televizijske hiše TV5. Dijaki in dijakinje I. gimnazije v Celju, ki so doslej dobili te nagrade, so Nuška Drašček (1999), Živa Nendl (2003), Aleks Tovornik in Barbara Hartman (2005), Tanja Ravljen in Anžej Dežan (2006), Kristina Strašek (2008), Suzana Kolšek (2010), za najboljši igralski nastop pa so bili nagrajeni Neja Petek in Sebastjan Vovk (2002) ter Eva Zore (2011).²⁷

Frankofonski dan je jubilejno 20. obletnico praznoval pred slabima dvema letoma, leta 2019. Prireditev, pri kateri je zopet sodelovala tudi I. gimnazija v Celju, je doživela izjemen uspeh, udeležil pa se je tudi belgijski pevec Cédric Gervy. Leta 2020 *Frankofonskega dneva* prvič v zgodovini zaradi aktualne epidemije žal ni bilo mogoče izpeljati.

Frankofonski dnevi so prejeli številne pohvale in čestitke najvišjih predstavnikov oblasti v državi. Z besedami: „Francoščina med tujimi jeziki zavzema prav posebno mesto tudi zato, ker je v tem jeziku nastalo mnogo prvovrstnih umetniških stvaritev ... Tudi v naši širši domovini, uniji, je francoski jezik

²⁷ <https://www.prvagim.si/frankofonski-dan> (29. 12. 2020).

Slika 9: Frankofonski dan 2016 (<https://www.prvagim.si/jezikovno-drustvo/frankofonski-dan-2016#&qid=1&pid=11>, 18. 2. 2021)

še kako prisoten ... in za uspešno poklicno pot ni več privilegij, je nujna prav za vsakogar,“ je na Frankofonskem dnevu leta 2006 dr. Janez Drnovšek poudaril pomembnost francoščine v svetu, prav tako je za odličen nastop na Frankofonskem dnevu čestitala strankarska kolegica predsednika

Drnovška in takratna ministrica za izobraževanje dr. Lucija Čok.²⁸

5.4.3 Francoski večer

Spomladi leta 2003 je francoski krožek I. gimnazije v Celju oz. „Francozi“, kakor so imenovali sami sebe, prvič organiziral tudi pevsko-glasbeni nastop v kavarni hotela Evropa v Celju. Na njem so nastopali dijaki in nekdanji dijaki I. gimnazije v Celju, ki so oz. so bili člani francoskega krožka. S programom, ki je bil v celoti v francoščini, so pričarali pravi občutek mestnih francoskih kavarn. „Francozi“ I. gimnazije so *Francoski večer* pripravili tudi leto pozneje. Tako je

Slika 10: Vabilo na Francoski večer (<https://www.prvagim.si/glavno/francoski-vecer-3>, 18. 2. 2021)

²⁸ Letno poročilo 2005/06, str. 43.

Slika 11: Francoski večer 2004 (https://www.prvaqim.si/galerija/francoski-vecer?fbclid=IwAR2YLXh_MRP9cYeJWV9QhZjNv0y3qEvaqls0CNqeaafHn7KxaP5sLdrsiPl8#&qid=1&pid=2, 18. 2. 2020)

postal tradicionalna prireditev, ki jo je v celoti organizirala I. gimnazija v Celju; izvedena je bila vsako leto do začetka pandemije marca 2020.²⁹

Na *Francoskih večerih* so nastopali dijaki I. gimnazije v Celju, občasno se jim je pridružil tudi Plesni forum Celje ali pa Glasbena šola Celje. *Francoski večer* je prireditev, na kateri spoznamo

celotno francosko kulturo. Pečejo se tipične francoske sladice, igrajo skeči francoskih avtorjev, pojejo se francoski šansoni in plešejo francoski plesi.

Mnogi *Francoski večeri* so bili deležni pohval in čestitk. Celjski *Novi tednik* je tako zapisal, da je bil *Francoski večer* leta 2005 res „imeniten in nepozaben“.³⁰ Udeležilo se ga je tudi veliko pomembnih gostov, kot so visoki predstavniki belgijske ambasade, profesorji na oddelku

Slika 12: Profesorja Slavko in Carmen Deržek na Francoskem večeru leta 2014 (<https://www.prvaqim.si/jezikovno-drustvo/francoski-vecer-hommage-a-madame-carmen-derzek#&qid=1&pid=1>, 18. 2. 2021)

francistike Filozofske fakultete v Ljubljani in predstavniki Vlade Republike Slovenije.

Prav poseben *Francoski večer* so „Francozi“ I. gimnazije pripravili leta 2014 ob upokojitvi profesorice Carmen Deržek. Profesorica Carmen Deržek je bila dolga leta mentorica francoskega krožka in začetnica *Francoskega večera*, za francoščino pa je navdušila številne generacije. Na *Francoskem večeru* so nastopili dijaki in nekdanji dijaki I. gimnazije v Celju, med drugim tudi

²⁹ Letno poročilo 2002/03, str. 47.

³⁰ Letno poročilo 2004/05, str. 40.

Slika 13: Francoski večer 2018 (<https://www.prvagim.si/galerija/francoski-vecer-3#&gid=1&pid=27>, 18. 2. 2021) Francoski večer 2018 (<https://www.prvagim.si/galerija/francoski-vecer-3#&gid=1&pid=27>, 18. 2. 2021)

I. gimnazije v Celju so zapeli znane šansone Edith Piaf, pesmi Johnnyja Hallydayja in Céline Dion, na svoj račun pa so prišli tudi mladi, saj so odmevale tudi pesmi modernih izvajalcev, kot so francoski pevki Indila in Zaz ter belgijski raper Stromae. *Francoski večer* je bil tokrat

Slika 14: Francoski večer 2018 (<https://www.prvagim.si/galerija/francoski-vecer-3#&gid=1&pid=23>, 18. 2. 2021)

takrat že upokojena profesorja Carmen in Slavko Deržek.³¹

slovenska pevka Nuška Drašček in pevec Anžej Dežan, oba sta bila v svojih časih na I. gimnaziji med drugim tudi strastna „Francoza“.

Jubilejni *Francoski večer* je bil leta 2018, ko se je obeleževala 100-letnica poučevanja francoščine na I. gimnaziji v Celju. Tema *Francoskega večera* je bila ljubezen. Dijaki in dijakinje

Slika 15: Sladice, ki so jih spekli dijaki, na Francoskem večeru 2018 (<https://www.prvagim.si/galerija/francoski-vecer-3#&gid=1&pid=4>, 18. 2. 2021)

v mali dvorani Celjskega doma, organizirali pa sta ga profesorica Andrejka Lorenčak in Mary Ellen Ramasimanana Vrtič. Dijaki 2. letnika, ki se učijo francosko, so že pred vhom ponujali lastne francoske slaščice, prireditve pa sta se ponosno udeležila tudi začetnika *Francoskega večera*,

³¹ <http://kajuh-press.splet.arnes.si/kultura/francoski-vecer/> (24. 12. 2020).

5.4.4 Tekmovanja iz francoščine

I. gimnazija v Celju je že od nekdaj znana po izjemnih uspehih dijakov in dijakinj na tekmovanjih z različnih področij, pri čemer tekmovanja iz francoščine niso nikakršna izjema. V letnih delovnih načrtih ali letopisih so informacije o dosežkih dijakov in dijakinj na tekmovanju iz francoščine vse od leta 1990 naprej. Uspehov je izjemno veliko, zato bom v tem poglavju raziskovalne naloge omenil le najboljše rezultate tekmovalcev, ki prihajajo s I. gimnazije v Celju.

Društvo za tuje jezike RS je 17. marca 1990 organiziralo republiško tekmovanje v znanju tujih jezikov. V znanju francoščine je Manica Janežič, takrat dijakinja 3. c-razreda, dosegla tretje mesto, Karmen Oberčkal, prav tako dijakinja 3. c-razreda, pa 14. mesto. Manica Janežič je zaradi odličnega uspeha Slovenijo zastopala tudi na zveznem tekmovanju v Prištini in tam dosegla odlično peto mesto. Mentor tekmovalcev je bil profesor Slavko Deržek.³²

Letno dni pozneje so I. gimnazijo na republiškem tekmovanju iz znanja francoščine zastopali Nina Lipar, ki je zasedla prvo mesto in postala tudi republiška prvakinja, Manica Novak, ki je zasedla četrto mesto, in Luka Rojšek, ki je osvojil osmo mesto. Vsi so bili dijaki 3. c-razreda, njihov mentor pa je bil profesor Slavko Deržek. Nina Lipar je Slovenijo kot republiška prvakinja zastopala na zveznem tekmovanju v Beogradu in zopet zasedla prvo mesto. Kot je v letnem poročilu zapisal profesor Dežek, je bil to izjemen uspeh, saj se je tekmovalka francoščino učila šele tretje leto, tekmovala pa je z dijaki in učenci, ki so se francoščino učili kar sedem ali osem let.³³

Leta 1992 so dijaki I. gimnazije v Celju tekmovali na tekmovanju Concours européen de langue française, napisati so morali esej, lahko pa so izbirali med naslovoma *Les jeunes en face du militarisme* in *Je ne voudrais pas vivre le même vie que mes parents*. Med deset najboljših esejev sta se uvrstila tudi eseja Katje Kos in Estele Žutić, ki sta za nagrado dobili francosko knjigo. Mentorja tekmovalk sta bila profesorja Slavko in Carmen Deržek.³⁴

Naslednji znani so rezultati z državnega tekmovanja iz znanja francoščine leta 1996, ko so dijaki 3. c-razreda zasedli prvo in četrto mesto. Uspehi so se nadaljevali tudi leta 1997, ko je drugo mesto na državnem tekmovanju iz francoščine zasedla Katarina Klajn, ki jo je francoska vlada za izjemen uspeh nagradila z enotedenskim bivanjem v Parizu. Leta 1998 so dijaki I. gimnazije v Celju zopet zasedli najboljša mesta na državnem tekmovanju iz francoščine in evropskem tekmovanju v pisanju spisov. Prvo mesto na državnem tekmovanju iz francoščine je zasedla Nuška Drašček, med najboljših osem tekmovalcev pa sta se uvrstili še dve dijakinji I. gimnazije. Mateja Hrušovar je zasedla prvo

³² Letno poročilo 1998/90, str. 36.

³³ Letno poročilo 1990/91, str. 42.

³⁴ Letno poročilo 1992/93, str. 48.

mesto v državnem tekmovanju iz francoščine leta 1999 in tako postala državna prvakinja, med enajst najboljših tekmovalcev pa se je poleg Mateje Hrušovar uvrstilo še kar šest dijakov I. gimnazije v Celju, med drugim je četrto mesto zasedla Ana Saša, peto pa Urška Obid. Vse tri omenjene dijakinje so za izjemen uspeh dobile zlato priznanje. Odlično sta dijakinje na tekmovanje pripravila zakonca Deržek.³⁵

Leta 2000 je gimnazijo odlično zastopala Barbara Žuran, ki je na državnem tekmovanju osvojila tretje mesto. Na državnem tekmovanju leta 2001 je drugo mesto zasedla Aleksandra Franc; dobila je zlato priznanje, francoska vlada pa jo je nagradila tudi z desetdnevnim bivanjem v Parizu. Uspeh Aleksandre Franc sta na državnem tekmovanju dopolnila še Jerneja Petek in Goran Kurnik, ki sta za svoj dosežek prejela bronasto priznanje. Drugo mesto je čez leto dni osvojila Kaja Androjna, Mark Vidak je zasedel peto mesto, oba pa sta prejela zlato priznanje. Gaja Lužnik je na državnem tekmovanju leta 2003 osvojila deseto mesto in srebrno priznanje. Največ priznanj so dijaki I. gimnazije osvojili leta 2005, ko so na državnem tekmovanju iz francoščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani dobili kar štiri zlata priznanja, za izjemen uspeh so jih prejele dijakinje Lea Kostanjevec, Hana Brečko, Jasmina Polštajner in Anja Šarlah, ter tri srebrna priznanja, ki so jih osvojile Polona Podkrajšek, Julija Dornik in Urška Mirnik. Leta 2007 je zlato priznanje na državnem tekmovanju osvojila Nika Jurov, dve leti pozneje pa je Kata Jurov osvojila bronasto priznanje. Leta 2010 sta dijaka Matic Bošnjak in Anja Suzić osvojila 14. in 15. mesto na državnem tekmovanju iz francoščine. Eva Vidak je četrto mesto in zlato priznanje na državnem tekmovanju osvojila leta 2011, Luka Brenko in Eva Pavčnik pa sta na državnem tekmovanju leta 2012 osvojila 12. in 17. mesto, za kar sta prejela bronasti priznanji. Leta 2013 je Taja Kuzman osvojila peto mesto in zlato priznanje na državnem tekmovanju iz francoščine, prav tako je peto mesto in zlato priznanje leto dni pozneje osvojila Klara Nosan. Urh Ferlež je leta 2017 zasedel deveto mesto na državnem tekmovanju iz francoščine, 22. mesto pa je zasedel Jakob Kolman. Zadnji uspeh I. gimnazija beleži v letu 2019, ko je dijakinja Jerneja Starič osvojila 14. mesto in bronasto priznanje, dijakinja Vita Komel pa 20. mesto. Tekmovalce je vse do upokojitve leta 2014 na tekmovanja pripravljala profesorica Carmen Deržek, nato pa je priprave prevzela profesorica Andrejka Lorenčak in jih vodi še danes.³⁶

Pregled uspehov dijakov I. gimnazije v Celju v zadnjih 30 letih na tekmovanjih iz francoščine kaže na hvalevreden položaj francoščine na šoli. Dijaki francoščine so v teh letih enkrat osvojili mesto zveznega prvaka, na tem nivoju pa še dve zlati priznanji. Na državni ravni so osvojili štiri prva mesta, tri druga in dve tretji mesti. Osvojili so dve zlati priznanji na zveznem tekmovanju iz francoščine in dvajset zlatih priznanj, devet srebrnih ter deset bronastih na državnem tekmovanju.

³⁵ Letna poročila 1995/96–1999/2000, str. 36, 48, 34.

³⁶ <https://www.prvagim.si/jezikovno-drustvo/tekmovanja-iz-francoscine> (22. 12. 2020).

5.4.5 Nastopi na mednarodnih festivalih in tekmovanjih

„Francozi“ I. gimnazije v Celju so pod mentorstvom profesorja in profesorice Deržek večkrat potovali v tujino na zvezna tekmovanja, mednarodne festivale ali na ekskurzijo v mesto večne ljubezni, Pariz.

Kot je opisano že v poglavju 5.4.1, je leta 1991 v francoskem mestu La Roche sur Yon od 8. do 12. maja potekal mednarodni gledališki festival *Printemps Théâtral*, ki se ga je udeležila tudi francoska gledališka skupina I. gimnazije v Celju. „Francozi“ I. gimnazije so odigrali Ionescovo dramo *La Leçon*, za kar so prejeli mnogo pohval tako francoskih kot tudi slovenskih časopisnih kritikov. Po odigrani predstavi in vsakodnevem sodelovanju na delavnicah, na katerih so igranja učili tudi najbolj znani francoski igralci, so se dijaki I. gimnazije odpravili nazaj proti domu. Postanek so naredili tudi v Parizu, si ogledali predstavi *La Leçon* in *La Cantatrice Chauve* v Théâtre de la Huchette, nato pa je profesor dijakom razkazal tudi lepote Pariza.³⁷

Istočasno so trije dijaki I. gimnazije v Celju Republiko Slovenijo zastopali na desetdnevem praznovanju ob 400-letnici gimnazije Lycée Cantonal v švicarskem Porrentruyju. To so bili Nina Lipar, Manca Novak in Luka Rojšek, ki so to leto zasedli odlična mesta na republiškem tekmovanju iz francoščine. Dijake je spremljala profesorica Carmen Deržek. Dijaki so navezali stike z vrstniki z vsega sveta, hkrati pa so si ogledali kulturne prireditve, muzeje, šole in zaključno proslavo, kamor je bilo povabljenih 1600 udeležencev, od predstavnikov švicarske vlade do znanih Švicarjev in nekdanjih dijakov šole. Šoli sta navezali dragocene stike, kar je bilo pomembno zato, ker se je po osamosvojitvi Slovenija začela odpirati v svet, kot je to lepo opisala profesorica Deržek.³⁸

Leta 1995 je od 17. do 19. marca je v madžarskem Pécsu potekalo mednarodno srečanje gimnazijskih gledaliških skupin *Festival de Théâtre Lycéen Franchophone*, na njem so sodelovale gledališke skupine iz devetih držav – Madžarske, Hrvaške, Romunije, Belgije, Italije, Bolgarije, Kanade, Francije in Slovenije. Francoska ambasada v Ljubljani je zaprosila profesorja Deržka, da s svojo gledališko skupino pripravi 20-minutno predstavo v francoščini. Ionescova *Exercices de conversation et de diction françaises pour étudiants américains* je na madžarskem doživela izredno dober odziv, zato so gledališko skupino povabili tudi na mednarodni gledališki festival v Francijo. Od 21. maja do 28. maja so se „Francozi“ I. gimnazije s profesorjema Deržkoma mudili v francoskem Canteleuju v Normandiji, kjer je potekal drugi *Festival International Franchophone de Théâtre jeunes*, na njem je sodelovalo 22 gledaliških skupin iz 11 držav. Slovenska gledališka skupina se je predstavila v Mestnem gledališču Candebe-en-Ch., v Mestnem gledališču kraja Fauville in v dvorani Loubens, kjer so odprli festival. Predstavili so se tudi v zasebni gimnaziji Lycée professionnel Sainte-Thérèse v kraju Notre Dame de Bondeville. Čas, ko niso bili na odrskih deskah, so dijaki in profesorja

³⁷ Letno poročilo 1990/91, str. 57.

³⁸ Letno poročilo 1990/91, str. 57–60.

izkoristili za ogled Dieppa in predstavitvi Slovenije, ki je bila zaradi zagnanosti dijakov in profesorjev ter ob finančni pomoči številnih sponzorjev ena izmed najbolj privlačnih na celotnem festivalu. Na poti proti domu se je skupina ustavila tudi v Parizu, da sta profesorja dijake seznanila s čari francoske prestolnice.³⁹

Decembra leta 1998 je v Splitu potekal mednarodni festival, na katerem so se s francoskimi šansoni predstavili mladi tekmovalci. Nuška Drašček, dijakinja I. gimnazije v Celju, se je na festivalu predstavila s pesmijo *J'attendais* Céline Dion in zasedla odlično tretje mesto. Za nagrado je dobila enotedensko bivanje v francoskem Avignonu na *Pevskem festivalu mladih*.⁴⁰

5.4.6 Drugi dogodki, ki so zaznamovali francoščino na I. gimnaziji

Tudi danes se na I. gimnaziji v Celju nadaljujejo vse tradicionalne prireditve, kot sta *Francoski večer* in *Frankofonski dan*. Dijaki se prav tako vsako leto pripravljajo na tekmovanje iz francoščine in še vedno dosegajo dobre rezultate. Na temo francoskega jezika se na I. gimnaziji izvajajo tudi različne delavnice. Na letošnji tradicionalni kulturni prireditvi v čast slovenskega kulturnega praznika, 8. februarja, se je v sklopu *Kulturnega maratona* izvajala *Francoska striparska delavnica*, v kateri so se dijaki pod mentorstvom profesorice Andrejke Lorenčak in profesorice likovne vzgoje Katje Kovše podrobno seznanili z zgodovino stripov in njihovim kulturnim pomenom v Franciji, stripe v francoščini pa tudi ustvarili. Vsako leto na šoli poteka tudi tekmovanje v peki francoskih sladice *Zlati makron*, ki je sicer v organizaciji Francoskega inštituta. Na tekmovanju dijaki pečejo francoske sladice, izmed katerih posebna komisija izbere tri, ki jih nato pošljejo še na Francoski inštitut, kjer izberejo zmagovalca iz celotne Slovenije.

Skoraj vsako leto se na I. gimnaziji v okviru OIV (obvezne izbirne vsebine) izvedejo tudi strokovne ekskurzije v Francijo. Leta 2019 so dijaki odšli na ekskurzijo po Provansi, za leto 2020 pa je bila načrtovana ekskurzija v Pariz, a je zaradi epidemije žal prestavljena. Strokovne ekskurzije v Francijo imajo na I. gimnaziji že dolgo tradicijo, saj sta profesor in profesorica Deržek dijake v Francijo vodila že več kot pred 35 leti. Zadnja ekskurzija v Pariz, ki sta jo vodila profesorja, je bila leta 2014, ko sta tja popeljala celoten profesorski zbor I. gimnazije v Celju.

³⁹ Letno poročilo 1994/95, str. 32–33.

⁴⁰ Letno poročilo 1998/99, str. 36.

5.4.7 Povzetek dogodkov, povezanih s francoščino, od konca osemdesetih let

Francoščina je na I. gimnaziji vedno igrala pomembno vlogo. V povezavi s francoskim jezikom se je na šoli izvedlo veliko dogodkov, tekmovanj in gledaliških predstav, katerih glavni namen je bil približati francoščino mladim.

V okviru Francoskega društva, ki na I. gimnaziji deluje že vse od leta 1975, so dijaki pripravili več predstav v francoskem jeziku, s katerimi so I. gimnazijo v Celju predstavljali tako na slovenskih kot tudi na tujih tleh in dosegli uspehe ter prepoznavnost.

Največja in najbolj znana dogodka, povezana s francoščino na I. gimnaziji v Celju, sta zagotovo *Frankofonski dan* in *Francoski večer*. *Frankofonski dan* v Celju povezuje vse frankofone v Sloveniji, Celje pa za en dan postane središče francoske kulture. Namen *Frankofonskega dneva*, ki je organiziran vse od leta 1999, je ozaveščanje mladih o pomembnosti francoščine na slovenskih tleh in je eden izmed načinov za njeno popularizacijo med mladimi. *Francoski večer* je vsakoletna prireditev I. gimnazije v Celju, ki poteka že vse od leta 2003. Na njej svoje talente predstavijo dijaki I. gimnazije in v celoti, vključno z vsemi skeči, plesnimi nastopi in igrami, poteka v francoskem jeziku.

Dijaki in dijakinje I. gimnazije v Celju se že od nekdanj udeležujejo tekmovanj iz francoščine, na državni in mednarodni ravni, kjer dosegajo dobre rezultate. Od leta 1990 naprej so dijaki I. gimnazije osvojili naziv zveznega in državnega prvaka, dvajset zlatih priznanj ter več srebrnih in bronastih.

Vsi dosežki dijakov in dogodki na področju francoščine, ki jih je organizirala I. gimnazija v Celju, dolgo časa pod vodstvom profesorjev Carmen in Slavka Deržka, so bili ključni za dober ter ugleden položaj, ki ga je francoščina ohranjala na šoli in v Celju.

6 ANKETA

Izvedel sem anketo, da bi dobil odgovore, zakaj število dijakov, ki se učijo francoščino, upada in zakaj se nekateri dijaki še vedno odločajo za francoščino kot drugi oz. tretji tuji jezik. Na anketo so odgovarjali dijaki francoščine na I. gimnaziji v Celju. Anketa je sestavljena iz šestih vprašanj in je bila sprva mišljena za reševanje v tiskani obliki, zaradi izrednih razmer, povezanih z epidemijo, pa sem jo spremenil v spletno obliko.

Za vsako od šestih vprašanj sem že na začetku postavil hipotezo, kakšni bodo odgovori. Potem sem za vsako vprašanje odgovore analiziral in potrdil ali pa zavrnil hipotezo.

Na anketo je odgovarjalo 63 dijakov in dijakinj, ki se učijo francoščino kot drugi ali tretji tuji jezik.

1. Zakaj si se odločil/-a za učenje francoščine?

Predvidevam, da bo večina anketiranih odgovorila: „**ker je lep jezik**“, „**ker mi bo v življenju, pri iskanju službe ali pa zgolj na počitnicah prišla prav**“ ali „**ker želim govoriti čim več jezikov, ki se uporabljajo v evropskem poslovnem svetu**“.

2. Se ti zdi francoščina težja od drugih tujih jezikov? Če da, zakaj?

Predpostavljam, da bo večina anketirancev odgovorila z „**da**“. Kot razlog bodo navedli „**težka izgovarjava**“ in „**velika razlika med izgovarjavo in zapisom besed**“.

3. Med dijaki pogosto krožijo govorice in stereotipi o francoščini. Si kdaj slišal/-a kakšnega? Če da, katerega?

Predvidevam, da bo večina dijakov odgovorila z „**da**“.

4. Kje in kdaj si pred začetkom učenja jezika že slišal/-a francoščino?

Predvidevam, da bo večina anketiranih dijakov odgovorila v smislu „**francoščino sem slišal po televiziji**“, „**francoščino sem slišal po radiu**“ ali pa „**slišal sem nekoga govoriti francosko**“.

5. Misliš, da ti bo francoščina v življenju koristila? Če da, kdaj?

Predpostavljam, da bo velika večina dijakov odgovorila z „**da**“, navajali bodo, da jim bo francoščina koristila pri „**iskanju delovnega mesta**“, „**potovanjih po francosko govorečih deželah**“ ali pa pri „**pogovoru s tujimi državljani in osebami, ki govorijo francoski jezik**“.

6. Če bi moral/-a izpostaviti najtežjo stvar pri učenju francoščine, katera bi bila?

Predvidevam, da bo večina dijakov odgovorila z odgovori, kot so „**razlika med izgovarjavo in zapisom**“, „**izgovarjava**“, „**glagoli**“ in „**spreganje glagolov**“. Odgovori se bodo navezovali na odgovore pri drugem vprašanju oz. jim bodo podobni.

6.1 ANALIZA ANKETE

1. Zakaj si se odločil/-a za učenje francoščine?

Grafikon 4: Zakaj si se odločil/-a za učenje francoščine?

Na vprašanje je odgovorilo skupaj 63 dijakov in dijakinj, ki se učijo francosko. 41 % anketirancev oz. 26 dijakov je odgovorilo, da so se za učenje francoščine odločili, ker jim je francoščina kot jezik všeč, kar sem združil v kategorijo „ker se mi zdi lep jezik“. Kot razlog za učenje francoščine je 17 % vprašanih oz. enajst dijakov in dijakinj navedlo njeno uporabnost in razširjenost, 12 % oz. osem dijakov pa, ker se kot drugega tujega jezika niso želeli učiti nemščine ali španščine. Zanimanje za francosko kulturo je k učenju jezika pritegnilo šest dijakov oz. 10 % anketirancev, prav tako se je 10 % vprašanih oz. šest dijakov odločilo za francoščino, ker so se je učili že v osnovni šoli. Zaradi lažjega sporazumevanja na potovanjih po francosko govorečih deželah se francoskega jezika učijo trije dijaki oz. 5 % anketiranih, le en dijak, ki predstavlja 2 % vprašanih, si je francoščino kot drugi tuji jezik izbral, ker jo namerava tudi študirati. Pod kategorijo „drugo“ so navedeni odgovori, ki jih nisem mogel uvrstiti v nobeno od kategorij.

Hipotezo glede na odgovore **potrjujem**, saj je večina dijakov (37 oz. 59 %) kot razlog za učenje francoščine navedla razloge, ki sem jih napisal v hipotezi.

2. Se ti zdi francoščina težja od drugih tujih jezikov? Če da, zakaj?

Grafikon 5: Se ti zdi francoščina težja od drugih tujih jezikov?

Na prvi del drugega vprašanje ankete je odgovorilo 63 dijakov in dijakinj. Kar 35, kar predstavlja 55 % vseh anketirancev, jih je odgovorilo pritrdilno, 28, kar predstavlja 45 % dijakov, pa jih je na vprašanje odgovorilo z „ne“.

Prvi del hipoteze zato **potrjujem**.

Grafikon 6: Zakaj se ti zdi francoščina težja od drugih tujih jezikov?

Na vprašanje je odgovorilo 35 dijakov. Največ, to je 43 % vprašanim oz. 15 dijakom, se zdi francoščina težja od drugih jezikov zaradi velike razlike med izgovarjavo in zapisom, 25 % anketiranih oz. devet pa jih je kot razlog navedlo zahtevno izgovarjavo. 16 % anketirancev oz. šest dijakov in dijakinj je kot razlog navedlo „posebnosti“, a jih niso opredelili (čeprav odgovori niso opredeljeni, sem jih združil v svojo kategorijo, ker predstavljajo mnenje 16 % dijakov, ki so odgovorili na to vprašanje). 6 % vprašanih oz. dva dijaka sta kot razlog navedla odsotnost francoščine v slovenskem jezikovnem okolju, en dijak, ki predstavlja 3 % anketirancev, pa je kot razlog navedel njeno nerazumljivost. Pod kategorijo „drugo“ so navedeni odgovori, ki jih nisem mogel uvrstiti v nobeno od kategorij.

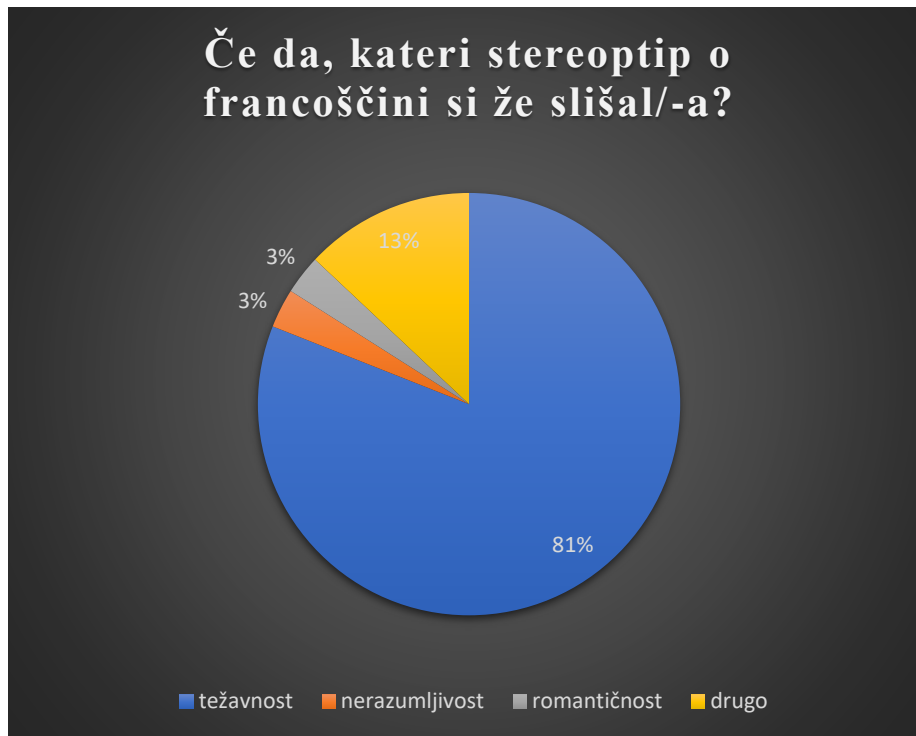
Večina anketirancev je na vprašanje odgovorila s pričakovanim odgovorom, zato **potrjujem** tudi drugi del hipoteze drugega vprašanja.

3. Med dijaki pogosto krožijo govornice in stereotipi o francoščini. Si kdaj slišal/-a kakšnega? Če da, katerega?

Grafikon 7: Si že slišal/-a kakšen stereotip o francoščini?

Večina anketirancev, to je 51 %, je na vprašanje odgovorila nikalno, zato je hipoteza tretjega vprašanja **zavrnjena**.

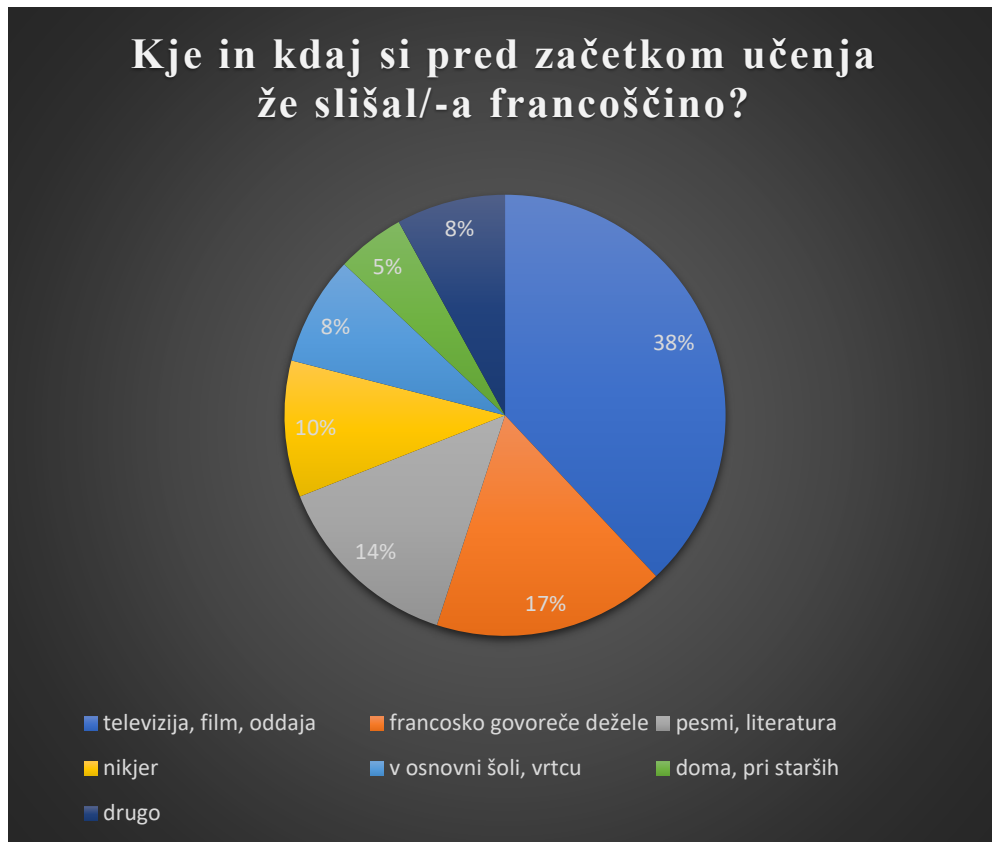

Grafikon 8: Kateri stereotip o francoščini si že slišal/-a?

Na vprašanje je odgovarjalo 32 dijakov in dijakinj. Največ, 81 % anketirancev oz. 26 dijakov, je kot že slišani stereotip navedlo njeno težavnost, 3 % vprašanih oz. en dijak njeno nerazumljivost in en dijak, ki predstavlja 3 % anketiranih, romantičnost. Pod kategorijo „drugo“ so navedeni odgovori, ki jih nisem mogel uvrstiti v nobeno od kategorij.

Pod kategorijo „težavnost“ sem uvrstil odgovore, kot so „jezik je težek“, „jezik je zahteven“ in „jezika se je težko naučiti“. Pod kategorijo „nerazumljivost“ sem uvrstil odgovor „jezik je nerazumljiv“, kar se po vsej verjetnosti nanaša na odsotnost francoščine v slovenskem jezikovnem okolju in posledično težje razumevanje francoščine kot pa npr. nemščine, ki jo zaradi bližnjega jezikovnega okolja slišimo večkrat in nam je zato bolj razumljiva. Pod kategorijo „romantičnost“ pa sem uvrstil odgovor „jezik je romantičen“.

4. Kje in kdaj si pred začetkom učenja že slišal/-a francoščino?

Grafikon 9: Kje in kdaj si pred začetkom učenja že slišal/-a francoščino?

Na vprašanje je odgovorilo 63 anketirancev. Največ, 38 % vprašanih oz. 24 dijakov in dijakinj, je odgovorilo, da so francoščino slišali na televiziji, v raznih filmih, serijah in oddajah. 17 % anketirancev oz. enajst dijakov in dijakinj je francoščino slišalo v francosko govorečih deželah (Francija, Kanada, Švica, Mauritius), 14 % anketirancev oz. devet dijakov pa v pesmih in literaturi. Francoskega jezika še nikoli prej ni slišalo šest dijakov in dijakinj, kar predstavlja 10 % vprašanih, 8 % anketirancev oz. pet dijakov je francoščino slišalo v osnovni šoli ali vrtcu, 5 % vprašanih oz. trije pa doma, pri starših ali starih starših. Pod kategorijo „drugo“ so navedeni odgovori, ki jih nisem mogel uvrstiti v nobeno od kategorij.

Hipoteza je **potrjena**, saj je večina dijakov slišala francoščino po televiziji ali pa od nekoga, ki govori francosko (staršev, starih staršev, učiteljev, vzgojiteljev ali sovrstnikov).

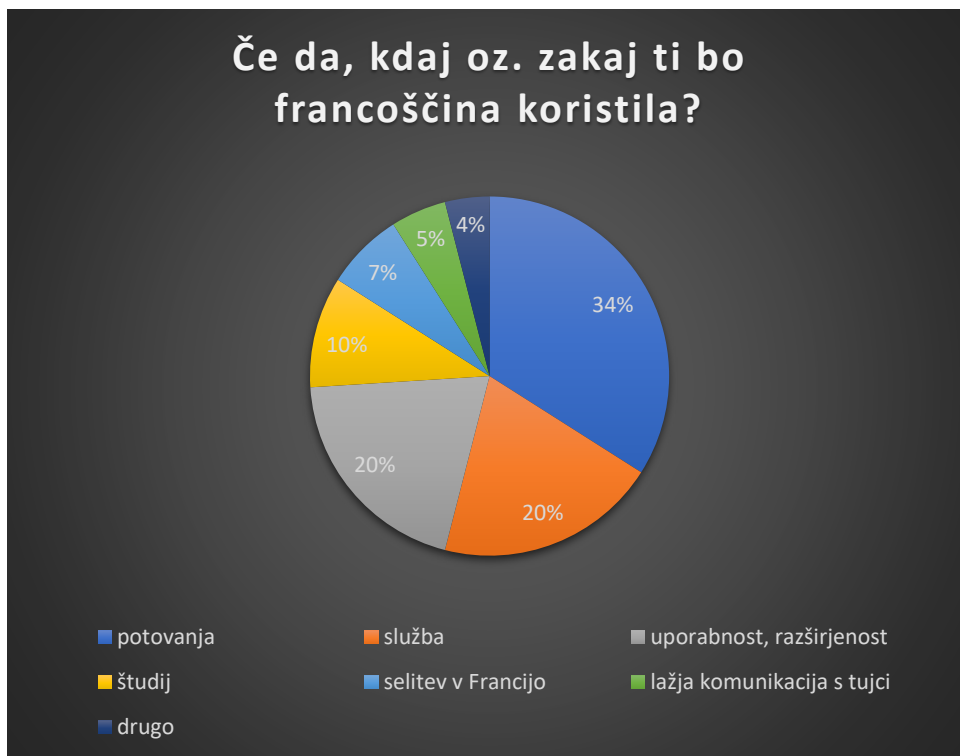
5. Misliš, da ti bo francoščina v življenju koristila? Če da, kdaj oz. zakaj?

Grafikon 10: Misliš, da ti bo francoščina v življenju koristila?

Na vprašanje je odgovorilo 63 dijakov in dijakinj. Velika večina, 88 % oz. 56 dijakov, meni, da jim bo francoščina koristila, ravno obratno pa 12 % vprašanih oz. sedem dijakov in dijakinj.

Hipotezo na podlagi velike večine pritrdilnih odgovorov **potrjujem**.

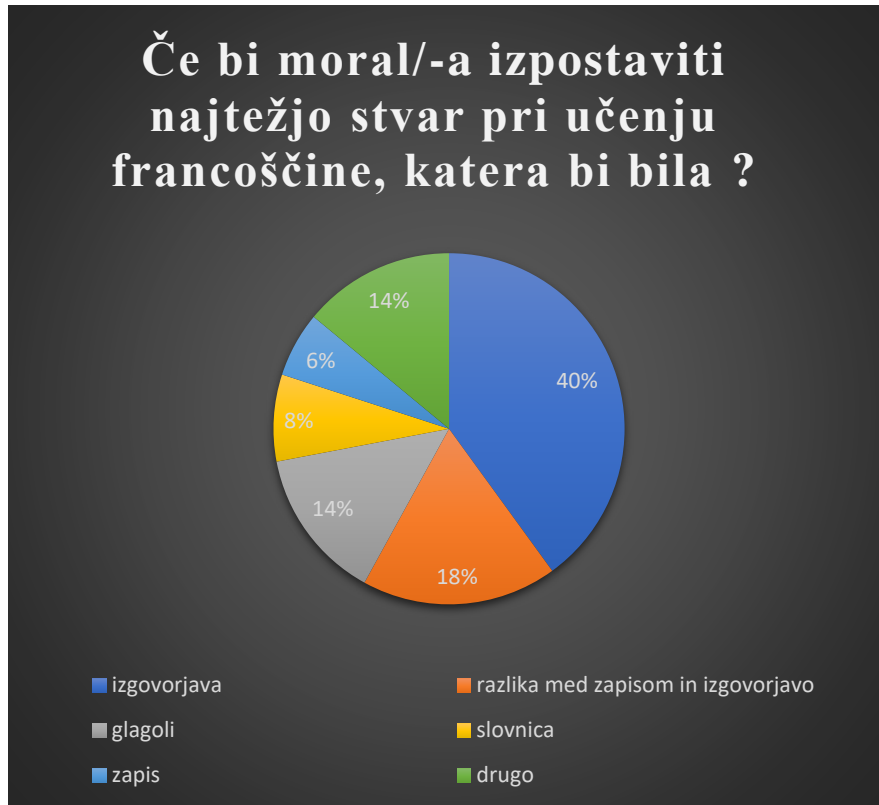

Grafikon 11: Kdaj oz. zakaj ti bo francoščina koristila?

Na drugi del vprašanja je odgovorilo sedem dijakov manj, kot je bilo pritrdilnih odgovorov na prvi del vprašanja, torej jih je na drugi del odgovorilo 56. Največ, 34 % anketiranih oz. 19 dijakov, meni, da jim bo francoščina koristila pri potovanju v francosko govoreče dežele. Da je francoski jezik koristen pri iskanju zaposlitve oz. v službi, meni 20 % vprašanih oz. enajst dijakov in dijakinj. Enajst anketirancev, kar prav tako predstavlja 20 %, je kot odgovor navedlo, da je francoščina v svetu zelo razširjena in je uporabna skoraj na vsakem koraku v življenju. 10 % vprašanih oz. šest dijakov in dijakinj namerava nadaljevati šolanje v francosko govorečih deželah, 7 %, kar so štirje dijaki, pa se jih želi v prihodnosti v Francijo tudi preseliti. Da jim bo francoščina koristila pri lažji komunikaciji s tujci oz. z ljudmi, ki prihajajo iz francosko govorečih dežel, meni 5 % vprašanih. Pod kategorijo „drugo“ so navedeni odgovori, ki jih nisem mogel uvrstiti v nobeno od kategorij.

Hipotezo, da bo večina anketirancev na vprašanje odgovorila „iskanje službe“, „potovanje“ ali „lažje komuniciranje s francosko govorečimi tujci“, **potrjujem.**

6. Če bi moral/-a izpostaviti najtežjo stvar pri učenju francoščine, katera bi bila?

Grafikon 12: Kaj je najtežja stvar pri učenju francoščine?

Na zadnje vprašanje ankete je odgovorilo 63 dijakov in dijakinj. Največ, 40 % anketirancev oz. 25 dijakov, je kot najtežjo stvar navedlo zahtevno izgovarjavo, razliko med izgovarjavo in zapisom pa enajst dijakov oz. 18 % anketirancev. Da so pri učenju francoščine najtežji glagoli, meni 14 % vprašanih, kar je devet anketirancev, 8 % oz. pet dijakov pa, da je to slovnica. Zapis so kot najtežjo stvar izpostavili štirje dijaki, ki predstavljajo 6 % vprašanih. Pod kategorijo „drugo“ so navedeni odgovori, ki jih nisem mogel uvrstiti v nobeno od kategorij.

Tudi zadnjo hipotezo, glede na odgovore v anketi, **potrjujem**.

6.2 Povzetek analize ankete

Anketo, ki je sestavljena iz šestih vprašanj, je reševalo 63 dijakov in dijakinj, ki se učijo francoščino. Glavni namen ankete je bil ugotoviti razlog za nepopularnost francoščine med mladimi in njen skrb vzbujajoči položaj v slovenskem šolskem prostoru.

Anketa je potrdila, da se večini dijakov francoski jezik zdi težji od drugih tujih jezikov, večina pa jih je, kot je bilo pričakovano, za razlog navedla veliko razliko med zapisom in izgovarjavo. Večina anketirancev je že slišala za stereotip o francoščini in večinoma so bili negativni oz. so francoščino predstavljali v slabi luč. Po anketi sodeč lahko sklepamo, da največ stereotipov o francoščini govori o njeni težavnosti. Večina anketiranih dijakov meni, da jim bo francoščina na nadaljnji življenjski poti koristila, največ na potovanjih. Iz odgovorov lahko sklepamo, da jim francoščina ne bo koristila pri iskanju službe v tolikšni meri, kot jim bo koristila pri potovanjih in sporazumevanju s tujci, kar je tudi eden izmed razlogov, da se je francoščine prijel sloves „neuporabnosti“.

Rezultati ankete potrjujejo, da so za nepriljubljenost francoščine med mladimi krivi predvsem njen „sloves neuporabnosti“ in stereotipi o njeni težavnosti in nerazumljivosti, s čimer imajo anketiranci, sodeč po zadnjem vprašanju, v mislih težko izgovarjavo in veliko razliko med izgovarjavo in zapisom.

7 INTERVJUJI

V raziskovalni nalogi sem intervjuval tudi osebe, ki jim je francoščina tako ali drugače zaznamovala življenje oz. jim ga še zaznamuje.

Intervjuvancem sem zastavil različna vprašanja, le zadnji dve sta bili pri vseh enaki, ker sem na njihovi podlagi že pred izvedbo intervjujev napisal hipotezo, ki jo bom po opravljenih intervjujih analiziral.

Intervjuval sem naslednje osebe:

- dr. Anton Šepetavc, profesor francoskega in slovenskega jezika, ravnatelj I. gimnazije v Celju;
- Slavko Deržek, upokojeni profesor francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju in soorganizator *Frankofonskega dneva*, nekdanji višji svetovalec za francoščino na Zavodu za šolstvo;
- Carmen Deržek, upokojena profesorica francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju in začetnica *Francoskega večera*;
- Andrejka Lorenčak, profesorica francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju;
- Mary Ellen Ramasimanana Virtič, naravna govorka francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju;
- Urh Ferlež, nekdanji dijak I. gimnazije v Celju, ki se je učil francoščine in jo zdaj študira.

7.1 Dr. Anton Šepetavc

Dr. Anton Šepetavc je I. gimnazijo v Celju obiskoval že kot dijak. Kot drugi tuji jezik se je učil francoščino, tako kot mnoge druge dijake ga je poučeval profesor Slavko Deržek. Po uspešno zaključeni gimnaziji se je vpisal na študij francoščine, ga uspešno doštudiral in se zaposlil kot profesor francoščine in slovenščine na I. gimnaziji v Celju. Dolga leta je poučeval tako francoščino kot slovenščino, zadnjih 13 let pa gimnazijo zelo uspešno vodi kot ravnatelj.

Gospod ravnatelj, najprej najlepša hvala, da ste si v teh nenavadnih (koronskih) časih vzeli čas in ste pripravljeni odgovoriti na nekaj kratkih vprašanj. Vsi vas poznamo najprej kot odličnega ravnatelja, ki je vedno pripravljen prisluhniti našim težavam, potem pa tudi kot profesorja slovenskega in francoskega jezika.

Kaj je bilo pri vpisu na gimnazijo odločilno, da ste si za drugi tuji jezik izbrali francoščino?

Kako sta potekala šolanje in učenje?

Če povem zelo odkrito, sem se na francoščino kot drugi tuji jezik vpisal zato, ker smo doma že imeli učbenik (smeh). Namreč, že moja starejša sestra, žal pokojna, in brat, žal tudi že pokojen, sta bila pred mano na gimnaziji. Nas je pa bilo doma osem otrok in smo seveda morali iti tudi po poti naših predhodnikov, tudi zaradi razloga, ker smo živeli skromno. In ker sem imel učbenik doma, včasih sem poslušal sestro in brata, ko sta se učila, sem tudi sam šel po tej poti. Ko sem se prišel vpisat v prvi letnik, včasih je to opravljala kar tajnica, me je vprašala: „Dečko, kateri drugi tuji jezik bi se pa učil?“ Odgovoril sem ji, da bi se rad učil francoščino, in kar takoj mi je odvrnila: „V redu, vpisan si.“

Vzrok je bil predvsem v tem, ker sem že videl pred sabo dva, sestro in brata, in pa učbenik smo imeli doma.

Slika 16: Dr. Anton Šepetavc
(https://prvagim.si/wp-content/uploads/2020/04/G_ravnatelj_portret.jpg, 18. 2. 2021)

Kaj se je od časov, ko ste se še sami učili francosko, pa do danes, najbolj spremenilo?

Spremenil se je svet. Spremenila se je tudi Francija. Mi smo še živeli v času, ko je Francija še veljala za neko idilično, romantično deželo, v kateri živi šanson, v kateri ljudje cenijo in negujejo tipične francoske vrednote. Ne samo tiste, na neki intelektualni, duševni, duhovni ravni, pač pa tudi na nivoju hrane, civilizacije, kulture. O vsem tem smo se učili tudi v šoli. O sirih, o glasbi, ki smo jo z veseljem prepevali in katere besedila mnogi od nas še danes znamo na pamet. Med nami je vladalo neko navdušenje. In to navdušenje je povzročil profesor, ki je bil mlad, ki je bil nadobuden, ki je bil napreden in je na jezik gledal z nekega večjega vzornega kota.

Po končani gimnaziji ste se odločili tudi za študij francoščine. Je bila izbira težka, jo dandanes obžalujete?

V gimnaziji sem bil neke vrste multipraktik (smeh). Bil sem perspektiven nogometaš, obenem aktiven tudi na kulturnem področju. Bil sem član francoskega krožka, kjer smo spoznavali francosko poezijo in

šansone ter potem nastopali, vse od celjskega Narodnega doma pa do Nove Gorice in ljubljanskega NUK-a.

Za študij francoščine sem se odločil v prvi vrsti zaradi profesorja Deržka in ker mi je bila francoščina zelo pri srcu. V tistem času se mi je to zdela neka popolnoma logična, smiselna izbira in nikoli nisem dvomil o njej. Zdela se mi je tako samoumevna kot to, da bo jutri nov dan.

Že vrsto let kot ravnatelj naše gimnazije spodbujate, skrbno organizirate in prisostvujete dogodkom, ki so povezani s francoščino. Kateri od teh se vam je najbolj vtisnil v spomin? Zakaj?

To, da podpiram francoščino, priznam, ker seveda nisem pozabil, kdo sem in kaj sem, in ta moja ljubezen do francoščine ni in nikoli ne bo umrla. Vedno sem se in vedno se bom trudil, da bi ta francoščina, ki je danes v veliki krizi, preživela in šla novim dogodivščinam naproti.

Dogodkov je bilo v vseh teh letih veliko, pravzaprav ogromno. Z ravnateljskega vidika so mi najbolj ostali v spominu obiski dveh francoskih veleposlanic in vsakoletni *Frankofonski dan*, kjer je naša šola vedno igrala vodilno vlogo. Zadnja leta izredno občudujem delo naše kolegice Andrejke Lorenčak in naše naravne govorke Mary Ellen Ramasimanana Virtič, ki zelo veliko, mladostno in intenzivno vlagata v francoščino na naši gimnaziji. Tudi na primer tekmovanje v peki francoskih slaščic. Vse to mi po svoje ostane v spominu. Skratka, še vedno živim s francoščino, jo podpiram in si zapomnim vse te dogodke.

Tudi sami ste dolgo poučevali francoščino. Kaj, po vašem mnenju, je dijakom pri francoščini najbolj všeč in kaj najmanj?

Všeč sta jim melodičnost in eksotika tega jezika, ki zveni drugače kot drugi evropski jeziki. Tisto, kar pa jih po navadi muči, pa je relativno, slovnica. Relativno, ker je vsaka slovnica po svoje težka. Samo da se je mogoče francoske slovnice v zadnjih letih prijela neka fama, kot da je francoščina tako izredno težka, da se je preprosto ne da naučiti. Vsak jezik ima svoje zakonitosti, zlasti na višjem nivoju, in tudi s francoščino je tako. Se je pa nekateri že a priori, vnaprej, ustrašijo, ker jim je nekdo povedal, da je to tako težko, da se enostavno ne da. Dijakom je všeč tudi vse, kar se s predmetom povezuje in uči, zlasti na tej moderni ravni. Glasba, šansoni, poezija. Otepajo pa se seveda slovnice, kot sem že rekel, in pa še česa.

Če posplošim, francoščino se po navadi učijo tisti, ki jim je jezik lep, zanimiv in si ga želijo govoriti.

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po vašem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Del odgovora sem že omenil, ko sem rekel, da med dijaki vlada neka fama o tem, kako je francoščina izredno težka. Francoščina je v zadnjih letih tudi v javnosti izgubila pomen jezika diplomacije, jezika, ki

je široko uporaben v celem svetu. Malce smo se seveda tudi „poangležili“, tako kot cel svet, in ker nam je nemščina mejni jezik, se dijaki vedno raje odločajo za učenje nemščine. Svoje so prinesle tudi španske „limonade“. Drugi razlog pa je seveda ta, da so tako človeški možgani kot človeško telo že od nekdaj bolj nagnjeni k počitku kot pa k delu. Pri francoščini pa je pač tako, da je treba delati, če želiš kaj znati, mogoče kaj več kot pri kakšnem drugem jeziku, zlasti na tej začetni, fonetični ravni. In ravno tega se ljudje včasih ustrašijo ali pa se jim preprosto ne da. Skratka, če hočeš kaj znati, je za to treba delati. Ljudje pa v današnjih časih veliko raje hodijo po bližnjicah, čeprav vemo, da bližnjic pri pravih življenjskih poteh ni.

Kakšna pa je po vašem mnenju prihodnost francoščine v slovenskem šolskem prostoru in seveda na naši gimnaziji?

Jaz osebno si želim, da bi bila njena prihodnost čim lepša in čim svetlejša. Se pa včasih kar malo bojim, ko vidim, kako tudi statistično upada število šol, oddelkov, tudi posameznikov, ki se tega lepega jezika učijo. Več bi gotovo morala storiti država in pa seveda Francija, ki bi morala veliko bolj vedeti, kaj je njen interes v današnjem svetu in v Evropi, in se temu primerno odzivati. Tudi recimo v zvezi s francoskimi tekmovanji, jih nagrajevati, navduševati, jih podpirati. Če lahko povzamem besede Mary Ellen na sprejemu pri veleposlanici: „S skupnimi močmi bi morali storiti veliko več za to, da se francoščina v slovenskem prostoru ohranja, popularizira in nadaljuje.“

Gospod ravnatelj, najlepša hvala, da ste z mano delili svoje izkušnje in svoje mnenje.

7.2 Andrejka Lorenčak

Andrejka Lorenčak se je s francoščino prvič srečala v šolskih klopih I. gimnazije v Celju, ko je v razred stopila profesorica Carmen Deržek. Njeno zanimanje za francoski jezik je raslo in raslo in po končani gimnaziji se je odločila tudi za študij francoščine. Po končani fakulteti je začela poučevati na I. gimnaziji in že dolga leta dijakom odlično podaja znanje francoskega jezika, jih navdušuje nad Francijo in odlično organizira tudi največje dogodke I. gimnazije v Celju.

Gospa profesorica, najprej najlepša hvala, da ste si v teh nenavadnih (koronskih) časih vzeli čas in ste pripravljeni odgovoriti na nekaj kratkih vprašanj. Na šoli poučujete že dolga leta in prijel se vas je sloves odlične profesorice. Kot vaš dijak lahko tudi sam povem, da se pri poučevanju francoščine zelo trudite in za to porabite veliko energije, kar se kaže tudi v številnih krožkih in dejavnostih, s

katerimi popestrite pouk in šolsko življenje tako nam dijakom, ki se učimo francoski jezik, kot tudi drugim dijakom.

Francoščino poučujete že dolga leta in tudi sami radi rečete, da ste „naslednica“ profesorice Carmen Deržek. Kdaj ste se prvič srečali s francoščino? Kdo vas je navdušil za ta romanski jezik in zakaj ste se odločili za študij francoščine?

S francoščino sem se prvič srečala v filmih, pesmih, v medijih. Ko prvič slišiš ta jezik, je zanimiv, drugačen, lepo zveni in te hitro privlači, saj jo slišiš med vsemi jeziki že samo zaradi izgovarjave in specifičnega naglašanja. Prav zato sem iskala srednjo šolo, kjer je možnost učenja francoščine. Glede na to, da prihajam iz Zgornje Savinjske doline, sta bili le dve možnosti, Velenje ali Celje. Na podlagi priporočil sem se odločila za to šolo, za našo I. gimnazijo. Pouk francoščine sem imela pri profesorici Deržek in še vedno se spomnim prvih ur. Še vedno vem, kakšen je bil naš učbenik, še vedno se spominjam dialoga, ki smo se ga morali naučiti v prvih urah. Vse to so lepi spomini na tisto našo francoščino. Zanimivo je bilo, da v tistem času nismo imeli interneta, in stik s francoščino je bil samo pouk. Možnosti za dodatno delo iz francoščine praktično ni bilo, sploh pa ne v takšnem obsegu, kot je danes. Spomnim se, da me je bilo na maturi najbolj strah slušnega razumevanja, ker stika s francoščino prek radia ali pa interneta ni bilo. Za študij francoščine sem se odločila predvsem iz ljubezni do tega jezika, vodila me je velika želja, da bi ta jezik znala tekoče govoriti.

Na I. gimnaziji trenutno edini poučujete francoščino. Koliko oddelkov poučujete? Se je število dijakov, ki ste jih poučevali od začetka svoje kariere pa do danes, močno spremenilo?

Pravzaprav se ni. Zelo se je spremenilo število v tistih letih, ko smo se odločili, da imajo dijaki možnost izbire drugega tujega jezika. Prej je bilo za določene oddelke že vnaprej določeno, kateri bo

njihov drugi tuji jezik. Nato pa so se povečale konkurenca, možnost izbire in popularnost drugih tujih jezikov, predvsem nemščine in španščine. V tem času, ko je francoščina eden izmed treh jezikov,

Slika 17: Prof. Andrejka Lorenčak (<https://www.prvagim.si/glavno/andrejka-lorencak-imenovana-v-red-vitezov-akademskih-palm>, 18. 2. 2021)

med katerimi ob vpisu izbirajo osnovnošolci, število dijakov v posamezni skupini niha od dvanajst pa do petindvajset. V vsakem letniku je en oddelek, potem pa še dve skupini tretjega tujega jezika in maturitetna skupina, ki je vsako leto. Torej sedem oddelkov vsako leto.

Osebno še nisem ugotovila formule, zakaj je kakšno leto več dijakov, drugo leto manj. Poskušamo narediti vse, kar se da, da bi francoščino približali prihodnjim dijakom. Pripravljamo različne kreativne delavnice za osnovnošolce, v katerih smo tudi pekli palačinke in ustvarjali novoletne okraske. Odzivi so bili vedno zelo pozitivni. Kar nekaj učencev, ki so obiskali naše delavnice za božič ali pa za pust, so kasneje postali tudi naši dijaki in se kot drugi tuji jezik učijo francoščino.

Dijaki, ki obiskujejo vaše ure, z veseljem povedo, da so ure zanimive in se pri njih veliko naučijo. Kako vam uspeva dijake tako navdušiti nad francoščino? Kaj je glavna sestavina/smernica vašega načina poučevanja in s čim popestrite ure?

Zdi se mi, da sem način poučevanja nadgradila postopoma, z leti izkušenj. Zelo veliko sem se naučila v sodelovanju z mag. Simono Cajhen, ki je bila na Zavodu RS za šolstvo višja svetovalka za francoščino, preden je odšla v Bruselj, kjer je sedaj vodja primarne stopnje Evropske šole. Takrat smo veliko ukvarjali s formativnim spremljanjem in pridobila sem dragocene izkušnje in spoznanja, saj je svetovalka snemala moje ure. Zelo zanimivo je bilo opazovati svoj pouk. Od začetka je sicer grozno (smeh), opazila sem določene geste, določene dele pouka, ki niso bili tako dobri, kot bi sama želela. Prav to samoopazovanje omogoča napredek. Pri pouku skrbim, da dijaki najprej ozavestijo, kaj od pouka pričakujejo, si postavijo cilje. Dijaki morajo vedeti, zakaj se določeno snov učijo in kje bodo to potrebovali. Vsako slovnično strukturo in besedišče ali tematiko obravnavamo tako, da jo čim bolj približamo realnemu življenju, realnim potrebam in realnim dogodkom. Dijakom pomagam, da se zavedajo svojega napredka, želim, da znajo sami oceniti, kaj znajo in česa še ne. Dijaki morajo vedeti, da napake delamo vsi in da se na napakah učimo. Ko se zavedo, kako so napredovali, jim to da motivacijo za naprej, za nadaljnje učenje. Seveda so potem ponosni, ko dobro odpišejo test, opravijo mednarodni izpit DELF ali pa maturo. Trudim se tudi, da so dijaki pri urah čim bolj aktivni, da so ure pestre, da lahko med urami vstanemo, se gibamo in igramo različne didaktične igre. Takoj ko dijaki v roke dobijo na primer karte ali loto, pouk postane bolj sproščen. Dijaki so aktivni, ura hitro mine, ob tem pa se tudi veliko naučijo.

Pred kratkim ste dobili tudi častno mednarodno odlikovanje na področju poučevanja francoščine, bili ste namreč imenovani v red vitezov akademskih palm. Kaj je vaše glavno vodilo pri delu, kakšen je vaš recept za uspeh?

Glavno vodilo pri delu je ljubezen do tega, kar počneš. Če imaš delo rad, ga opravljaš s srcem, kar opazijo tudi drugi soudeleženi, in uspeh pride sam od sebe. Uspešne dejavnosti v razredu in tudi izven njega tkejo lepe vezi in ostanejo nam lepi spomin, ki nas bogatijo. Vsi *Frankofonski dnevi*, številni nastopi, *Francoski večer* nam omogočajo, da se dijaki izkažejo tudi izven razreda, spoznam jih z drugega zornega kota in jim dam priložnost razvijati njihove talente, katerih našim dijakom ne manjka. Ob nastopih žarim od ponosa, ko zasijejo na odru. To mi da zagon, motivacijo za nadaljnje delo. Največja nagrada sta zadovoljstvo in znanje dijakov, kakšna zahvala na koncu šolskega leta. To so stvari, ki štejejo.

Kot profesorica francoščine ste nase prevzeli tudi skrb za organizacijo dogodkov, kot sta *Francoski večer* in *Frankofonski dan*. Nam lahko poveste kaj več o zakulisju izvedbe teh dogodkov? S kakšnimi težavami in problemi se soočate pri organizaciji in kakšna je skrivnost za vedno odlično izvedene dogodke?

Ja, to so kar veliki zalogaji. *Frankofonski dan* organizira Zavod za šolstvo, hkrati pa je pomemben projekt za našo šolo, saj ga je začel profesor Slavko Deržek. Zaradi tega je naša šola zelo vpeta v celotno dogajanje in izvedbo dogodka. Odlično sva sodelovali tudi z mag. Simono Cajhen, ki je kot višja svetovalka za francoščino nasledila profesorja Deržka. S svetovalko sva zelo dobro sodelovali, včasih se je kar iskriilo od idej. Dvajseti *Frankofonski dan* pa sva po odhodu gospe Cajhen v Bruselj organizirali z Mary Ellen, to pa je bil večji zalogaj, vendar pa je na koncu vse gladko teklo in ostali so mi zelo lepi spomini na druženje z mladimi ljubitelji francoščine.

Pri našem *Francoskem večeru* pa sem bila „deklica za vse“, od začetne zamisli, izbora pesmi, številnih vaj, pri pisanju veznega besedila mi je na srečo pomagala Mary Ellen. Na dan dogodka je bilo treba voziti in nositi instrumente v dvorano, poskrbeti za rezervacijo sedežev, izpeljati generalko in med samo prireditvijo poskrbeti, da je vse gladko teklo. Pri tem moram poudariti, da so nastopajoči dijaki žrtvovali veliko svojega prostega časa in energije, za kar sem jim zelo hvaležna. Na srečo smo pri tem dogodku imeli veliko podporo ravnatelja, ki je omogočil, da je bila prireditev v Celjskem domu, z ozvočenjem, kot je treba. Vsi vpleteni se projektov lotimo z velikim zanosom in vsak nastop želimo izpopolniti, to je verjetno naš recept za uspeh.

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po vašem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Glavna težava je v tem, da francoščina, v primerjavi z angleščino ali nemščino, ni tako prisotna v slovenskem prostoru. Francoščino veliko manj pogosto slišimo na radijskih postajah, ni popularnih francoskih serij, je sicer kar nekaj francoskih filmov, vendar verjetno premalo. V študijskih skupinah

in na seminarjih smo se veliko pogovarjali o upadu števila dijakov. Sprašujemo se, ali je francoščina res zahtevnejša ali je to le mit, ki kroži med slovenskimi dijaki. Z lektorico se vsekakor trudiva, da bi ta mit premagali. V pogovoru z dijaki sicer opažam, da imajo občutek, da zaradi razlik med izgovarjavo in pisavo v začetni fazi učenja ne napredujejo tako hitro kot pri kakšnem jeziku, ki je bolj prisoten v našem okolju. Ko pa usvojijo osnove, lepo napredujejo, s poukom so zadovoljni in na koncu tudi dosežejo dobro raven znanja. Trenutno francoščina žal ni najpopularnejši jezik, ni najbolj zaželen v mlajši generaciji. Predvsem bi potrebovali pomoč pri tem, da bi mladi francoščino večkrat slišali, morda bi jih pritegnili s kakšno dobro oddajo, serijo in s tem prebudili večje zanimanje. Težko je priti v stik z osnovnošolci in njihovimi starši in vzbuditi zanimanje za francoščino. V Sloveniji francoščino vidimo predvsem kot zelo romantičen jezik, ob tem pa pozabimo, da igra ta jezik pomembno vlogo tudi v gospodarstvu in je lahko odločilni dejavnik pri iskanju delovnega mesta. Predvsem pa ne smemo pozabiti, da francoščina velja za jezik diplomacije.

Kakšna pa je po vašem mnenju prihodnost francoščine v slovenskem šolskem prostoru in seveda na naši gimnaziji?

Upam, da dobra (smeh). Ostajam optimistična in verjamem, da se bo naš trud obrestoval. Ne z danes na jutri, postopoma. Na naši gimnaziji bo francoščina zagotovo ohranila svoje mesto. Tradicija poučevanja na naši gimnaziji je res bogata, to tradicijo z lektorico vneto nadaljujeva. Dijaki so motivirani in uspešni, opravljajo mednarodne izpite DELF, kulturno smo zelo dejavni, tudi mednarodno se povezujemo s francoskimi šolami. Upam, da nam prihodnost prinese še veliko majhnih in velikih uspehov.

7.3 Mary Ellen Ramasimanana Virtič

Mary Ellen Ramasimanana Virtič se je rodila na Madagaskarju, šolala se je v Franciji, zdaj pa že dolga leta z družino živi v Sloveniji. Že od nekdaj rada pove, da je francoski jezik njena velika ljubezen, kar dokazuje tudi s trdim delom. Nekaj let kot lektorica sodeluje tudi pri urah francoščine na I. gimnaziji in dijakom predaja svoj entuziazem, ki ga goji do francoskega jezika.

Gospa Ramasimanana Virtič, najlepša hvala, da ste si vzeli čas in boste odgovorili na nekaj vprašanj. Na I. gimnaziji vas že dolgo poznamo kot vedno dobrovoljno, odlično lektorico, ki enkrat na teden popestri ure francoščine. Kljub temu da poučujete tudi na drugih šolah in gimnazijah, vedno sodelujete in koordinirate francoske dogodke na naši gimnaziji.

Prihajate z Madagaskarja, šolali ste se v Franciji, na koncu pa ste pristali v Sloveniji. Kaj vas je prineslo v našo malo državo na sončni strani Alp in kako se tu počutite?

V Slovenijo sem prišla v službo, delam kot lektorica oz. *native speakerka* za francoščino na gimnaziji, saj sem študirala francoščino za tujce. Želela sem potovati okoli sveta in učiti francoščino ljudi, ki so željni znanja tega jezika. Preden sem prišla v Slovenijo, pravzaprav nisem vedela, da ta državica na sončni strani Alp sploh obstaja. Bila sem radovedna, željna novih spoznanj in zato sem prišla v Slovenijo. Tu sem spoznala moža in po dvajsetih letih sem še vedno tukaj. Počutim se zelo dobro, ker Slovenija ponuja vse, kar si želim. Ne ponuja ogromnih mest, kjer se lahko izgubiš, ponuja pa naravo, kjer se lahko sprehajam in sprostim, predvsem pa prijetne, dobrosrčne in gostoljubne ljudi, ki te obkrožajo na vsakem koraku.

Med francosko in slovensko kulturo so velike razlike. Od prehrane, preživljanja prostega časa

pa vse do načina življenja. Katera je največja razlika in katera največja podobnost?

Slika 18: Prof. Mary Ellen Ramasimanana Virtič
(<https://www.celje.info/mladi/v-celjskem-domu-20-obletnica-frankovski-dan/>, 18. 2. 2021)

Ko rečemo, da so med kulturami velike razlike, je po mojem mnenju to kliše, stereotip, s katerim želi vsak narod ohraniti svoje navade znotraj Evropske unije. Bom začela s podobnostmi, ker vedno iščem stvari, ki nas med seboj združujejo in povezujejo. Živimo na isti celini in kulturi se med seboj prepletata. Na primer jezik: veliko besed iz francoščine se uporablja v slovenščini. Tudi francoska literatura je zelo vplivala na nastanek slovenskih literarnih del in razvoj slovenske kulture. Tudi pri kulinariki so podobnosti, saj se več francoskih načinov pripravljanja hrane uporablja v slovenski kuhinji, vse od uporabe začimb in drugih

sestavlin. Medtem ko nas podobnosti vse bolj povezujejo, pa nas razlike naredijo edinstvene, unikatne. Največja razlika pri samem jeziku je, da je francoščina romanski, slovenščina pa slovanski jezik. Tudi uporaba dvojine je za tujce, predvsem Francoze, zelo zahtevna, saj je v maternem jeziku nimamo. Razlika je tudi ta, da Francozi jedo bolj pozno kot Slovenci. Velika razlika pa je v razporejanju časa podnevi. V Franciji se služba nikjer ne začne pred osmo uro zjutraj. V Franciji se pouk začne ob osmih, med dvanajsto in drugo uro je strog odmor za kosilo, takrat ne dela nihče. Nato pa delo nadaljujejo od druge do šeste, včasih do sedme ure zvečer. Francozi imajo

prosti čas ob sobotah in nedeljah in pozno zvečer. Teden je sestavljen tako, da se ob ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih dela cel dan. V sredo popoldne otroci nimajo pouka, zato jih na ulici srečaš predvsem takrat in ob koncu tedna. Prav zato se v Sloveniji počutim tako dobro, saj imam več prostega časa, ki ga lahko preživim z družino, prijatelji ali pa v naravi.

Sami poučujete na več šolah in gimnazijah, zato imate širši pregled nad dijaki, ki se učijo francoščino. Se upad dijakov skozi leta pozna? Kako bi ocenili trenutni položaj francoščine v slovenskem šolstvu?

To je pri meni vroča tema (smeh). V Slovenijo sem prišla pred dvajsetimi leti. Takrat sem poučevala ves razred, torej dvaintrideset dijakov. Nekaj časa smo imeli tudi evropske oddelke in takrat smo imeli še več razredov s francoščino. Potem pa se je kar naenkrat spremenilo. Najbrž zato, ker smo dijakom dali možnost izbire, katerega tujega jezika se želijo učiti. Takrat so začeli pritiskati tudi starši, saj se jim je učenje francoščine zdelo nepraktično predvsem pri iskanju službe. Včasih možnosti izbire, ali se boš učil francosko ali nemško, ni bilo. Danes pa je vse skupaj samopostrežna restavracija. Zelo je padla tudi motivacija. Omenila bi tudi lobing, ki se nevidno izvaja v ozadju. Španščino so začeli vključevati v srednje šole, ker je bilo po njej povpraševanje, predvsem zaradi španskih telenovel, ki se vsak popoldan vrtijo na televiziji. Mogoče bomo kmalu imeli tudi turščino, ker so zdaj na televiziji aktualne njihove nadaljevanke. Sem realista in ves čas iščem razlog, kaj smo naredili narobe, kje smo se izgubili. Znova in znova naletim na zunanje blokade. Ne govorim o angleščini, ker je zdaj to lingua franca, govori jo celoten svet. Če pa pogledamo Nemčijo in Španijo, ponujata veliko stvari – Španci imajo svoje telenovele, na nemškem inštitutu agresivno delijo materiale za šole in podobno. Ne smemo pa pozabiti omeniti tudi vloge jezikovnega okolja. V Avstriji je več delovnih mest in dobri življenjski pogoji. Med dijaki krožijo tudi stereotipi, kako je francoščina težka in zahtevna, kar pa je tudi vzrok, ki dijake odvrča od učenja jezika. Pa še en razlog lahko povem. Odgovorni ljudje, ki bi francoščino morali obdržati na nivoju, na katerem je bila prej, se ne trudijo in ne delajo v tej smeri. Mi profesorji, mali asterixi, pa se trudimo, delamo, kolikor zmoremo, in dokler smo tu, bomo to počeli še naprej.

Pri svojih urah se z dijaki predvsem pogovarjate in jih spodbujate h govorjenju francoščine. Kaj je po vašem mnenju največja težava pri dijakih, ki se pri pouku prvič srečajo s francoščino, in s čim imajo največ težav?

Moja naloga kot naloga lektorice je, da dijakom približam jezik, da ga čim večkrat slišijo in da ga čim več uporabljajo. V razredu med urami ne uporabljam slovenščine, zato da me dijaki poslušajo in slišijo toliko francoščine, kolikor je to le mogoče. Dijake je na začetku malo strah, potem pa jim poskušam razložiti, kakšna je moja naloga in zakaj to delam. Dijaki nato počasi usvajajo jezik. Najprej se morajo naučiti poslušati, nato pa ponavljati. Kot otrok, ko se prvič sreča z jezikom. Na začetku tudi za otroke ne vemo, kaj rečejo, ker se učijo, ker še razvijajo svoj jezik. In s tem ni nič

narobe. Enako je pri učenju tujega jezika in ne gre drugače. Tisti, ki to sprejme in začne tako delati, se jezika počasi nauči. Sama rada rečem, da je jezik najprej mišica v našem telesu in pri učenju jezika je enako kot pri športu. Če ne vadiš, če ne treniraš te mišice, ne bo šlo. Lahko razumeš, lahko prebereš, govoriti pa brez vaje nikoli ne boš znal. Čim več govorjenja je torej najpomembnejša sestavina učenja francoščine.

Pred letom dni ste prejeli prestižno francosko odlikovanje, bili ste imenovani v red vitezov akademskih palm. Kakšen je vaš moto, vaše vodilo, ki vas znova in znova spodbuja k delu na področju francoskega jezika, in kaj bi svetovali mladim, ki se odločajo za učenje ali pa mogoče celo študij francoščine?

Moje vodilo je nemogoče, je mogoče. V razredu ne želim slišati besed *ne znam*. Namesto besed *ne razumem, ne znam, ne vem, nočem* želim slišati besede *rad bi se naučil, rad bi razumel*. V dijakih želim vzbuditi radovednost za francoščino. Z vsemi svojimi močmi se trudim potisniti dijake predse. Do dandanes še vedno ne vem, zakaj so me nominirali za to prestižno nagrado. Vse, kar počnem, vse, kar delam, delam s srcem. Do konca sveta bi iskala način, da bi ponudila pomoč tistim, ki si želijo učiti francoščino. Ljudi, ki se je želijo učiti, bi negovala kot bisere, s katerimi bi okrasili krono francoskega jezika.

Slika 19: Trije stebri francoščine na I. gimnaziji v Celju ob podelitvi odlikovanja v red vitezov akademskih palm — prof. Andrejka Lorenčak, prof. Mary Ellen Ramasimanana Virtič in dr. Anton Šepetavc (<https://www.celje.info/wp-content/uploads/2019/11/mary-ellenvitez-1.jpg>, 18. 2. 2020)

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po vašem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Mislim, da sem za to že uporabila vse svoje karte. Za svojo kulturo, za svoj poklic bi dala res vse. Zdi se mi, da sem naredila že vse, a število dijakov še vedno upada, kar pomeni, da lahko naredimo še kaj, česar še nismo. Kaj, ne vem. Kot pri vseh humanističnih vedah tudi pri francoščini pride do vzponov in padcev. Trenutno smo na dnu in verjamem, da se bomo kmalu začeli vzpenjati. Tudi vloga Francije in francoske kulture bi morala biti večja. Francija trenutno preživlja interno krizo. Francija je vedno bila in verjamem, da vedno bo, vodilna evropska skupnost. Francoščina je in bo diplomatski jezik. Ko bomo vsi začeli poudarjati pomembnost francoščine v evropskem prostoru, verjamem, da se bo položaj francoščine bistveno izboljšal.

Kakšna pa je po vašem mnenju prihodnost francoščine v slovenskem šolskem prostoru in seveda na naši gimnaziji

Na I. gimnaziji francoščina je in francoščina bo. Med vsemi šolami, na katerih sem poučevala, je I. gimnazija v Celju najbolj povezana s francoščino. Šola je zaljubljena v francoščino in ima do nje spoštovanje. Ko pridem na Kajuha, se počutim kot v mini Franciji. Francoščina se čuti v zraku, šola živi s francoščino. Treba bo še veliko energije in motivacije, da se bo francoščina ohranila tudi drugod. Ampak vedno znova si rečem, kdor hoče, zmore.

7.4 Slavko in Carmen Deržek

Madame et monsieur Deržek, Carmen in Slavko, sta bila profesorja na I. gimnaziji v Celju, ki sta francoski jezik popeljala na nov nivo. Svojo ljubezen do francoščine sta vsakodnevno prenašala na dijake, poleg samega francoskega jezika pa so dijaki z njima odkrivali vse skrivnosti in čare Francije ter njene kulture. Profesor Slavko Deržek je francoščino na I. gimnaziji poučeval že od svojega 24. leta, vse dokler ni postal višji svetovalec za francoščino na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, a kljub temu je bil z dušo in srcem še vedno prisoten na I. gimnaziji. Njegova življenjska sopotnica, profesorica Carmen Deržek, pa je francoščino na I. gimnaziji poučevala vse do svoje upokojitve leta 2014. Skupaj sta organizirala mnoge dogodke in z dijaki na mednarodnih festivalih in tekmovanjih dosegla izjemne dosežke. Brez dvoma pa je njun največji dosežek, da sta francoščini na I. gimnaziji v Celju našla prav posebno mesto, ki ga s ponosom ohranja še danes.

Gospod in gospa Deržek, najlepša hvala, da sta si vzela čas in odgovorila na nekaj vprašanj, ki so pomemben del moje raziskovalne naloge z naslovom *Mon Kajuh. Notre Kajuh – Zgodovina francoščine na I. gimnaziji v Celju*.

Prof. Slavko Deržek

Če se ne motim, ste francoščino študirali v Ljubljani. Kaj je bilo tisto, kar je v vas vzbudilo željo po študiju francoščine, zaradi česa ste se odločili, da boste poklicno plat svojega življenja posvetili francoščini? Je to vzbudil kakšen dogodek ali ste že od nekdaj čutili, da ste pravzaprav poklicani za delo, ki ste ga pozneje tudi opravljali?

Ob ljubezni do maternega jezika sem začel že zgodaj ugotavljati, da obožujem tudi tuje jezike. Francoščina mi je bila všeč, ker je bila takrat nekaj posebnega. Vedno sem kar tako zase nekaj čeblljal po francosko. Odločil sem se, da se lotim jezika kot samouk. Pri tem mi je pomagala neka nuna iz Petrovč, ki je znala francosko. Učil sem se sam, ona pa me je popravljala. Da bi dobil oceno tudi v spričevalo, sem na gimnaziji opravil izpite za vsa štiri leta. Odločil sem se za študij francoščine in angleščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kljub temu da sem se v gimnaziji učil angleščino in ruščino. Smeli podvig, ki je zahteval veliko samodiscipline in strogosti do sebe, predvsem pa sem imel veselje in željo, da bi dosegel in znal kaj posebnega. Francoščina se mi je vedno zdela „nobel“. Ima predznak, da je težek jezik, ki se ga je težko naučiti, jaz pa trdim, da je vsak jezik po svoje težak in ima določene zanke. Na čelu s slovenščino. Občudujem vsakega tujca, ki se poskuša naučiti slovenščino, enega redkih jezikov, ki ima dvojino. Če hočeš biti perfekten, je pri učenju francoščine potrebnih veliko fonetičnih vaj. Sigurno pa moraš imeti tudi talent in vztrajnost.

Že v osnovni šoli sem v spisu napisal, da bi rad postal profesor. Vedno sem rad razlagal in pomagal sošolcem, ki so imeli težave pri tujih jezikih. V letih študija sem veliko inštruiral, tudi poučeval, tako da sem od nekdaj čutil, kaj bo moje poslanstvo.

V nekem zapisu sem prebral, da ste francoščino začeli učiti, ko ste bili stari 24 let. Vaš nekdanji dijak dr. Anton Šepetavc je rekel, da ste v razred francoščine prinesli svež veter. Kakšen je bil vaš način dela in kakšne so bile vaše poučevalne metode, s katerimi ste pri mnogo dijakih vzbudili zanimanje in navdušenje za jezik do te mere, da so dosegali odlične rezultate na tekmovanjih, ne samo v Sloveniji, ampak tudi v tujini?

Res sem bil star 24 let, ko sem stopil v razred, kjer sem bil razrednik ter profesor francoščine in angleščine, in v tem razredu je bil takrat tudi gimnazijski prvošolec, sedanjí ravnatelj dr. Anton Šepetavc. Na fakulteti mi ni nihče povedal, kaj je treba delati prvo uro. Ravno delo v gledališču pa mi je pomagalo, da nisem imel treme in sem dokaj samozavestno nastopil v razredu. Vsaj v tem, kjer sem bil razrednik. V višjih razredih so rekli, da sem prinesel nov veter. Rekli so, da sem z drugačnim pristopom znal dijake navdušiti nad francoščino in obogatiti pouk.

Ne bi rad dajal lažnega vtisa, da sem samo navduševal dijake. Po mnenju nekaterih sem bil strog, gotovo so bili med njimi tudi takšni, ki jim je francoščina zatežila življenje. Ampak ko se danes srečujem z njimi, mi nihče tega ne očita. Sprašujejo me, kako mi je uspelo združiti strogost in zahtevnost s humorjem in popuščanjem. Slednje so včasih tudi izkoriščali. Rekli so: „Danes bi pa raje peli.“ In smo, ampak ne kar tako; vedno sem uporabil tako glasbo ali pesem, da so dijaki pilili vmes tudi francosko izgovarjavo, se učili fraz in bogatili besedni zaklad.

Francoski pisatelj Daniel Pennac, nekdanji gimnazijski profesor, je v svoji knjigi *Šolske bridkosti* omenil, „da bi morali napisati antologijo o dobrih učiteljih. Če bi ta antologija poleg slavni učiteljev ponujala tudi portret nepozabnega učitelja, ki smo ga skoraj vsi srečali vsaj enkrat v času svojega šolanja, bi nam morda postalo jasno, katere sposobnosti ta čudni poklic zahteva v praksi.“ (D. Pennac, *Šolske bridkosti*, Modrijan, 2010)

Slika 20: Monsieur Slavko Deržek
(<https://www.facebook.com/nasoncnistranislovenije/posts/641574139267253/>, 18. 2. 2021)

Zato bom namesto svojih besed raje citiral mnenja nekaterih bivših dijakinj, kot so jih povedale v kakšnih intervjujih ali zapisale.

Bojana Potočnik, učiteljica: „Moj najljubši učitelj je bil učitelj francoščine, Slavko Deržek. Ne zaradi tega, ker bi jaz blestela v francoščini, daleč od tega. Ampak zaradi tega vsega, kar nam je on dal. Poleg znanja francoščine, je to bila ljubezen do umetnosti, do šansona, do gledališča, slikarjev, umetnosti nasploh. Skratka, on je meni prvi odprl svet umetnosti. Nihče mi v bistvu tega ni pokazal. In umetnost ti mora nekdo pokazati, kajti prave stvari ne pridejo kar same do človeka. On pa je meni prvi začel govoriti o umetnosti, o gledališču, francoski šansonjerjih ... Odprl mi je čisto nov svet, ki se me drži od takrat naprej.“ (*Spletni časopis OŠ Franja Malgaja Šentjur*, 9. 12. 2016, intervju z učiteljico Bojano Potočnik)

Nataša Gerkeš, novinarka, Služba za odnose z javnostmi, MIZŠ: „Redki so profesorji, ki se tako zelo zapišejo v spomin mladih, kot to velja zanj. Včasih, ko sem sama obiskovala gimnazijo, so tam

prevladovali tovariši profesorji. A profesorju francoščine Slavku Deržku smo že takrat rekli Monsieur. Ker preprosto ni bil tovariš. Do potankosti urejen, z nekoliko daljšo pričesko, s šalom bohemsko ovitim okoli vratu, z izjemno kultivirano govorico, z žametnim glasom in prešernim smehom, kadar smo bleknili kakšno neumnost. Takšen nam je ostal v spominu. Bil je profesor, pri katerem se mi zdi, je bil učni načrt za zraven. V ospredje je postavil francoski šanson, Francijo, navade, modo, literaturo, umetnost ... Ko sem prvič obiskala Pariz, bila sem že študentka, sem hotela videti vse, o čemer je pripovedoval. Bilo je tako in še lepše. Chocolat chaud in croissant, tega takrat v naših lokalih še ni bilo, sta bila neizmerno slastna. Pariz pa osupljiv.“ (Nataša Gerkeš, profil na FB)

Manica Janežič Ambrožič, odgovorna urednica informativnega programa na Televiziji Slovenija: „Dobro razumeti jezik, pomeni razumeti narod in njegov način življenja. In nihče ni notre douce France poznal bolje kot moj gimnazijski profesor za francoščino, naš Monsieur le professeur. Profesor Slavko Deržek je na stotine mladih celjskih gimnazijcev popeljal v svet kultivirane francoščine, francoskega šansona, francoskega esprit, prežetega z občudovanjem in spoštovanjem lepega in omikanega. (...) Konec osemdesetih smo mu štirje člani njegovega gledališkega krožka pozno zvečer sledili po Parizu na kratkem postanku na naši poti z gledališkega festivala na zahodu Francije. Podatki o Parizu so kar vreli iz profesorja. (...) Takrat, v tistih poznih osemdesetih, je bil profesor Deržek svetovljanski učitelj in iz nas, štajerskih dijakov, je v Celju delal svetovljane. (...) Profesor Deržek nas je naučil, da pot do sveta vodi prek znanja, samozavesti in omike. In učenje jezika ni nikoli le učenje slovnice, je mnogo več. In tisto – mnogo več – je globoko oznamovalo življenja mnogih njegovih dijakov. In tudi njegovo, našega profesorja, pravzaprav gospoda iz Pariza (...).“ (*Šolski razgledi*, št. 17, 6. 11. 2009, List iz dnevnika – Manica J. Ambrožič)

Urška Lunder, zdravnica, specialistka za paliativo, pisateljica: „Učitelj angleščine v srednji šoli je bil zame eden izmed najbolj kreativnih in navduhujočih. Bil je za mnoge. (...) Slavko Deržek, prav prevratniško ustvarjalen v svojih novih pristopih do dijakov, ko srkajo znanje. Njegov adut je veliko, z erosom nabito navdušenje do življenja, znanja in ljudi. Če ga v mislih naslikam, ga zagledam temperamentno razširjenih rok v zajemanju življenja v najbolj gibljivih slikah. Z obveznim šalom okrog vratu in melodijo govornice, ki je eno samo zapeljevanje v navdušenje za angleščino, pa še bolj za francoščino. Zna obuditi radost v dijakih, odpreti najširše življenjsko obzorje, da se kar mimogrede naležeš njegove omike in odličnosti. (...) Profesor s pravo lahkostjo odpira sodelovanja med narodi – z njim dijaki odpravljajo meje sveta.“ (Urška Lunder, *Odprto srce*, MK, 2010)

V vsej svoji karieri ste za položaj francoščine v Sloveniji naredili zelo veliko. S svojimi dijaki ste pripravljali gledališke igre, odhajali z njimi v tujino na mednarodna tekmovanja in festivale, organizirali ste številne dogodke. Kakšen je vaš recept za uspeh?

Rad sem nastopal že v osnovni šoli; recitiral sem, pel, imel govore. Ljubezen do kulture je bila vedno prisotna, vendar se je moje kulturno ustvarjalno delo začelo šele med študijem, ko sem kot absolvent delal v ljubljanski Drami in postal asistent priznanemu francoskemu režiserju Rogerju Blinu. Bilo je povsem naravno, da nisem ostal samo profesor, ko sem se vrnil na svojo gimnazijo, ampak sem z dijaki začel ustvarjati tudi predstave v francoskem jeziku. Najprej sam, nato skupaj z ženo Carmen, mojo sorodno dušo. Naju sta združili francoščina in ljubezen do umetnosti, predvsem glasbe. Izbirala nisva samo najboljših po znanju, ampak tudi druge, ki so kazali talent na različnih področjih, predvsem pa nikoli vsiljevala vsebine, ampak izbirala takšne igre in šansone, ki so tudi njih navdušili. Recept za uspeh je enostaven: delo in veselje do dela, delo z užitkom. Veliko smo delali, zelo smo bili pozorni na pravilno izgovarjavo, intonacijo, eleganco giba in celotnega nastopa. Zato so bile te predstave vedno sprejete z navdušenjem, pohvalami in priznanji, po Sloveniji in na gostovanjih v tujini. Ko sem postal svetovalec za francoščino na Zavodu RS za šolstvo, sem dobil priložnost in sam sebi postavil izziv, da naredimo pregled vseslovenskega kulturnega ustvarjanja dijakov. V sodelovanju s celjskim gledališčem, celjsko občino, Ministrstvom za šolstvo in francosko ambasado se je rodil *1. Frankofonski dan*. Tako smo vsako leto promovirali francoski

Slika 21: Profesor Slavko Deržek
(<https://veseljak.si/novice/5f316da1182d5/ljubezen-je-kot-glasba-in-glasba-je-ljubezen>, 18. 2. 2021)

jezik, istočasno pa tudi Celje. Leta 1997 sem prejel občinski bronasti grb za „izredno uspešno poučevanje francoščine na I. gimnaziji v Celju“, v obrazložitvi za zlati grb Celja, ki mi ga je leta 2009 podelila Mestna občina Celje za življenjsko delo, pa je zapisano, da sem s svojim bogatim pedagoškim in kulturnim delom močno zaznamoval celjski in slovenski kulturni prostor ter frankofonsko gibanje na naših tleh. Tudi obe odlikovanji francoske vlade Chevalier des Palmes Académiques (1994) in Officier des Palmes Académiques (2008) sta nagradili moj prispevek k širjenju francoske kulture in civilizacije. Ob svojem osnovnem poslanstvu sem opravljal še številne druge naloge: priredil sem francoski gimnazijski učbenik, pisal strokovne članke, sodeloval pri kreiranju jezikovne politike kot predsednik Društva za tuje jezike, kot član in predsednik Republiške predmetne komisije za francoščino sem sodeloval pri uvajanju mature ter izdelavi materialov za

profesorje za pripravo na maturo, sodeloval pri izdelavi maturitetnega kataloga in maturitetnih izpitnih pol, organiziral seminarje za učitelje, organiziral mednarodna srečanja, se vse življenje udeleževal pedagoških seminarjev doma in v tujini. Za vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo sem leta 2004 prejel nagrado Republike Slovenije na področju šolstva in priznanje Zavoda RS za šolstvo za strokovno priznane dosežke. Uredništvo tednika Celjan mi je leta 2017 podelilo priznanje naj Celjan za življenjsko delo.

Ste imeli v mladih letih koga, po komer ste se zgledovali, ali ste bili, kot to radi rečemo, samemu sebi luč?

V vsakem obdobju izobraževanja sem srečal kakšen zgled. V osnovni šoli je bil to zagnani, mladi razrednik Boris Šket, v gimnaziji imenitna profesorja France Jesenovec, slavist, in Julka Marinič, zgodovinarica, oba zelo razgledana in toplo človeška, na fakulteti izvrstna profesorica francoščine Elza Jereb, ki ji dolgujem svoje znanje francoščine in metodike, in prekrasen, svetovljanski francoski predavatelj, dramatik in pesnik Jean-Charles Lombard, ki me je vpeljal v umetniške vode in francosko civilizacijo.

Francoščini ste se posvečali na vseh področjih in nekje sem prebral, da radi zahajate v Francijo. Obstaja kakšen kraj v Franciji, ki vam je še posebej pri srcu in kamor še posebej radi zaidete?

Z eno besedo je to Pariz, tako kot pravi šanson „Paris sera toujours Paris“.

Prof. Carmen Deržek

Ko ste začeli poučevati na I. gimnaziji v Celju, ste sprva poučevali angleščino in francoščino, pozneje pa samo francoščino. Zakaj ste se odločili za študij ravno teh dveh jezikov? Vaša ljubezen do jezikov izvira že iz rosnih let ali ste se zanje začeli zanimati šele pri vpisu na fakulteto?

Ljubezen do jezikov res traja že od zgodnjega otroštva, ko sem se že kot majhna punčka pred ogledalom pretvarjala, da govorim ali prepevam, seveda po svoje, v francoščini, angleščini ... Še posebno me je od nekdaj privlačila francoščina. Zdelo se mi je tako drugačna, posebna, šarmantna, romantična, kar koli je že to za tista leta pomenilo!! Že takrat sem govorila, da bi si želela postati učiteljica tujih jezikov, in ko sem se kasneje na naši gimnaziji začela učiti francoščino kot drugi tuji jezik, se je moja ljubezen do tega jezika samo še poglobila in nisem imela problema pri izbiri študija. Mislim pa, da je name precej vplivalo tudi družinsko okolje, v katerem sem odraščala, saj je moj oče, ki je bil velik svetovljan, znal francosko in v tistih časih še neobičajno že dobro poznal Pariz. Ker je bil velik ljubitelj glasbe, smo doma veliko poslušali raznovrstno glasbo, velikokrat tudi plošče s francosko glasbo, z mamo pa sta mi tudi omogočila nepozabno trimesečno bivanje in tečaj v Parizu, takoj po maturi leta 1972.

Mnogi dijaki, ki ste jih poučevali, vas opisujejo kot entuziastično in energično profesorico. Vsi se radi spominjajo vaših učnih ur in vašega navdušenja nad francoskim jezikom in Francijo. Obstaja mogoče kakšna stvar ali metoda, ki ste jo vpeljali v svoje ure in jih je naredila avtentične?

Sem ena tistih, ki meni, da se učitelj rodi, redko naredi! Če si lahko izbral poklic, ki te veseli, in če ga opravljaš z dušo, si rad v razredu, učenci to začutijo in podzavestno preneseš nanje svoje navdušenje in lažje tudi znanje ali vsaj odnos do predmeta. Seveda so tuji jeziki v prednosti, saj poučevanje lahko obogatimo s kulturnim ustvarjanjem, z glasbo, zgodovino in s civilizacijo dežele, katere jezik poučujemo.

Slika 22: Madame Carmen Deržek
(<https://www.facebook.com/nasoncnistranislovenije/posts/641574139267253/>, 18. 2. 2021)

Vse to je tisto, kar je mogoče naredilo moje ure drugačne, predvsem pa, ker sem pogosto vključila glasbo, velikokrat na željo učencev, poslušanje ali pa predvsem prepevanje francoskih šansonov, ker tudi sama rada pojem in sem jih lahko vodila pri petju, smo ob tem vadili izgovarjavo, spoznavali besedišče, civilizacijo. Zelo pogosti so bili tudi pogovori o Parizu, Franciji, kulinariki, modi, o vsem, kar jih je zanimalo. Vztrajala sem pri nekem osnovnem znanju za vse, potem pa sem v zadnjem letniku s tistimi, ki so se odločili za francoščino kot izbirni predmet za maturo, na pripravah nadgradila znanje in obravnavala zahtevnejšo snov. Velik vzornik mi je bil pri poučevanju seveda moj soprog, prof. Deržek, ki je že pred mano, ko sem jaz poučevala še samo angleščino na takratni Pedagoški gimnaziji Celje, s svojo ustvarjalnostjo, znanjem in pedagoško karizmo zgradil renome poučevanju francoščine na naši gimnaziji in tudi v Sloveniji. Povezalo naju je res veliko stvari, razen navdušenja nad francoščino tudi ljubezen do tega poklica, glasbe, gledališča, kulture na splošno. Potem sva 15 let poučevala skupaj, dijaki so naju oklicali za Monsieur in Madame Deržek, nato pa je mož postal višji svetovalec za francoščino na ZRSS, torej moj predpostavljeni, jaz pa sem sama poučevala še 16 let do upokojitve.

Ker je pa bolje, da o mojem delu kaj porečejo drugi, bom citirala nekaj izjav, kot jih je zbrala v svoji seminarski nalogi o mojem portretu bivša dijakinja Martina Murko Gajšek, takrat študentka FDV.

„(...) Ravnatelj I. gimnazije v Celju Anton Šepetavc pravi, da je s Carmen Deržek že od nekdaj lepo sodelovati: »Ona je pedagoginja, kakršnih bi si v šoli vedno želel. Je odprta, demokratična, komunikativna, resna, odgovorna, pa tudi stroga. To je kombinacija, ki bi morala zlasti na gimnaziji ponujati širino dijakom. Tisto, kar bi profesor moral dati dijakom. Malo širši pogled, ne le, ko gre za predmet, ampak tudi širše, ko gre za življenje samo. Francoščina se v tej šoli uči v globino in širino, ker ne gre le za slovnična in druga pravila, ampak tudi za kulturo in civilizacijo, kar je zelo pomembno.« (...)“

„Glede na odzive dijakov, ki so svojo frankofono pot začeli pri njej, si Carmen Deržek cilje načina podajanja znanja dobro zastavlja in jih uspešno izpeljuje. »Na njo me vežejo lepi spomini. V srednji šoli je bila 'mama' našega razreda. Spominjam se je kot malo raztresene in zbegane poslovenjene Parižanke,« vtise, ki mu jih je pustila Carmen Deržek, opisuje Martin Esih, študent medjezikovnega posredovanja na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Prav Deržkova ga je navdušila za francoski jezik. »Pritegnila me je njena frankofona aura in znanje, ki nam ga je počasi in vztrajno vlivala v možgane.« Njene učne metode niso bile vedno standardni in uveljavljeni načini podajanja znanja. »Veliko je bilo petja in drugih alternativnih načinov spoznavanja francoske kulture, kar je bil večini razreda najbolj prijeten del ure.« In po slednjem je najbolj poznana. Vsi, ki vsaj malo poznajo francoščino na I. gimnaziji v Celju, vedo, da Carmen Deržek pri urah francoščine poje s svojimi dijaki. Žara, ki ga oddaja med prepevanjem najljubših šansonov, pa se spominja tudi Esih. Poleg znanja jezika je, tako Esih, ki se je od Deržkove naučil ljubiti francoski jezik, kulturo in način življenja. »Madame je res znala prikazati 'haute couture' Francozov in njihove dežele ter lepoto samega jezika. Za to sem ji

najbolj hvaležen.« (...) Po besedah nekdanjega dijaka, je Pariz oživel in prerodil gospo in gospoda Deržek. »Ko pomislim na Francijo in bolj specifično na Pariz, me misli vedno pripeljejo do Carmen. V tretjem letniku smo namreč z razredom, njo in njenim možem obiskali Pariz. Nekaj posebnega je bilo opazovati ta starejši par, ki je v Parizu zgledal, kot da je mladoporočen. Spomnim se, da je Madame rekla, da gre lahko petdesetkrat v Pariz, in to mejo naj bi že prestopila, pa lahko vedno najde nekaj novega. Pariz je v njej in njenem možu vzbudil spomine na starejše, preprostejše čase, ki smo jih lahko začutili tudi mi, takrat nenavzoči, a hkrati prisotni.« (Martina Murko Gajšek, seminarska naloga – portret, *Vitezinja frankofonije – „Parižanka“*, ki se še ni sprehajala po pariškem snegu, FDV, november 2013)

V času svojega poučevanja ste dijake odlično pripravljali na razna tekmovanja in nastope, z njimi hodili v Francijo in organizirali ogromno dogodkov. Obstaja kakšen dogodek, ki se vam je še posebej vtisnil v spomin oz. se ga še posebej radi spominjate?

Veliko se je nabralo v več kot tridesetih letih. To so bila vsakoletna državna tekmovanja iz francoskega in v začetku še angleškega jezika, na katerih so moji dijaki dobili veliko zlatih, srebrnih in bronastih priznanj, nekateri so bili tudi državni prvaki ali podprvaki, ki so potem za nagrado dobili potovanja v Francijo, seznam je, neskromno rečeno, res dolg! Potem je dolgoletno sodelovanje mojih dijakov na *Frankofonskem dnevu* v Celju, kjer so se dolga leta (1999–2019) zbrali iz cele Slovenije dijaki, ki so se učili francoščino, in predstavili svoje gledališko ali glasbeno ustvarjanje v tem jeziku. Idejni oče je bil prof. Deržek, naša gimnazija pa je pomagala tudi pri organizaciji. Zelo poznani in odmevni v Celju in širše po Sloveniji pa so bili gledališko-glasbeni francoski večeri naše gimnazije, vsakih nekaj let, ko so se nabrali kakšni talentirani dijaki za tovrstne nastope. Z nekaterimi smo gostovali tudi na festivalih v Franciji in po Sloveniji. Pa še veliko posameznih nastopov na raznih prireditvah v Celju ali drugod po Sloveniji. Na vse me vežejo lepi, nepozabni spomini. Še posebno rada pa se sedaj spominjam svojega slovesa ob upokojitvi, ko so mi kot zame popolno presenečenje dijaki zadnje generacije (Žiga Deršek, Luka Marcen in Lenart Piano) pripravili na šoli čudovit poslovilni večer z nekaterimi takratnimi in bivšimi nastopajočimi dijaki več generacij našega francoskega krožka, med drugimi sta prišla in si vzela čas zame tudi Nuška Drašček in Anžej Dežan, ki sicer zdaj živi in dela v Parizu. Res enkratno, ganljivo, polno čustev in lepih nostalgичnih spominov. Še danes se ob tem lahko razjočem!

Veliko svojega časa ste namenili francoščini in pomagali pri ohranitvi francoskega jezika v slovenskem šolskem prostoru. Za svoje delo na področju francoščine ste bili imenovani tudi v red vitezov akademskih palm, zato lahko brez zadržkov rečemo, da ste bili zelo uspešni. Kakšen je vaš moto, kakšno je bilo vaše glavno vodilo pri delu?

Če dobro pomislim, sem res veliko prostega časa namenjala francoščini izven rednega pouka, saj so vse dodatne aktivnosti, kot so kulturno ustvarjanje, priprava na nastope, na tekmovanja, raziskovalne naloge, številne ekskurzije v Pariz, ki sem jih tudi sama ali skupaj z možem pripravljala in tudi vodila, potekale v prostem času, včasih so prišli dijaki na vaje kar k nama domov ali sva jih sama vozila na nastope ... Res pa je tudi, da mi je bilo mogoče lažje, zato ker je bila francoščina del najinega družinskega življenja, poklicno in privatno je bilo zelo prepleteno, skoraj neločljivo. Veliko stvari sva počela skupaj kot frankofona, frankofila, kot profesorski par, dijaki se niso več ločevali na moje in njegove, bili so najini „Francozi“ I. gimnazije in tudi po odhodu moža iz šole, so ga še vedno sprejemali za svojega. Glavno vodilo mi je bila neka predanost svojemu delu, svoji šoli, dober občutek in veselje ob uspehih dijakov, hvaležnost tistih manj uspešnih, ki pa sem jim večkrat pomagala, tudi kot razredničarka, da so končali šolanje, občutek, da so v tem poklicu potrebni določena širina, humor in zdrava pamet, da ne bi zagrenila ali onemogočila šolanja tistim, ki jim je francoščina pretežka, in jim jo poskusila približati na drug način. Skratka, v tem poklicu je velikokrat treba „gledati s srcem“ (Mali princ) in ne vedno z razumom. Res sem odšla z dobrim občutkom, da so bivši dijaki veseli, če me srečajo, da se radi vračajo v Pariz, da jih je kar nekaj, ki so študirali francoščino ali jo potrebujejo v poklicu, in da so tudi drugi prepoznali in nagradili moj trud za širjenje francoskega jezika in kulture s tako visokim priznanjem, ki ga nisem nikoli pričakovala.

V nekem časopisnem članku sem prebral, da ima tudi Pariz v vašem srcu prav posebno mesto. Kaj vas privlači pri francoski prestolnici in kolikokrat ste jo že obiskali?

Pariz ima res posebno mesto v mojem srcu, že od nekdaj. Tam sem prvič občutila, kako je biti sam, daleč od doma, seveda brez telefona, brez slovenske besede ..., a vendarle me je že takrat za vedno očaral, bolje začaral! Potem, nekaj let kasneje, mesto zaljubljenih, kar sva prvič potrdila tudi z bodočim možem, potem pa še mnogokrat. To zgodbo so dijaki na naših ekskurzijah v Parizu, ko smo hodili po najinih koticah, najraje poslušali ...! Privlačnost tega mesta je nepopisna, od banalnih turističnih do tipičnih uličic, starih četrti, kavarnic, knjigarn, parkov, vonja metroja, parfumov, neki, kot bi rekli Francozi, „certain esprit“! Poskušala sem prešteti, kolikokrat sem ga že obiskala, pa ne gre! Nekako okoli 20-krat, nazadnje pa simbolno leta 2014, ko sem se upokojila in sva z možem za slovo peljala tja na že dolgo prej obljubljeno ekskurzijo profesorske kolege in ravnatelja naše gimnazije. Upam, seveda, da tudi to ni bilo zadnjič!?

Zadnja tri vprašanja so namenjena obema, zato lahko nanje odgovorita skupaj.

Na Celjskem in v širši okolici, predvsem pa na področju poučevanja francoščine, skorajda ni osebe, ki vaju ne bi poznala. Francoščino sta v slovenskem šolskem prostoru ponesla na popolnoma novo raven, zanjo sta navdušila mlade generacije, še danes pa sta zgled mnogim profesorjem francoščine. Kaj je tisto, kar vaju dela posebna, kar vaju loči od drugih?

Najboljši odgovor na to vprašanje so besede bivše dijakinje Mimi Podkrižnik, novinarke časopisa *Delo*, ki nama je v knjigi *Na sončni strani Slovenije* posvetila poglavje z naslovom V MALEM CELJU JE LAHKO DOMA TUDI VELIKI SVET, kjer med drugim zapiše tudi takole: „Madame et Monsieur. Carmen in Slavko Deržek bosta za mnoge vedno gospa in gospod – povedano po francosko. Ugledna profesorja francoščine in angleščine sta s svojim pedagoškim magnetizmom in svetovljanskim pristopom v poučevanju zaznamovala številne generacije celjskih gimnazijcev. Kdor je imel srečo, da ga je usoda postavila pred njun kateder, ta je ostal morda za vedno očaran nad francoščino in francosko kulturo. (...) Dober učitelj je eno najlepših daril, ki ga lahko dobi mladostnik, in strogot se izkaže za dobro, če ne takoj, pa leta pozneje. (...) Deržkova seveda dobro vesta, kako v mladih prižigati stenj učenja in veselja za tuje kulture: odličen medij sta glasba in teater. V okviru francoskega krožka sta navduševala mlade talente za francosko besedo, petje in gledališče. (...) in k navduševanju nad Francijo so zagotovo pripomogle še poti v Pariz, kamor sta do pred kratkim vodila dijake. Mesto luči in francoski esprit sta jim razkazovala in približevala po svoje, zajemala sta iz prilog, ki sta jih doživela med lastnimi potepanji po glavnem mestu. (...) Za mnoge nekdanje dijake in neredke Celjane bosta za vedno Monsieur et Madame. V malem Celju je lahko doma tudi veliki svet.“ (M. Podkrižnik, M. Gruden: *Na sončni strani Slovenije*, Založba Buča, 2013)

Ko nama je ob izidu knjigo podarila, je na prvo stran zapisala: „DARILO JE SREČATI PRAVEGA UČITELJA. HVALA OBEMA. Mimi Podkrižnik“

Slika 23: Profesorja Carmen in Slavko Deržek
(<https://www.mediaspeed.net/mobile.m.m/fotografije/prikazi/236872-slavko-derzek-profesor-francoskega-jezika-in-soproga-karmen>, 18. 2. 2021)

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po vašem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Nekdanja ministrica za šolstvo dr. Lucija Čok in nekdanji minister za kmetijstvo Franc But sta nama nekoč v privatnem pogovoru dejala, kako zelo jima je koristilo znanje francoščine, ne samo v strokovnih, ampak tudi neformalnih stikih. To bi zagotovo zatrdili tudi diplomiranci francoščine in angleščine (kar precej jih je iz Celja) pa pravniki, ekonomisti, politiki, ki opravljajo svoje delo na ministrstvih v Ljubljani ali v Bruslju, Strasbourgu in Luksemburgu, kjer so sedeži najpomembnejših evropskih inštitucij. Če tako eminentne osebnosti poudarjajo pomen znanja francoščine, zakaj vendarle ne narašča število gimnazijcev, ki bi se radi učili tega jezika?

Mogoče kreirajo jezikovno politiko šole ravnatelji glede na kadrovske pogoje, mogoče so krivi starši, ki premalo poznajo pomembno vlogo, ki jo igra in jo bo igrala francoščina kot tuji jezik (uradni, delovni jezik Evropske unije) na bodoči poklicni poti njihovih otrok, mogoče pa se tako odločajo mladi sami, ker delijo jezike na težje in lažje, na koristne in nekoristne: francoščina se jim zdi težka in nekoristna v jezikovnem svetu, v katerem prevladuje angleščina. To seveda ni res, kajti vsak jezik je po svoje težak, a vsak zase predstavlja odprta vrata v svet kulturne, umetniške in jezikovne raznolikosti. V tem smislu in v poudarjanju pomembnosti večjezikovnosti in večkulturnosti je treba popularizirati tudi francoski jezik.

Pomembni elementi za popularizacijo francoščine so: asistenti pri pouku tujega jezika, gledališke predstave, krožki, festivali, priprave na tekmovanja, potovalne nagrade v Francijo, sodelovanja s šolami iz Francije. Za dijake, ki se že učijo francoščino, so vse te dejavnosti dodatna motivacija za učenje. Vsi ti, ki z veseljem sodelujejo pri teh dejavnostih, pa lahko s svojimi produkcijami in s svojim entuziazmom navdušijo tudi tiste, ki so še v OŠ in se odločajo za drugi tuji jezik v SŠ, ali pa tiste, ki so že v gimnaziji in se odločajo še za tretji tuji jezik.

Kakšna pa je po vašem mnenju prihodnost francoščine v slovenskem šolskem prostoru in seveda na naši gimnaziji?

Nekdanji predsednik Republike Slovenije dr. Janez Drnovšek, ki je zagotovo veljal za največjega poliglota med slovenskimi politiki, je v svojem pozdravnem pismu udeležencem 9. *Frankofonskega dne*, ki je potekal 20. marca 2007 v SLG v Celju, med drugim zapisal naslednje: „Francoščina sodi med žive in po celem svetu množično govorjene jezike, zato nam njeno poznavanje omogoča neposredno povezavo in razumevanje z mnogimi narodi iz številnih držav. Tudi v naši širši domovini, Evropski uniji, je francoski jezik še kako prisoten in pomemben ...“

V okviru frankofonije ta jezik omogoča, da se več kot 180 milijonov ljudi sporazumeva in komunicira med seboj. Zaradi geopolitičnega položaja na tromeji germanskega, romanskega in slovanskega sveta je za Slovence sporazumevanje v tujih jezikih tako rekoč vsakodnevna nujnost. Obenem pa se moramo zavedati, da je za vsestranski razvoj Slovenije ter za mednarodni položaj naše države bistvena uravnotežena naslonitev na različne kulturne in jezikovne kroge. Zato se tudi za prihodnost francoščine v slovenskem prostoru kljub anglosaksonski prevladi ni treba bati.

Na naši gimnaziji ima francoščina dolgo tradicijo ne samo uspešnega poučevanja, ampak tudi kulturnega ustvarjanja in širjenja frankofonske kulture in civilizacije. To bogato tradicijo so zagotavljali dobri profesorji, zavzeti dijaki in široka podpora vodstva šole. Prepričana sva, da bo tako tudi v bodoče.

7.5 Urh Ferlež

Urh Ferlež je diplomant Filozofske fakultete v Ljubljani, študira slovenščino in francoščino. S francoščino se je prvič srečal že v osnovni šoli, nato se je kot drugi tuji jezik učil vsa štiri leta na I. gimnaziji v Celju, zdaj pa jo tudi študira. Francoščina ga je tako pritegnila, da si želi z njo povezati tudi nadaljnjo karierno pot. Je tudi avtor in mentor več raziskovalnih nalog, ki so na državni ravni dosegle izjemen uspeh.

Glede na to, da so pri tebi spomini še precej sveži, kaj te je najbolj pritegnilo, da si se odločil, da se boš kot drugi tuji jezika v gimnaziji učil francoščino in se pozneje odločil tudi za njen študij?

Moje seznanjanje s francoščino se je začelo v osnovnošolskih letih. V sedmem razredu so me postavili pred odločitev: se boš učil nemško ali francosko? Le malo se nas je odločilo za romanski jezik, a učiteljica Darja Arh Centrih je poskrbela, da odločitve nismo nikoli obžalovali. Logično je bilo, da sem s francoščino nadaljeval tudi na gimnaziji. V prvem letniku pri profesorici Carmen Deržek, potem pa pri profesorici Andreji Lorenčak, ki me je uspešno pripeljala do mature in me s svojim delom tudi navdušila za študij jezika. Od nekdaj sem vedel, da nisem naravoslovec in da si želim delati nekaj, kar bo povezano s humanistiko. Najbolj so me zanimale književnost, umetnost in zgodovina in vedno sem imel rad tuje jezike, zato sem se odločil za študij slovenščine in francoščine, ki sta mi ponujali nekaj znanja za vsako izmed zanimanj.

Veliko ljudi ima na svoji karierni poti koga, po katerem se zgleduje. Imaš tudi ti kakšnega vzornika, po katerem se zgleduješ, ki je tvoj navdih?

Imel sem, imam in bom imel vzornike, a se z leti te za posameznika pomembne osebe menjujejo. No, nekaj pa je vendarle takih, ki ostajajo z mano in so po večini iz profesorskih vrst. To je na primer moja babica, ki je celo življenje posvetila učiteljskemu poklicu, pa nekaj učiteljev iz gimnazije in na fakulteti, ki so me navdušili s svojim značajem, pedagoškim in strokovnim znanjem. Včasih si rečem, da si, ko/če bom kdaj opravljal pedagoški poklic, želim delati tako dobro kot oni.

Kako pa dandanes na francoski jezik gleda mlajša generacija? Jih po tvojem mnenju jezik še vedno privlači? Ima francoščina v družbi še vedno status „nobel“ jezika ali so ga že nadomestili stereotipi, ki mlade odvrtaajo od učenja francoščine?

Dandanes opažam dvoje pojavov. Med mladimi velja francoski jezik za lep, romantičen jezik in kot taka tudi njegova domovina. Po drugi strani velja za težek in v primerjavi z nemščino ali ruščino za Slovence neuporaben oziroma ekonomsko nezanimiv jezik. To se da seveda razložiti s tem, da smo bili v zgodovini dosti bolj povezani s srednjeevropskim in balkanskim prostorom kot pa s Francijo. Tako tudi danes Francija in francoščina (žal) ostajata le stereotipno lepa, a nedostopna pojma.

Francoščina je neločljivo prepletena tudi s francosko kulturo in njihovim načinom življenja. Kaj ti je pri francoskem načinu življenja in njihovi kulturi še posebej všeč in zanimivo – mogoče kakšna jed, navada, kraj?

Če povem iskreno, me pri francoskem načinu življenja več stvari moti, kot pa ugaja. Zelo težko bi se privadil dejstvu, da bi moral biti cel dan v službi, otroci pa bi bili cel dan v šoli, mislim, da so slovenski prosti popoldnevi zlata vredni. Tudi francoska birokracija in odnos do okolja sta za naše pojmovanje precej na nizki in neučinkoviti ravni. Velikokrat slišimo o francoskem *joie de vivre*, jaz ga nisem nikoli res zaznal. Zelo pa bi pohvalil pri Francozih nekaj, v čemer Slovenci nismo bili nikoli prav zares dobri; to je odnos do kulture. V Franciji so muzeji, gledališča, kine, gradovi, cerkve, drugi kulturni spomeniki vseh vrst dobro vzdrževani in dostopni vsem. Veliko umetnikov in kulturnih delavcev lahko tam živi od svojega dela, kar pa se mi zdi še bolj pomembno, pa je naklonjen odnos širše populacije do kulture. Francija je velika država, francoščino po svetu govori veliko ljudi in Francozi so ponosen narod, včasih za

Slika 24: Urh Ferlež
(<https://www.vecer.com/lokalno/celje/najboljsi-v-latinscini-6222984>, 18. 2. 2021)

moj občutek že malo preveč. Kar pa zadeva francosko hrano in moje priljubljene koticke, od regij mi je najljubša Bretanja, s svojimi plažami in skrivnostno keltsko dediščino. Francoska kulinarika je zelo razvita in ponuja veliko različnih jedi, posebej so mi všeč *galettes*, to so nekakšne slane palačinke, ki jih polnijo z različnimi nadevi.

Velikokrat sem že slišal, da se tudi na nadaljnji življenjski poti želiš ukvarjati s francoščino. Kaj si želiš v prihodnosti postati? Kakšni so tvoji cilji, kaj si želiš doseči?

Ja, prav si slišal. Kot vsak človek bi si tudi jaz rad ukvarjal s tistim, kar me zanima. Zelo rad poučujem, zato bo moja pot verjetno šla v to smer.

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po tvojem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Vzrokov za to je več. Prvi, že prej omenjeni, je ta, da zgodovinsko s frankofonim prostorom nismo tesno povezani in velja Francija zgolj za turistično destinacijo, ne pa tudi deželo, v povezavi s katero se da najti marsikatero dobro poslovno priložnost. Naš svet je pač tak, da se vse gleda skozi kapital in mladi Slovenci vidijo kapital v Avstriji, Nemčiji in Švici, posledično seveda menijo, da se najbolj splača učiti nemščino. Tisti dijaki, ki pa na svet le ne gledajo toliko skozi očala kapitala, pa v zadnjih letih vse bolj izbirajo španščino. Po mojem mnenju je za 15-letnika manjši šok začeti učenje jezika, ki je po zapisu bližje slovenščini, kot pa francoščine, kjer je treba na začetku veliko časa posvetiti pravopisu. Tu je še hispanofona kultura, ki jo imajo mladi zelo radi. Kakšna je torej po moje rešitev? Pobiti bi bilo treba stereotip o težkem, predvsem pa tistega o neuporabnem jeziku. Mladim je treba pokazati, da Francija in francoščina nista le romantični Pariz iz 19. stoletja, ampak da gre za sodobno državo z ekonomskimi priložnostmi in bogato ter raznoliko kulturo. Mislim, da bi bilo smiselno organizirati več dogodkov, ki bi pripomogli k popularizaciji (npr. gledališke predstave, brezplačni tečajji, izvajanje in poslušanje francoske glasbe, ekskurzije).

Kakšna pa je po tvojem mnenju prihodnost francoščine v slovenskem šolskem prostoru in seveda na naši gimnaziji?

Na žalost moram biti realist, saj sta učenje jezikov in humanistika nasploh na sončni strani Alp malo in vedno manj cenjena. Ne pričakujem, da bo v desetletju, ki prihaja, vpis na francoščino na slovenskih šolah bistveno narasel. Upam in želim pa si, da bi tudi na naši gimnaziji ostale sicer majhne, a kvalitetne skupine, ki se bodo jezika učile.

8 UGOTOVITVE

V zadnjem delu naloge bom podrobneje analiziral svoje hipoteze, svoja prepričanja podkrepil z rezultati določenih vprašanj iz ankete in intervjujev ter na koncu predstavil nekatere rešitve, ki bi pripomogle k popularizaciji francoščine v slovenskem šolskem prostoru.

I. HIPOTEZA: Razlogi za upad zanimanja za francoščino so njena odsotnost v slovenskem jezikovnem okolju, huda konkurenca drugih tujih jezikov in stereotipi, ki o francoščini krožijo med mladimi.

Prva hipoteza se navezuje na prvi del predzadnjega vprašanja intervjuvancem, ki se glasi:

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po vašem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Na to vprašanje je odgovorilo vseh šest intervjuvancev, nanj pa se navezujeta tudi drugo in tretje vprašanje ankete, katere rezultati so analizirani.

Največji razlogi za upad dijakov, ki se učijo francoski jezik, so zagotovo odsotnost francoščine v slovenskem jezikovnem okolju, velika konkurenca drugih, trenutno popularnejših tujih jezikov, predvsem nemščine in španščine, in mnogi stereotipi, ki o francoščini krožijo med mladimi. Republika Francija je od Slovenije oddaljena približno dve uri vožnje z letalom, v bližini Slovenije pa ni nobene francosko govoreče dežele. Slovenski dijaki in na splošno Slovenci se zato redkeje srečamo s francoščino. Ne uporabljamo je na potovanjih v sosednje dežele, pri naročanju prek spleta, naše televizijske in radijske oddaje pa so redko v francoskem jeziku. Učenci in dijaki francoščino slišijo veliko redkeje kot druge jezike, na primer nemščino. Ker jo slišijo redkeje, jim je francoski jezik popolnoma nepoznan in se jim zato zdi še toliko težji, kar jih povsem odvrne od učenja francoščine. K odvrčanju od učenja francoščine pa pripomorejo še vsi stereotipi, ki krožijo med mladimi. Grafikon 7 prikazuje, da je 49 % vseh anketirancev že slišalo kakšen stereotip o francoščini, a je bil le redko pozitiven, kar lahko ponazorimo z grafikonom 8, iz katerega lahko razberemo, da je kar 81 % vseh dijakov, ki so na vprašanje odgovorili pritrdilno, slišalo, da je francoščina veliko težja od drugih jezikov. Tudi to lahko potrdim z grafikonom 5, ki predstavlja, da 55 % vseh anketirancev meni, da je francoščina težja od drugih jezikov, kot razlog pa navajajo predvsem razlike med njenim zapisom in izgovarjavo, kar je razvidno iz grafikona 6. Za razliko od francoščine pa je nemščina v slovenskem jezikovnem prostoru prisotna, ponekod tudi vsakodnevno. Ena od naših sosednjih držav je nemško govoreča, zato so dijaki veliko bolj seznanjeni z nemščino oz. se jim zdi lažja, ker so jo slišali že večkrat. Nemščino slišimo vedno, kadar gremo na oddih ali pa zgolj po nakupih čez severno mejo. Dijakom učenje nemškega jezika zato ne predstavlja takšnega stresa, kot jim ga predstavlja

učenje francoščine, poleg tega jih k učenju nemščine spodbujajo tudi starši, ki menijo, da jim bo nemščina v življenju bolj koristila kot francoščina. Tudi dijaki sami menijo, da jim bo nemščina koristila pri iskanju službe izven Slovenije, predvsem v sosednji Avstriji, radi pa pozabijo, da je francoščina še vedno jezik diplomacije, še vedno eden od vodilnih jezikov v Evropski uniji. Podoben položaj kot nemščina ima v Sloveniji tudi španščina. Španski jezik je v slovenskem jezikovnem okolju prisoten predvsem zadnjih 20 let, ko so na komercialnih televizijah začeli predvajati španske telenovele. Mnogi dijaki in učenci so vsakodnevno izpostavljeni španščini, ki se jim, prav tako kot nemščina, zato zdi lažja.

Poleg teh treh razlogov k upadu dijakov francoskega jezika prispevata tudi človeška psiha in poangleženje sveta. Kot je mogoče zaslediti v prvem intervjuju, so naši možgani veliko bolj naravnani k počitku kot pa k delu. Kot je povedal dr. Šepetavc, se je pri francoščini treba več učiti, večkrat ponoviti en in isti stavek in večkrat poslušati eno in isto besedilo. Tudi to je posledica njene odsotnosti v našem jezikovnem okolju, saj zanjo pravzaprav nimamo posluha, kot ga imamo za angleščino. Angleščina je dandanes postala svetovni jezik. Govorijo jo skoraj vsi, v angleščini je večina znanih filmov, televizijskih serij in pesmi. Dijaki preprosto ne vidijo več razloga, da bi se učili še francoščino, saj se jim zdi, da je več kot dovolj, če znaš le angleški jezik. A kot pravi star pregovor: Več jezikov znaš, več veljaš.

Prvo hipotezo zato POTRJUJEM.

II. HIPOTEZA: Za večjo popularizacijo francoščine bi bilo treba predvajati več radiotelevizijskih vsebin v francoskem jeziku, prirediti več dogodkov v francoskem jeziku in poiskati še druge načine, ki so bližje predvsem mladi generaciji.

Druga hipoteza se navezuje na drugi del predzadnjega vprašanja intervjuvancem, ki se glasi:

Število dijakov francoščine strmo upada, ne samo na naši, temveč na vseh srednjih šolah in gimnazijah. Kaj je po vašem mnenju vzrok za to in kaj bi lahko storili za večjo popularizacijo francoščine med dijaki?

Kot sta v intervjuju povedali že profesorici Lorenčak in Virtič, se profesorji in lektorji izredno trudijo za popularizacijo francoščine med mladimi. Poleg organizacije velikega števila dogodkov in delavnic, povezanih s francoščino, kar bi jo mladim približalo, kot sta na I. gimnaziji na primer *Francoski večer* in *Zlati makron*, bi večjo vlogo nase morala prevzeti tudi nacionalna radio in televizija ter predvsem Francija. Če bi na televiziji predvajali več francoskih filmov in serij, na radiu pa več francoskih pesmi, bi francoščino dijakom veliko bolj približali. Tudi z organizacijo večjih dogodkov in festivalov bi francoščina med mladimi ponovno zaživela. Vendar so za organizacijo tako velikih dogodkov, kot so francoski festivali, potrebna velika finančna pomoč, ki naj bi jo prispevala tudi Francije, saj si francoščino želi ohraniti pri življenju in jo razširiti po celotnem svetu, pri čemer

najbolj meri na Afriko. Prav tako bi profesorjem francoščine pomagal reklamni material v obliki zloženek, knjig ali plakatov, ki bi ga zagotovila francoska ambasada v Ljubljani, kar počne nemška. Kot dodatne rešitve za popularizacijo francoščine pa so intervjuvanci poudarili še prisotnost francosko govorečih lektorjev pri pouku, organizacijo dogodkov in tekmovanj ter nagradna potovanja v Francijo, ki dijakom dajo še dodatno spodbudo za učenje francoščine.

Drugo hipotezo DELNO POTRJUJEM, saj v hipotezi niso navedene prisotnost lektorja pri urah francoščine in spodbude dijakov, ki bi prispevale k večjemu navdušenju dijakov za učenje francoskega jezika.

III. HIPOTEZA: Večini anketirancev se bo francoščina zdela težja od drugih tujih jezikov.

Tretja hipoteza se navezuje na drugo vprašanje v anketi. Nanj je odgovorilo 63 dijakov in dijakinj. Kar 35, kar predstavlja 55 % vseh anketirancev, jih je odgovorilo pritrdilno, 28, kar predstavlja 45 % dijakov, pa jih je na vprašanje odgovorilo z „ne“. 55 % dijakov torej meni, da je francoščina težja kot drugi tuji jeziki.

Na drugi del drugega vprašanja je odgovorilo 35 dijakov. 43 % vprašanih oz. 15 dijakom se zdi francoščina težja od drugih jezikov zaradi velike razlike med izgovarjavo in zapisom, 25 % anketiranih oz. devet pa jih je kot razlog navedlo izgovarjavo.

Tretjo hipotezo torej POTRJUJEM.

IV. HIPOTEZA: Med mladimi kroži veliko negativnih stereotipov o francoščini.

Četrta hipoteza se navezuje na tretje vprašanje v anketi. Večina anketirancev, in sicer 51 %, je na vprašanje odgovorila nikalno, torej jih 51 % še ni slišalo za kakršen koli stereotip o francoščini. Izmed tistih, ki pa so ga že slišali, jih je kar 81 % odgovorilo, da so že slišali stereotip o njeni težavnosti, torej stereotip z negativnim predznakom.

Četrto hipotezo DELNO ZAVRAČAM, saj večina dijakov še ni slišala nobenega stereotipa o francoščini, tisti, ki pa so ga, so slišali stereotip o težavnosti francoščine.

V. HIPOTEZA: Francoščina ima na I. gimnaziji svetlo prihodnosti.

Peta hipoteza se navezuje na zadnje vprašanje intervjuvancem, ki se glasi:

Kakšna pa je po vašem mnenju prihodnost francoščine v slovenskem šolskem prostoru in seveda na naši gimnaziji?

Na to vprašanje je odgovorilo vseh šest intervjuvancev.

Število dijakov, ki se učijo francoščino, statistično gledano, iz leta v leto pada. To vzbuja skrb, da bo jezik nekega leta v Sloveniji praktično pozabljen. Kljub temu so intervjuvanci glede prihodnosti francoskega jezika optimistični. Vsi se strinjajo, da se bo francoščina v slovenskem šolskem prostoru ohranila, morda bo postala celo popularnejša. Vse to se seveda ne bo zgodilo čez noč, kot je povedala profesorica Lorenčak. Vsi verjamejo, da se bo trud profesorjev obrestoval in da bo francoščina ohranila pomembno vlogo, ki jo igra v naši državi.

Veliko bolj so intervjuvanci optimistični glede položaja francoščine na I. gimnaziji v Celju. Kot je v intervjuju poudarila profesorica Vrtič, ima I. gimnazija s francoščino prav posebno vez. V koreninah „Kajuhove“ gimnazije francoščina vztraja že dolga leta in vsi so prepričani, da bo tako tudi v prihodnje.

Peto hipotezo POTRJUJEM.

9 ZAKLJUČEK

Francoščina ima na I. gimnaziji v Celju dolgo tradicijo. Njena zgodovina sega že v čas pred drugo svetovno vojno, ohranila se je tudi po nemški okupaciji in višek doživela v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko sta jo na popolnoma nov nivo ponesla profesorja Carmen in Slavko Deržek. Raziskovalna naloga predstavlja zgodovino francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju, vsebuje številski prikaz dijakov, ki so se skozi leta učili francoščino, pregled pomembnejših dogodkov in prireditvev, povezanih s francoščino, anketo dijakov francoščine in intervjuje s posamezniki, ki jim je francoščina tako ali drugače zaznamovala življenje. Raziskovalna naloga je rezultat veliko truda in dela, med raziskovanjem pa sem pridobil dragocene izkušnje, ki mi bodo koristile na nadaljnji karierni in življenjski poti, ter spoznal nekaj izjemnih ljudi, ki mi bodo v spominu ostali za vedno.

Francoščina se je na I. gimnaziji poučevala že pred drugo svetovno vojno, ko je bilo število dijakov, ki so se učili francoski jezik, zelo veliko. Njihovo število je med nemško okupacijo strmo padlo in v drugi polovici 20. stoletja zopet naraščalo, dokler ni v osemdesetih letih doživelo drugega vrha. Število dijakov je od takrat naprej nihalo, izrazito negativen trend pa je mogoče opaziti v začetku 21. stoletja, ko je francoščina med mladimi postala manj priljubljena, njeno vlogo pa sta v slovenskem šolskem prostoru iz več razlogov prevzeli nemščina in španščina.

Pomembno vlogo francoskega jezika na I. gimnaziji v Celju ponazarjajo tudi mnogi pomembni dogodki, povezani s francoščino, in dobri rezultati dijakov na raznih tekmovanjih iz francoščine. Francoščina je bila v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja na I. gimnaziji v Celju med dijaki priljubljena. Veliko dijakov je sodelovalo v francoskem krožku, katerega člani so sami sebe imenovali „Francozi“. Ob mentorstvu profesorja in profesorice Deržek so „Francozi“ I. gimnazije sodelovali na več, zdaj že tradicionalnih prireditvah, kot sta *Frankofonski dan* in *Francoški večer*, nastopili na veliko odrskih deskah tako v Sloveniji kot tudi v tujini, največkrat v državah nekdanje Jugoslavije, na Madžarskem in v Franciji. Za svoje nastope na festivalih in uprizoritve francoskih gledaliških predstav so prejeli mnogo pohval tako posameznikov kot tudi večjih novinarskih in radiotelevizijskih hiš. V tujini so poleg igralskih veščin pokazali tudi dobro znanje francoščine, saj so zasedli mesto zveznega prvaka, v Sloveniji pa so poleg naziva državnega prvaka osvojili tudi več zlatih in srebrnih priznanj.

V raziskovalno nalogo sem vključil tudi anketo, s katero sem želel ugotoviti, kakšen je položaj francoščine med mladimi, zakaj je tako nepriljubljena in kako jo popularizirati. Na začetku sem postavil pet hipotez, na katere se poleg ankete navezujejo tudi intervjuji.

- I. HIPOTEZA: Razlogi za upad zanimanja za francoščino so njena odsotnost v slovenskem jezikovnem okolju, huda konkurenca drugih tujih jezikov in stereotipi, ki o francoščini krožijo med mladimi; **potrjena**.

- II. HIPOTEZA: Za večjo popularizacijo francoščine bi bilo treba predvajati več radiotelevizijskih vsebin v francoskem jeziku, prirediti več dogodkov v francoskem jeziku in poiskati še druge načine, ki so bližje predvsem mladi generaciji; **delno potrjena**.
- III. HIPOTEZA: Večini anketirancev se bo francoščina zdela težja od drugih tujih jezikov; **potrjena**.
- IV. HIPOTEZA: Med mladimi kroži veliko negativnih stereotipov o francoščini; **delno zavrjena**.
- V. HIPOTEZA: Francoščina ima na I. gimnaziji svetlo prihodnosti; **potrjena**.

Iz rezultatov ankete in intervjujev je razvidno, da vzrok za nepriljubljenost francoščine med mladimi tiči predvsem v neprisotnosti jezika v slovenskem jezikovnem okolju, posledica tega pa sta težje razumevanje jezika in prisotnost stereotipov o težavnosti francoščine med mladimi. Intervjuvanci rešitve vidijo predvsem v organizaciji večjih dogodkov, festivalov in koncertov v francoščini, ki bi jezik približali mladim, ter v spodbudi in nagradah dijakom, ki bi se odločili za učenje francoščine, predvsem v obliki potovanj v francosko govoreče dežele.

Med raziskovanjem se mi je porajalo še veliko vprašanj, ki bi jih bilo treba raziskati. Raziskovalna naloga je lahko iztočnica za raziskavo stereotipov o francoskem jeziku ali pa za raziskavo, v kateri bi primerjali težavnost francoščine s težavnostjo drugih jezikov po številu popravnih izpitov iz predmeta. Možnosti za nadaljnje raziskovanje je veliko in upam, da bo naloga še koga navdušila za raziskovanje v tolikšni meri, kot je mene.

10 LITERATURA IN VIRI

10.1 LITERATURA

1. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2001. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2000/2001*. Celje. ISSN C504-0299.
2. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2002. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2001/2002*. Celje. ISSN C504-0299.
3. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2003. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2002/2003*. Celje. ISSN C504-0299.
4. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2004. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2003/2004*. Celje. ISSN C504-0299.
5. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2005. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2004/2005*. Celje. ISSN C504-0299.
6. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2006. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2005/2006*. Celje. ISSN C504-0299.
7. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2007. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2006/2007*. Celje. ISSN C504-0299.
8. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2008. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2007/2008*. Celje. ISSN C504-0299.
9. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2009. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2008/2009*. Celje. ISSN C504-0299.
10. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2010. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2009/2010*. Celje. ISSN C504-0299.
11. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2011. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2010/2011*. Celje. ISSN C504-0299.
12. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2012. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2011/2012*. Celje. ISSN C504-0299.
13. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2013. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2012/2013*. Celje. ISSN C504-0299.
14. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2014. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2013/2014*. Celje. ISSN C504-0299.

15. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2015. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2014/2015*. Celje. ISSN C504-0299.
16. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2016. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2015/2016*. Celje. ISSN C504-0299.
17. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2017. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2016/2017*. Celje. ISSN C504-0299.
18. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2018. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2017/2018*. Celje. ISSN C504-0299.
19. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2019. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2018/2019*. Celje. ISSN C504-0299.
20. I. gimnazija v Celju, Anton Šepetavc (ur.), 2020. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 2019/2020*. Celje. ISSN C504-0299.
21. I. gimnazija v Celju, prof. ddr. Igor Grdina (ur.), 2010. *Monografija I. gimnazije v Celju 200 let (1808/09–2008/09)*. Celje. ISBN 978-961-269-245-3.
22. Klančar, M., Alaber, V., Cirman, M., 2001. *Francoščina, ali jo poznamo? Francoščina – DA ali NE?* Celje.
23. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Tine Orel (ur.), 1955. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1951–1955*. Celje. ISSN C504-0299.
24. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Tine Orel (ur.), 1960. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1955–1960*. Celje. ISSN C504-0299.
25. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Ivan Grobelnik (ur.), 1965. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1960–1965*. Celje. ISSN C504-0299.
26. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Ivan Grobelnik (ur.), 1970. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1965–1970*. Celje. ISSN C504-0299.
27. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Jože Zupančič (ur.), 1975. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1970–1975*. Celje. ISSN C504-0299.
28. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Jože Zupančič (ur.), 1982. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1975–1982*. Celje. ISSN C504-0299.
29. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Jože Zupančič (ur.), 1988. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1982–1988*. Celje. ISSN C504-0299.
30. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Jože Zupančič (ur.), 1994. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1989–1994*. Celje. ISSN C504-0299.

31. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Jože Zupančič (ur.), 1999. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1994–1999*. Celje. ISSN C504-0299.
32. Ravnateljstvo I. gimnazije v Celju, Jože Zupančič (ur.), 2000. *Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1999/2000*. Celje. ISSN C504-0299

10.2 VIRI

1. Dijaški.net, *Ilirske province*, 21. 12. 2018. Dostopno na: https://dijaski.net/gradivo/zgo_sno_ilirske_province_04, datum dostopa: 29. 9. 2020.
2. Filozofska fakulteta. Dostopno na: <https://www.ff.uni-lj.si/>, datum dostopa: 20. 11. 2020.
3. Gouvernement, *French speakers around the world*, 2014. Dostopno na: <https://www.gouv.ernement.fr/en/french-speakers-around-the-world-0>, datum dostopa: 10. 10. 2020.
4. I. gimnazija v Celju, *Frankofonski dan*. Dostopno na: <https://www.prvagim.si/frankofonski-dan>, datum dostopa: 29. 12. 2020.
5. I. gimnazija v Celju, *Tekmovanje iz francoščine*. Dostopno na: <https://www.prvagim.si/jezikovno-drustvo/tekmovanja-iz-francoscine>, datum dostopa: 23. 12. 2020.
6. Lah, M., 2019. *V iskanju vedno bolj izgubljenega jezika: francoščina v slovenskem šolskem prostoru*. Dostopno na: <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/download/180/276/4649-1?inline=1>, datum dostopa: 29. 9. 2020.
7. Lingula, *Francoščina – ali ste vedeli?*. Dostopno na: <http://www.francoscina.com/zanimivosti/jezik/ali-ste/>, datum dostopa: 20. 11. 2020
8. Lingula, *Zanimiva dejstva o francoščini*. Dostopno na: <http://www.francoscina.com/zanimivosti/jezik/zanimiva-dejstva/>, datum dostopa: 29. 9. 2020.
9. Novinarke Kajuh Pressa, Kajuh Press, *Dr. Anton Šepetavc*. Dostopno na: <https://kajuh-press.splet.arnes.si/intervjuji/dr-anton-sepetavc-ravnatelj/>, datum dostopa: 16. 11. 2020.
10. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1918/1919–1927/1928)*, 1928. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-RZA4LMQT/4acc657b-11ef-4932-bcc4-d1989510dc1a/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
11. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1928/1929)*, 1929. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-COL88V0D/19405ee6-66f4-4381-a323-6de404729cde/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.

12. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1929/1930)*, 1930. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-XRIH1AV9/a2f5dd9f-5168-4137-9079-f9710d372960/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
13. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1930/1931)*, 1931. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-VFJN1WQ7/3074ac82-7a12-4a01-88e8-e7b86dba4c74/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
14. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1931/1932)*, 1932. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-6YYO0MMU/ce528ee4-0f40-4cfa-8f7d-38c949d71919/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
15. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1932/1933)*, 1933. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-RYQPRMZY/61e11b5a-fb35-40ac-bc49-17e3da521c28/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
16. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1933/1934)*, 1934. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-J1NICNOA/984610cf-c00a-4078-bb2f-cb2820709b1b/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
17. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1934/1935)*, 1935. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-CTKR9HJC/2ffd2038-1fa1-46a8-95f2-d9a50a5a0624/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
18. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1935/1936)*, 1936. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-FCQ8ELUK/7a2422d3-d237-4cf0-98cc-b46e2b8bb72a/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
19. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1936/1937)*, 1937. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-07LVGO7V/48f9c4b1-e2f3-4abe-b55f-88da78ba947a/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
20. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije v Celju (1937/1938)*, 1938. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-6KBSSMVA/24ff20bf-f857-4722-b5f4-b20040e98b36/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
21. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije s klasičnimi vzporednicami v Celju (1938/1939)*, 1939. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-BT7BP3N8/e24c9f67-c909-44a8-accb-c26b7469fb69/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.
22. Ravnateljstvo gimnazije v Celju, *Izvestje državne realne gimnazije s klasičnimi vzporednicami v Celju (1939/1940)*, 1940. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-QPOUPYXQ/91928bad-8a09-437f-81da-a92c3b38d3a4/PDF>, datum dostopa: 25. 10. 2020.

23. Savel hobi, *Začetki slovenskega narodnega gibanja v okviru propadajočega fevdalizma (do 1848)*, 2007. Dostopno na: http://www.savel-hobi.net/leksikon/zgodovina_sl/zacetki11.htm, datum dostopa: 10. 10. 2020.
24. Tepeš, K., Kajuh Press, *Francoski večer*. Dostopno na: <http://kajuh-press.splet.arnes.si/kultura/francoski-vecer/>, datum dostopa: 25. 12. 2020.
25. Tepeš, K., Kajuh Press, *Prof. Andrejka Lorenčak*. Dostopno na: <https://kajuh-press.splet.arnes.si/arhiv-intervjuji/prof-andrejka-lorencak/>, datum dostopa: 29. 9. 2020.
26. Vaupot, S., Mezeg, A., Perko, G., Schlamberger Brezar, M., Zupančič, M. (ur.), *Jezikovni, literarni in kulturni stiki – sto let študija francoščine na Univerzi v Ljubljani (Contacts linguistiques, littéraires, culturels : Cent ans d'études du français à l'Université de Ljubljana)*, 2020. Dostopno na: <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/view/246/353/5821-1>, datum dostopa: 25. 1. 2020.
27. Wikipedia, *Romanski jeziki*. Dostopno na: https://sl.wikipedia.org/wiki/Romanski_jeziki, datum dostopa: 29. 9. 2020.